

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Petersen, Lauritz.; Lauritz Petersen.

Titel | Title:

Mellem Klitter : Roman

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : V. Pio, 1894

Fysiske størrelse | Physical extent:

252 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

MELLEM KLITTER

Lauritz Petersen

MELLEM KLITTER

ROMAN

KØBENHAVN

FORLAGT AF V. PIO'S BOGHANDEL

I. COHENS BOGTRYKKERI. A. A. LANGE & CO.

1894

I.

Siden Ferierejserne fra sine Skoleaar var Carl nu som fireogtyveaarig ung Mand for første Gang igen paa en lille Rejse bort fra Hjemmet.

Efter at have sejlet hele Natten, kørt med Toget hele Morgenens og efter at have tilbragt Resten af Dagen med at spasere ganske alene rundt i en lille meget nordligt liggende jysk Provinsby sad han nu paa en Fjælevogn og kørte ned mod Vesterhavet.

Det var en rigtig Sónsommeraften og en Smule køligt. Tre Mand stærk sad de paa Vognens eneste Sæde. Længst til venstre sad Kusken, der kørte de to store, kraftige, mørkebrune Heste uden Pisk og med en tyk Rebtømme. Midt imellem ham og Carl sad dennes tilkommende Vært iført en svær, nubret Vinterfrakke. Og de sad alle sammen og røg paa Cigarer, som Carl havde medbragt hjemme fra.

Rundt omkring dem laa de flade, vide Lyngmarker indhyllet i et svagt Mørke. Vejen strakte sig halvudvisket foran dem, til den langt borte

ganske forsvandt i de tilslørede Omgivelser. Oven over dem var det bare graat i graat og Mørke, og Hestenes Hovslag klang kraftigt og uafbrudt.

Carl sad og passiarede sagte med sin Side-mand. Om sit Liv og Levnet fortalte han ham; det laa ham saadan paa Læberne denne Aften. Og af lutter Venlighed lænede den anden sig helt for over og saa og hørte paa ham eller talte til ham. Carl tænkte paa, at denne store, stærke Mand var af en meget barnlig, ærlig og usammen-sat Natur, og medens han for sig selv gjorde den Bemærkning, at det dog var bedst, at Forholdet imellem dem ikke blev alt for sublimt, eller maaske ligefrem fordi han var en Smule ked af hans Venlighed, svøbte han sig lidt tættere ind i sin tykke, sorte Hundeskindspels.

Paa en Maade var det forresten helt tilfældigt, at Carl nu sad her ved Siden af denne Mand, der hed Andersen, og kørte med ham til hans Hjem. Nede i det lille Fiskerleje ved Vesterhavet, det vældige, altid urolige, altid farlige Vesterhav, havde Andersen, der var godt oppe i Trediverne og baade var gift og havde Børn, i en Aarrække drevet en Forretning med Beklædningsgenstande. Her kom Fiskerne og købte deres islandske Uldtrøjer, deres Sydveste og deres store Søstøvler. Om det saa var deres Søndagstøj og Skørter og Hovedklæder til Fruentimmerne, kunde de faa det hos ham. Ja, ved Siden af sin Købmandsforretning havde Andersen endogsaa et lille Værksted. Han var

Træskomand, og det var ikke faa af Lejets Børn og Kvindfolk, han forsynede med det nødvendige Fodtøj.

Det var i hans Egenskab af Købmand, at Carl havde lært ham at kende.

Endnu medens Carl var en tolv-fjorten Aar gammel, var Andersen kommen paa Faderens store Klædelager og havde gjort sine Indkøb.

»I Eftermiddag faar vi da ryddet lidt op i Sagerne«, kunde Faderen sige ved Middagsbordet. »Andersen har skrevet til mig . . . Andersen der ovre fra Jammerbugten, ved I nok . . . at han vil komme her i Eftermiddag.«

For Andersen kom nemlig en Gang om Aaret og købte til en billig Pris alt, hvad der var tilbage efter Sæsonen af Rester og hele Varenumre, som ingen anden havde brudt sig om. Stærke, grove og helst mørktfarvede Klæder gav han sine Fiskere at spasere rundt paa Jorden med, og det uden Hensyn til, om de var paa Moden eller ikke. Men Fiskerne var ogsaa fornuftige Folk, der havde bedre Anvendelse for deres Forfængelighed end at stikke den i Klæderne, og de gav Moden en god Dag.

Carl fulgte altid med ned paa Lageret og overværede denne aarlige Oprømning. Naar saa Andersen havde faaet alle sine i Aarets Løb samment sparede Sedler og Sølvpenge lagt paa Disken og havde faaet en af Faderens gode Cigarer i Munden, var der altid Lejlighed til en lille Passiar.

»Om hvordan det gik der ovre ved Vesterhavet i Aar? Det var da en ren Udørk, kunde man tænke sig. Men sundt at leve der var der vist,« sagde Faderen og saa paa Andersens store, kraftige Skikkelse med de kolossale Hænder og de rødmussede Kinder.

»Aa ja . . . saagu! . . . Strængt Aar havde det dog været i Aar . . . og bandsat daarligt med Fisk,« sagde Andersen og dampede.

Og Carl sad paa en Varebunke og lyttede til Beretningen om dette Vesterhav fjærnt der ovre. Revlerne strakte sig langs hele Kysten uden for det lille Fiskerleje. I Efteraaret var der strandet en Skonnert ganske tæt der ved, og en anden Gang var den nye Redningsbaad gaaet fløjten i en Stormnat.

Carl syntes, at der var noget ganske mærkværdigt dragende ved dette Vesterhav — dette stærke, fremmede Liv langt borte.

Andersen rejste sin Vej og kom igen hvert Aar uden Forskel. Carl fortsatte sin Skolegang og blev Student. Han kom til at deltage i de formuende unge Studenters Liv og fik prøvet Caféerne, Foreningerne og Kvinderne. Snart syntes han imidlertid bedre om Caféerne end om de forskellige Fakulteter ved Universitetet, og Kvinderne fik mere Magt i ham end Tanken om at arbejde paa sin Fremtid. Han glemte ganske den brave Andersen der ovre fra Jammerbugten, og han gik aldrig mere ned paa Lageret, naar han var der,

for at sætte sig paa en Varebunke og lytte til de mærkelige Beretninger langt der ovre fra.

Først da han havde været syg, længe og alvorligt, da han i over et Aar, afholdende sig fra alle Fornøjelser og Nydelser som en Asket, flittig og uafbrudt som en fortvivlet havde arbejdet paa sin Fremtid, først da kom han atter til at tænke paa ham. Hans Helbred var bleven lidt svageligt, ofte var han meget nervøs og adspredt, og der kom store Huller i Humøret. Han trængte til en Ferie, til Fred og Ro, til et sundt Opholdssted for et Par Maaneder, og hans Forældre bad ham om at rejse.

»Skriv over til Andersen,« sagde Faderen en Dag. »Dér er sundt ovre, ved jeg da for Pokker.«

Carl fattede hurtig sin Beslutning. Samme Dag skrev han og forespurgte, om de kunde modtage ham. Nogen Extraforanstaltninger maatte der slet ikke være Tale om. Han vilde leve sit Liv imellem dem, som de levede deres til Hverdagsbrug. Blot det, at han var vis paa at komme til at færdes imellem brave, arbejdsomme og naturlige Mennesker, var ham nok; han brød sig slet ikke om at more sig. Og for at saa al Ting skulde være rigtig klappet og klart, berørte han let og sikkert Pengespørgsmaalet. Naturligvis skulde de holdes skadesløse. Alene ved at ville modtage ham, beviste de ham en Venlighed, som han vilde være dem taknemlig for. Og han var overbevist om, at alle Biting vilde

ordne sig, uden at nogen skænkede det en Tanke.

Svaret udeblev heller ikke. Med megen og djærv Venlighed fortalte Andersen ham, hvor fornøjet de alle sammen var blevet over denne Idé, der havde bragt ham til at tænke paa dem. Konen og navnlig Børnene var henrykt over at skulle modtage Besøg af en ung Københavner. Klimaet var udmærket derovre paa denne Aarstid. Badevogn var der paa Stranden, og de skulde saamænd gøre alt saa godt for ham, som de formaaede.

Pengespørgsmaalet lod Andersen aldeles uænset. Han strejfede det ikke en Gang.

»Ja — ja, han er en praktisk Mand,« sagde Faderen. »Og han er lun; men det er alle de Jyder.«

Carl var imidlertid overordentlig tilfreds med Brevet. Han fandt, at det gjorde et bravt og godt Indtryk, og at det netop var skrevet med langt mere Finfølelse, end han egentlig havde ventet sig.

Saadan var det gaaet til, og nu sad han her.

Vognen rullede stadig frem ad, ned mod Vesterhavet. Af og til røg en Gnist af en af Cigarerne, og paa den Hast, hvormed den tabte sig bag ud, og paa den gullige, stærke Glød, hvormed den brændte, kunde man allerbedst se, at det blæste, og at det var ved at blive ganske mørkt.

Carl sad en Stund uden at tale. Han

havde smøget Pelskraven op over Ørerne og sad nok saa varmt og lunt midt i Aftenens Kulde.

Det, at han pludselig fandt sig rullende afsted her i en fremmed Egn, bragte ham til at tænke paa Hjemmet, og det, at han paa en Maade gik et helt nyt Liv i Møde, fik ham til at tænke paa det Liv, som han nu rejste fra, og som var rundet for ham.

Han tænkte paa sin Barndom.

Imellem lutter Brødre var han voxet op, og blandt alle disse Mænd og vordende Mænd havde Moderen været ganske ene om at hævde og værne om sin Stilling som Kvinden i dette Hjem. Meget vanskelig og meget stræng havde denne Stilling ofte været; for det var stridbare og stærke Karakterer, alle disse Folk: Alle sammen havde de Vilje, og alle sammen havde de hver sin Vilje.

Hvad Karakteren angik, saa var Carl egentlig som en fremmed mellem sine Brødre. Han var voldsommere og stærkere i sine Følelser og Lyster end de; men saa var de til Gengæld mere sluttede og havde mere Herredømme over deres. Desuden indtog han endnu i én Retning en Særstilling derved, at han var den midterste af fem. De to mindste, der holdt meget af hinanden og altid legede sammen, var for smaa for ham. De to ældste, der havde deres Hemmeligheder og deres Smaapassiarer indbyrdes, trængte paa sin Side ham tilbage og saa ham over Hovedet. Saaledes vænnede han sig i det daglige Liv meget

tidlig til at indtage sin egen Stilling over for alle Forhold. Han havde sine smaa Glæder for sig selv, og udrustet, som han var, med en ypperlig Forstand, havde han megen Anledning til Iagttagelse, og han modnedes tidlig. Ofte henfaldt han til en Graad, der var over al Maade hæftig, og ofte var han lystig til den modsatte Yderlighed. Som den, der trængte allermest til Venlighed, havde den uforlignelige Moderkærlighed ogsaa mest til overs for ham, og han var navnlig i en yngre Alder Moderens Kæledægge. Faderen saa paa ham med andre Øjne og sagde, at han var en sær Praas, som ingen kunde blive klog paa.

Med et oprindelig godt Hjærte havde der altid været friske, dybttonende og klingre Strænge i ham. Netop fordi han stod saa ensomt mellem saa mange, kunde han nære dyb Medlidenhed og bære paa stærke og inderlige Følelser over for andre uden at lade sig mærke med det.

Som han sad her og kørte fremad i Mørket og i Blæsten, kom han til at tænke paa en lille Tildragelse fra sin Barndom:

Han kom springende ned ad alle Køkken-trapperne med sin lille Haand knyttet om en Femøre, som han havde faaet af sin Moder. Nede i Gaarden kunde han høre de støjende Brødre løbe og lege, og han skulde lege med — more sig med dem og traktere dem med Godter, som han vilde købe for sine Penge.

Da han saa kom der ned, havde de trukket

sig hen i Hjørnet af Gaarden omkring en Klude-samler, der stod og ragede med sin Pind i Skarnkassen. Manden var en Smule beruset og stod og dinglede lidt, og Drengene drillede ham det bedste, de kunde. Men saa vendte han sig pludselig om imod dem. Han var ganske snavset i Ansigtet, Rusen havde dugget hans Øjne, saa de saa ud, som om de var bedrøvede, og han sagde til dem, at han var en fattig Mand og en stakkels Mand, og at de skulde lade ham være. Saa gik de ogsaa deres Vej. De var jo kun uartige, fordi de var kaade.

Men det hele gjorde et dybt Indtryk paa Carl. Da Manden lidt efter sjaskede af paa sine klaprende Træsko og med den store snavsede Sæk lagt over den krumme Ryg, løb han efter ham ud igennem Porten. Han blev staaende et Øjeblik paa Fortovet som Bytte for en Mængde indre modstridende Følelser. Men saa løb han igen efter ham, ilsomt og hurtigt, tog ham i Armen og gav ham sin Femøre. Det hele var kun et Øjeblik's Sag og gik som i en Slags Forvirring.

»Værsgo' . . . værsgo',« sagde han. »Den maa De ha' . . . Og næste Gang, naar De kommer, saa skal De faa en Mængde Ben og Klude . . . Jeg har samlet saa mange . . .«

Saa var han atter borte. Lige saa hurtigt, som hans smaa Ben kunde bære ham, løb han sin Vej.

Det, at Manden havde været beruset, havde slet ikke gjort noget afskrækkende Indtryk paa ham. Han var fattig, den Stakkel, snavset og bedrøvet; det var mere end nok.

Og Carls Kinder blussede af Bevægelse. Han var saa let til Mode, saa vidunderlig let over sit Bryst og i sit Sind og i sin Tanke.

— — Ak ja! Naar han tænkte paa sit Barndomsliv nu! Der var et Væld, et Mylr af glade, vemodigt glade Tanker at fortabe sig i, syntes han.

— — Se! — Se, dèr løb de to stærke, kraftige Heste, medens deres blanke Kroppe skinnede igennem Mørket. Hovslagene klang dumpe, uafbrudt og ensformigt mod Vejen, som de sad og skumplede afsted hen over. Carl mærkede sin Nabos Ben varmende gennem sin Pels. Af og til skubbede nogle tomme Hummerkurve, som Vognen var læsset med, ham i Ryggen. Pelskraven laa fast og lunt om hans Nakke. Blæsten kom saa friskt ind imod hans Ansigt. Og dèr sad Bonden og kørte med sin Cigarglød fremme foran det fornøjede Ansigt, medens de to Rebliner bølgende strammede sig ud i Mørket over Hesteryggene.

— — Ak ja! Naar hans Hjærte var bleven ødelagt, saa var det Berøring ude fra, der havde gjort det. Det var ingen Disposition inden fra, der havde bredet sig — slet ikke. De voldsomme, stærke Lyster var det, som havde ført ham bag

Lyset. Utilfredsstillet Trang til Glæde havde bragt ham til at havne i Fornøjelsessyge. Utilfredsstillet Trang til Ømhed havde jaget ham i Armene paa ødelagte Kvinder. Og saa disse Venner! I den Alder, hvor han netop havde trængt aller mest til Venner, hvorfor havde han da manglet dem? Hvorfor havde han da maattet tage til Takke med en slet Omgang, Venner ved Ølkruset og ved Bægret, Smil, som kun var til i Sus og Dus, Haandtryk, som kun betød: I Morgen morer vi os atter! — — Hvorfor?

Forældrene havde aldrig saa ganske forstaaet ham. Det var Folk af den gamle Skole og af ret tarvelig Herkomst. Nogen synderlig fin Uddannelse havde de ikke faaet i deres Ungdom. Det, de havde lært, var akkurat det, som Livet altid faar lært de Folk, der naar at faa kæmpet sig frem til en nogenlunde ordentlig Stilling i et Samfund: At arbejde og at respektere, det havde de lært, det havde baaret dem over Livets Vanskeligheder, og det gjorde de sig nu Umage for at lære deres Børn igen. Men nogen dybere og finere Forstaaelse af Tilværelsen levnede det daglige, strænge Liv ikke dem. Da derfor Børnene fik den Udvikling, som de selv maatte undvære, da deres Glæder og deres Sorger blev mere komplicerede, saa forstod Forældrene dem ikke, og de begik den Fejl, at de opgav at lære det.

Men Carl forstod godt sine Forældre, og han holdt af dem. Mange Gange havde han været

uretfærdig og grusom imod dem; men det var længe siden; der var sket et Omslag i ham efter den Tid. Da de vildledte Lyster omtrent ganske havde løbet Linen ud — ud i Tomhed og Lede, da han ikke havde haft andre Steder at gemme sin forpinte og trætte Sjæl hen end ind i en Krog af Hjemmet, i Ly af Forældres uplettede Hæderlighed og af Minder om Barndom og Moderkærlighed, da oplukkedes hans Øjne med Sinærte, og da forstod han.

Ja, hvor elskede han dem ikke nu! Det var deres Godhed, der tillod ham at køre afsted her i Natten, ned mod Vesterhavet! Denne besynderlige, hellige Forældregodhed, der havde kreset om ham og tænkt for ham alle Tider, — denne Godhed, der aldrig var til at trætte og hverken kendte Maal eller Grænse. — —

Ak ja! — Der gled en Bølge af den inderligste Taknemlighed gennem hans Sjæl. Brystet udvidede sig til et Suk, som dog ikke fik Lyd. Al Ting laa saa varmt og lykkeligt for ham, strakte sig imod ham, kaldte paa ham. En hel Verden stod ham pludselig aaben, syntes han.

Og saa han, denne Mand, der sad her ved hans Side! Saa mange gode Mennesker, der dog var til i Grunden — naar Ens Syn paa Livet blot ikke blev tilsmudset, saa man intet kunde faa Øje paa! Naar Hjærtet blot stod aabent og var modtageligt for Godhed!

Han vendte sig et Øjeblik mod sin Sidemand

og talte til ham. Men det var ikke længe; kun et Par Bemærkninger strøede han ud; saa henfaldt han atter til sine Tanker.

Se Naturen rundt omkring! Hvilken liflig Blæst over lyngklædte Marker og over Enge! Og naar Solen skinnede her ved højlys Dag, hvor maatte der da være lutter Fred og Ro og Skønhed! — — Ja, om blot Menneskene forstod, og alle vilde forstaa! Ikke saadan, at de med den kolde Fornuft skulde omfatte Tilværelsen og dens Gaader! Nej, et bankende Hjærte skulde der være bag Forstaaelsen, et brændende Ønske om at være god og retfærdig og om stadig at forædles og blive bedre.

I Øjeblikket følte han sit eget Hjærte banke i Længsel mod alt det skønne og gode i Livet. Der kom over ham en underlig blid Taalsomhed til at lide for den gode Sags Skyld. Hvordan var det ikke gaaet ham gennem de sidste Aar? Hvor havde han ikke maattet bøde og lide for sine Daarskaber! Jo, han følte med sig selv, at der var en Nemesis, en retfærdig og hævnende Guddom over Mennesketilværelsen, ligesom der ogsaa var en Guddom til at belønne. Og endnu meget mere vilde han komme til at lide, førend han lærte at forstaa dette Liv i Fred og Kærlighed, som det skulde leves.

Hele den Trang, der egentlig var i hans Hjærte til at handle godt og ret, som der skulde handles, kom nu frem og bredte sig i ham

sammen med en forvirret Mængde af ubestemte, milde og blide Rørelser. Han mærkede, hvór det levede op og spændte ud ad i hans Sjæl, medens han sad her og kørte i Mørket og iblandt disse Omgivelser. Det var halvglemte Løfter og nye Forhaabninger, det var alt det fredelskende, Kærlighedstrangen, Barmhjærtighedstrangen i ham, der saa længe i Sønderknusthed havde ligget under for fattige og daarlige Følelser, og som nu rejste sig og længtes efter atter at faa Solens Skin og Dagens frie Lys over sig.

Hans Tanker hviskede i ham: Der skulde voxe nyt Liv op af dette Sjælsøde! Der skulde komme Sommer i hans Hjærte endnu! Der maatte og skulde! Han var saa ung!

Og saa Døden! Han tænkte ogsaa paa den i denne Stund sammen med alt det forhaabningsfulde, lyse, som han tænkte. Det var hans livstrætte, øde Sjæl, der havde vænnet sig der til. Naar Humøret bristede, og Begivenhederne faldt sammen rundt omkring ham uden at fængsle ham og vække blivende Liv i hans Interesse og Følelser, saa flakkede hans forpinte og jagede Tanke ud mod Fremtiden for at finde Hvile og Lise der. Men saa var Døden der. Bag alt det levende, som i disse Stunder lagde saa lidt Beslag paa ham, saa han den mørke, kolde Død, den som maatte komme, og som altid kom. Det var Tomheden, det uendelige, ubegribelige, og det, som intet var mere.

I hans nuværende Sindsstemning kom det ikke over ham paa denne Maade. Det kom som i et lettende Vemod, som i en henrindende Graad af Sorg, hvor lyse, varslende, glædesblinkende Smil stod i Færd med at titte frem bag Taarer. Det var en livssvulmende, gryende Morgenrøde, der drømte om en Aftens Fred og en Aftens bløde Skygger.

Ja, saa kunde man dø, naar man havde levet saadan, som han nu attraaede det. Saa var Døden kun et Suk, et graadfuldt Farvel, et Sorgens dybtfølt Øjeblik og en Afsked til denne skønne Verden, man skulde til at forlade. Saa græd det i En, Livet døde hen i Brystet der inde, og alt var Mørke. Men Splid var der ikke; for der var slet intet mere. — —

Han sad og lod sine hede Kinder køle af Blæsten, der susede ham om Ørerne. Den blev stærkere og stærkere, denne Blæst; det var Vesterhavet, der kom nærmere. Kun et enligt ganske lille Hus skimtede man engang imellem ved Vejens Kant. Ellers rugende Mørke ud over sorte Agre.

Sidemanden fortalte ham om Havets Buldren, der ved Efteraarstider kunde høres over én Mil ind i Landet. Han beskrev Sandet, naar det joges af Blæsten op gennem Klitterne i Hvirvler, ud over Byens Tage, ind ad Døre og ind ad Vinduessprækker, ud over Landeveje og ind over Marker. Eller Havskummet, der kom flyvende

over Klitterne i store, hvide Flager, klaskede mod Ruderne og sivede af igen.

De talte om, at de var snart hjemme, hvor Familien sad og ventede paa dem med Lampen tændt i den lille Stue. Børnene var alle oppe. De sad og havde knapt Ro paa sig af Længsel og var saa nysgerrige og spændte paa det Øjeblik, da Vognen skulde komme rullende op for Døren. Der var den lille Anders, som kun var fire Aar, ja, han var vel nok gaaet i Seng alligevel. Men Marie, som var fjorten Aar gammel, og Niels Jacob, som var otte, en rigtig rask Knægt — de var da oven Senge — det turde han sige med Bestemthed. Ti i den sidste Uge havde de ikke talt om andet end om denne ene Aften, der skulde komme.

Carl glædede sig ved Tanken om disse Børn, som han til daglig skulde omgaas. Han havde altid holdt af Børn, uberørte og oprindelig gode, som de stod i Verden. Ingen Smitte skulde komme fra ham og til dem; det bedste han ejede, skulde han give dem af sit Hjærte, de smaa kære.

Nu maatte han snart være der. Han kunde næsten mærke paa sig, syntes han, at han nærmede sig det Sted, hvor der var Fred og Helbredelse at finde. Hans syge Tanke, der saa længe havde faret ad vildsomme Veje og havde stødt Panden imod alle Steder og havde saaret sig idelig og idelig, den skulde her finde Fred og Hvile. Al denne Sønderdeling af sig selv skulde

han nu faa samlet. Her ved dette store Havs Bred, med de mægtige Naturkræfter paa nært Hold, mellem alle disse brave, stræbsomme Fiskerfolk skulde hans stakkels Sjæl samle sine Pjalter sammen til et velordnet, styrket Hele og vinde Kræfter. Han skulde ret forstaa, føle og tænke med disse Folk i deres ærlige Stræben og i deres Nøjsomhed. Deres sunde, stærke, arbejdsomme Liv skulde paavirke hans, saa at det ogsaa kunde blive stærkt og nyttigt. —

I det samme gav det et saa voldsomt Stød i Vognen, der i Mørket var kørt over en stor Sten, at de tre Mennesker rystedes mod hinanden.

»Naa, det var den første Velkomst,« sagde Andersen leende. »Se, nu er vi snart midt inde i Lejet.«

De kørte jævnt og hurtigt ned i en Lavning. Hjulene gik næsten ganske lydløst, og Hovslagene hørtes næppe, saa sandet var Vejen. Paa begge Sider skød der sig spredtvis smaa, lave, mørke Huse frem af Jorden. Der var ganske lunt her nede; Klitterne der bagved ude i Mørket langs Strandbredden tog af for Blæsten. Men der var heller ingen Lys og intet Liv nogen Steder. Som i en lille uddød By kørte Vognen ind:

»Se, der er Fiskeexportørens store Pakhus,« sagde Andersen og pegede.

Carl skimtede i Mørket én i Forhold til sine Omgivelser mærkværdig stor og høj, firkantet Længe med store Porte i Stedet for Vinduer.

Aller højest oppe i Gavlen sad der en Hejsebom, hvorfra en lang og mørk Jærnkæde hang ned frit og stille.

»Og se, der har vi Posthuset! De kan lige se det runde, rødmalede Skilt med det forgyldte Posthorn? . . . Ja, Farverne kan De ikke se; nej, det kan De ikke.«

Han fik til højre for sig Øje paa et lille Hus, hvor fredelig Efeu kransede Vinduerne. Tæt udenfor stod en stor, mørkladen, gammeldags Karosse; det var Diligencen, der forbandt Lejet med den nærmeste Stationsby.

»Men det er sandt! Jeg har rent glemt at fortælle Dem, at Doktoren bor lige over for os. Doktoren har en Datter paa atten Aar . . . noget af det ræreste, man kan tænke sig. Hun er saa tit ovre at tale med min Kone og med min Datter Marie. Forresten er der ogsaa fremmede for Øjeblikket; det er Doktorens Søster fra København; hun har været gift, men er bleven Enke nu, og hun er over tredive Aar.«

Kusken talte noget om at køre helt hen. Andersen svarede: Ja, naturligvis, det vilde han rigtignok aller helst.

Og pludselig udbrød han:

»Se, der er Doktorens Hus dèr ovre til venstre, og dèr er vort til højre.«

Inden Carl endnu rigtig havde faaet Tid til at se paa de to Huse, hvoraf Doktorens var det

største og anséligste, holdt Vognen allerede. I Andersens Ejendom aabnedes en Butiksdør med Klokke. Man saa en midaldrende Kone staa i Døraabningen bærende paa en Lampe, hvis Lys-skær faldt paa hendes forventningsfuldt smilende Ansigt. Halvskjult bag hende og holdende hende om Livet med begge sine Arme stod der en mild og ganske køn, lyshaaret Pige paa en fjorten Aar. Ud af Døren skød der sig en lille Dreng i Trøje og med korte Buxer. Det var Niels Jacob.

I et Nu sprang Carl af Vognen. Et Øjeblik stod han og rettede sig lige saa høj og rank, som han var i den mørke, svære Hundeskindspels. Saa bøjede han sig ned mod den lille Dreng og rakte ham Haanden.

»Goddag Niels Jacob,« sagde han. »Ja, der kan Du bare se! Jeg kender Dig allerede.«

II.

Formiddagens klare Lys skinnede nok saa fornøjeligt ind gennem alle tre Fag Vinduer og gennem de hvide Sommergardiner lige ind i Doktorens store Dagligstue.

Det ene af disse Vinduer stod aabent, og igennem det saa man en Stump af den sandede Vej og omtrent det halve af Andersens lille, lave Hus, der laa lige over for. Man saa Butiksdøren,

hvor over der hang en mægtig Træsko, og lidt til højre saa man ogsaa et af de smaa Vinduer, der var prydet med en beskeden Udstilling af islandske Uldtrøjer, nogle ganske faa Bulehatte og et Par store Vandstøvler.

Henne i Krogen ved et andet Vindu i Doktorens Dagligstue sad en mørkklædt Dame bøjet over en Bog, som hun af og til bladede i. Det var Doktorens Søster fra København.

Som hun sad der med Lyset over sig, var hun en ganske prægtig Skikkelse at se til. Hun kunde vel være tredive Aar gammel. Hendes Figur var en moden Kvindes, og hendes Ansigt, hvor over et mørkeblond Haar var sat op i en høj, moderne Frisure, havde ogsaa et modent og ganske fængslende Udtryk. Den energiske Profil og den Maade, hvorpaa hun sad fordybet i sin Lektüre, røbede baade Intelligens og Karakter. En opmærksom og forstandig Iagttager vilde uvilkaarlig have faaet det Indtryk, at hun var en Kvinde, der havde prøvet Livet og selv havde haft en kraftig Haand med i det. Selve det Udtryk, hvoraf hendes Ansigt var præget, røbede en aandelig Udvikling, der ikke var gaaet for sig uden Brydninger.

Midt i Stuen gik Doktorens Datter, Ellen, i en lys, tærnet Morgenkjole og tørte Støvet af Stolene omkring det store, runde Mahognitræsbord.

Med sine atten Aar, med dette dejlige, levende, lysebrune Haar og dette meget smukke, fint og

blødt formede Ansigt dannede hun en stærk Mod-sætning til den anden. Der var en udelt Harmoni udbredt over hele hendes velvoxne, slanke, fintformede og bøjelige Pigeskikkelse. Det var Ungdommen i et af sine skønneste Udtryk baade, hvad der angik Finhed i Linien og Ynde i Udtryk og i Bevægelse. Som hun dør vandrede omkring og passede sit Arbejde og snart bøjede sig let og snart faldt paa Knæ for at tørre Støvet af Stolebenene, maatte en Moders, Faders eller en Elskers Blik have hvilet paa hende med den inderligste Glæde. Selv havde hun et saa sorgløst og interesseret Blik i sine smukke, kastanjebrune Øjne, som om hun havde glemt Alverden for sin Støveklud og sine blanke Mahognitræsmøbler.

I dette Øjeblik kom just den gamle Pige ind i Stuen og satte en stor, nypoleret Messingselvkoger fra sig paa Buffeten ovre ved den ene Væg. Hun var et af disse Tyende, som nu er ved at forsvinde, og som i det mindste kun er at finde hist og her og altid meget godt gemt i en Afkrog af en Provinsby eller i en Præstegaard paa Landet. Den her omtalte var bleven gammel og døv i Tjenesten. Graahaaret var hun ikke blevet; ti det bliver den Slags Mennesker overhovedet aldrig; men hun var bleven meget rynket. Og disse Rynker skyldtes udelukkende dette evige Smil, hvormed Folk, der har en eller anden uforskyldt Skavank, altid søger

at vise sig forøget elskværdige for at bøde paa denne deres Svaghed.

Hun gav sig nu til at betragte den store Messingselvkoger med en veltilfreds Mine og gjorde Frøknen opmærksom paa, hvor blankt den stod og skinnede.

»Ja, den er virkelig meget pæn, Stine,« sagde Frøknen og gav sig, for at fornøje den anden, til at beundre den, medens et lille lunt Smil glimtede i hendes brune Øjne.

»Sja! . . . ikke sandt! sja!« udbrød Stine med denne forsigtige og ofte meget ejendommelige Udtale af Ordene, som karakteriserer halvdøve Folk. »Men den har s'mænd osse kostet meget Arbejde, kan De tro, Frøken Ellen! Je' har gnedet og gnedet!«

Og idet hun uden Overgang forlod dette Emne, gav hun sig til at fortælle, at nu havde Andersen derovre da endelig faaet deres Student hjem fra København.

»Sja, han kom i Gaar Aftes, da Klokken var ti,« sagde hun. »Je' laa s'mænd sæl og hørte Vognen komme . . . For det var ikke med Dagvognen, han kom; næ, det var 'et ikke. Fiske-exportøren havde haft en Vogn inde til Byen med Hummer, og saa havde Andersen ta'et med ind, og saa havde han ta'et Studenten med tilbage paa den samme Vogn, og saadan var de kommen i Nattens Mulm og Mørke . . . Forresten er han

nok saadan en nydelig Fyr, ham Studenten,« sagde hun.

I det samme viste Doktoren sig i Døren til sit Arbejdsværelse med sin lange Pibe i Munden og en udslaaet Avis i den ene Haand.

»Naa, lille Ellebel! skal vi snart ha' Frokost, min Pige,« sagde han og traadte nærmere, idet han smilede kærligt til Datteren. »Og Viola er allerede midt i sin Lektüre,« vedblev han. »Er det Byron endnu, maa man spørge?«

»Ja, det er Byron,« svarede hun uden at se op. »Hvor det er kedeligt, at Drachmann ikke har faaet oversat mere end første Del af Don Juan; nu er jeg snart færdig med den. Jeg kunde næsten have Lyst til at lægge mig rigtig efter Engelsk bare for det sammes Skyld!«

»Du kunde jo passende benytte Tiden herovre til det,« sagde han.

Stine begav sig ud i Køkkenet for at rette an. Doktoren skulde faa sin Frokost lige paa Minutten, forsikrede hun. Og Doktoren gav sig til at klappe sin »lille Pige« let paa Kinden.

Han var en stor, kraftig Mand med svært graat Haar og Skæg. Over hans Ansigt var der, navnlig i Øjeblikket, hvor han stod og saa paa sin Datter, et eget mildt Udtryk af Hjærtensgodhed, som mange stærke Toddyer og megen Sorg forgæves havde bestræbt sig for at udslette. Alle kendte hans Historie, og alle var lige enige om at agte ham. For omtrent tyve Aar siden var

han kommet til Lejet og havde bosat sig der sammen med sin unge Hustru, den smukkeste Dame, der i Mands Minde var bleven set paa Egnen. Maaske var han taget til denne Udørk for at skjule hende for Verdens Øjne, eller maaske var de begge bleven enige om at ty hertil for i dybeste Fred og Ro at nyde deres unge Lykke. Saa meget er vist, at der var ingen det hele Leje over, der nogensinde havde set to Mennesker holde saa meget af hinanden, som de gjorde. Naar man ved Solnedgangstider saa dem spasere deres Aftentur paa Sandet langs Strandbredden eller ud ad Landevejen, saa formelig klyngede hun sig til hans Arm. Uafbrudt smilede de til hinanden. Naturens Skønhed, den døende Aftenrødme, alt dette saa de kun i hinandens Øjne, og de snakkede og snakkede, som om de aldrig kunde blive færdige med at fortælle, hvad de havde paa Hjærte.

Naar Mørket var faldet paa, og Køerne gik ganske stille og gumlede deres Føde inde i Taagen paa Markerne, eller naar Havet laa og brummede der nede bag Klitterne, saa færdedes de endnu ude. En enlig Vandringsmand kunde da møde dem med Armene slynget om hinandens Liv, uden at de ænsede ham. Undertiden kunde de blive staaende stille, hensunken i Beskuelse af hinandens Ansigter, som de knapt skimtede. Eller de kunde hengive sig til lange Favntag og inderlige Kys, som syntes aldrig at skulle faa Ende.

Saadan var deres Liv og deres Kærlighed. Men saa blev hun syg. I to Maaneder laa hun i Sengen og droges i Feber med en Lungesygdom, og saa døde hun.

Hvad er Meningen med Dig, dunkle Menneskeskæbne? Virker de Kræfter, hvoraf Du er bunden, saa helt og holdent i det store, at min ringe Fatteevne aldeles maa opgive at følge Dig? Er Din Tilværelse knyttet til vor, til vore Haab og Længsler og Ønsker uden anden Hensigt end den, at Du lader dem voxe sig store og lyse, for at Du siden, naar Din tunge Vej falder saadan for, da kan knuse dem og lægge dem øde?

Den stakkels Doktor havde haft rig Lejlighed til at stille sig selv disse Spørgsmaal for Øje de lange Døgn igennem, som han vaagede ved sin Hustrus Leje. Foran denne Feber stod hans Viden- skab afmægtig. Over for denne Lidelse formaaede hans opofrende Ømhed kun at skabe en øjeblikkelig Lindring. Ja, sommetider afstedkom den endogsaa de helt modsatte Resultater, idet den i Kraft af de tilstrømmende Minder om mange og svundne lykkelige Dage skabte hende forøget Smærte.

Ti netop det, at hun elskede ham med saa megen Lidenskab, forøgede hendes Feber og for- værrede Sygdommen.

Som han saa ofte havde sagt til Præsten: »Folk, der intet har at miste af Livet, de er lige glade, de er taalmodige, de overlever aller snarest den Slags Kriser. Men Folk, der staar med begge

Hænder fulde, med et helt Hjærte fyldt lige til Randen af den mest glødende Kærlighed til Livet, de bliver forbitrede, angstfulde, sønderknuste, naar blot Dødens Haand synes at ville strejfe dem. De kommer i Strid med Livet, og de mister det.«

Præsten var Doktorens gode Ven. De havde spillet mange Partier Skak sammen og havde mangan Gang øset ud af Hjærtens Grund med deres Sorger og Bekymringer for hinanden, naar de om Aftenen sad paa deres Arbejdsværelser med de stærke, dampende Toddyer staaende foran sig paa Bordet.

Det var ogsaa til ham, han engang sagde:

»Ja, havde jeg ikke haft min lille Ellen, saa havde Lejet maattet se sig om efter en anden Doktor. . . hvis man da havde kunnet faa nogen her op; ti saa havde det været mig umuligt at leve.«

Da man saa ham efter Begravelsen, var han ogsaa bleven en ældet Mand. Foroverbøjet, med Blikket vendt imod Jorden, gik han sine ensomme Ture ud ad Landevejen. Det var de kendte Steder, han vandrede, uden at se paa de Bønder eller Fiskere, som han mødte paa sin Vej, og som hilste ham. Eller han tilbragte sin Tid i Klitterne, hvor han sad paa en Tot Marehalm, stirrende ud over Havet.

Han var bleven graahaaret i disse Tider, sagde man. Men han elskede sin Datter. Forlade hende

kunde han jo heller ikke, og saa var det vel det, der opholdt Livet i ham.

Da et Aar var gaaet, var det disse to, der, naar Aftenskumringen bredte sig over Mark og Vej, vandrede deres Ture sammen. Man saa nu hende paa sine smaa Ben trippe ud ad Landevejen, holdende ham i Haanden og stirrende op imod hans alvorlige Ansigt med et lille smilende, forundret Blink i sine klare, brune Øjne.

Da hun blev saa stor, at hun kunde tage ham under Armen, gik det endnu bedre, og alt som Aarene randt, voxede der op imellem dem det nydeligste og fineste Forhold, man kunde tænke sig. Kun meget sjældent blev der talt om den unge Moder, der døde i en saa tidlig Alder. Han gemte trolig alle sine Sorger og Bekymringer hos sig selv alene.

Kom han engang imellem hjem, og de Glas Vin, han under Vejs havde drukket sig, var løbet ham for stærkt til Hovedet, kyssede han kun med den yderste Forsigtighed sin Datter paa Kinden eller paa Haaret, idet han ængstelig holdt sin Aande tilbage, for at hun intet skulde mærke. For hende havde han kun Faderkærlighed og idel Ømhed, og han værnede om hende, for at intet af det stygge og uskønne, der forskyldt eller uforskyldt lever Livet i Verden sammen med det skønne og gode, skulde naa hende og hindre hendes lyse og lykkelige Opvæxt. Om hun end gættede noget og maaske forstod lidt mere, end hun lod sig mærke med, saa

fik den Sorg, som halvvejs havde knækket h m, dog kun Lov til at kaste ringe Skygge over hendes Liv. Hun gengældte hans Kærlighed med en inderlig og barnlig Hengivenhed. Megen Afvexling var der ikke i hendes Liv; men var hendes Glæder faa og smaa, saa var hendes Sorger endnu mindre. Som Omgivelserne havde opfostret hende, saadan var hun. Følgende sit Hj ertes Indskydelser var hun lige saa naiv, som hun var godhj rtet og naturlig.

Da derfor Doktoren nu stod og klappede hende paa Kinden, faldt det hende saa ligefremt at lægge begge sine Arme om hans Liv, ligesaa tyk som han var, medens hun smilende stod og saa paa ham og spurgte ham, om han i Dag skulde køre ud til den syge Møller.

Som Doktoren saa skulde til at svare, kom Stine ind med Anretningen til Bordet, og da hun havde ladet nogle Døre staa aabne efter sig, blev der Gennemtr k.

»Aa, luk mig det Vindu d r, lille Ellebel,« skyndte han sig at udbryde. »Gennemtr k er paa noget når det aller farligste paa Jorden; det ved Du nok, jeg har fortalt Dig saa mange Gange.«

Ellen skyndte sig hen til Vinduet, og lige som hun rakte Armen ud for at trække det til sig, fik hun øje paa Carl, der kom gaaende omkring Gavlen af Andersens lille Hus paa den anden Side af Vejen.

Det var første Gang i sit Liv, at hun saa en

saa ung og køn Kavalér dèr paa Lejet. Godsforvalterens der oppe paa Hjortebygaard havde ogsaa nok Sønner; men dem havde hun kendt saa længe, hun overhovedet havde været til, og de var saa robuste og ikke nær saa kønne som han.

Carl saa i det samme op og hilste ærbødig. Med sin stærke, velvoxne Figur, med det lidt blege, godmodige, fine Ansigt, det mørkt krusede Haar og de nobelt buede Øjenbryn over de brune Øjne var han ogsaa nok egnet til at gøre Indtryk paa en ung Pige som hende.

Idet Ellen ligeledes bøjede sit Hoved til en Hilsen, fløj der en let Rødmen over hendes Kinder, og hun tænkte ved sig selv:

»Er det Studenten?«

— — Paa sin Side gik Carl fornøjet videre ganske opfyldt af denne skønne Hilsen, der havde budt ham velkommen paa hans aller første Vandring ud i den lille Fiskerby.

Selve den foregaaende Aften var han ogsaa bleven meget gæstfrit modtaget af hele Andersens Familie. Da han var kommen indenfor i den lille tarvelige Dagligstue og havde faaet kastet Hundeskindspelsen og faaet Kufferterne lukket op for at bringe de medbragte Sager i Orden, var der bleven megen Glæde og Lystighed. Denne lange Køretur, disse nye, saa venligt tarvelige Omgivelser og disse fremmede Mennesker, hvis Tilfredshed med at se ham var aldeles umiskendelig, indvirkede

pludselig paa ham, saa han selv blev den lystigste af dem alle. Kom det saaledes en enkelt Gang over ham, syntes det, som om det Humør, han ellers saa jævnlige savnede, paa en Gang blev ham helt og holdent underdanigt. Han blev vittig som ingen anden og fortalte løst og fast i en Køre. Snart gjorde han sig lystig over de Rejsekammerater, han havde haft ombord paa Damperen, snart over Københavnerne i det hele taget, og snart lod han det gaa ud over sine Forældre og Søskende, der nu sad alle sammen der hjemme omkring det store runde Bord og gnavede ad hinanden af bare Søvnighed.

Kun en eneste Gang følte han sig en Smule stødt. Han havde nemlig af en af sine Kufferter fremtaget noget fint Tobak, der var indpakket i Sølvpapir, og havde kastet det paa Bordet. Strax havde Madam Andersen, en meget godmodigt udseende lille Kone, strakt Haanden ud og havde grebet det, idet hun spurgte, om det var en Pakke The, som han havde medtaget for at forære hende den. Dette Træk af hende tog sig i Øjeblikket saa griskt ud for ham, og samtidig bebrejdede han sig, at han slet ikke havde tænkt paa at bringe den allerringeste Foræring med sig. Men saa var det ogsaa glemt lige i det samme, og da baade Børnene og deres Forældre hjærtelig havde givet ham Haanden til Godnat, gjorde han sig i det bedste Humør af Verden endnu en Runde uden omkring Huset for at se paa den lille fremmede

By. Selv da han stod i Døren og skulde til at gaa ind igen, kunde han næppe løsrive sit Blik fra alle disse smaa venlige Huse, der laa saa tyst og slumrede i Mørket. Med Sindet fuldt af de aller lyseste og mest uklare Forhaabninger stod han og stirrede ud imod den mørke, dunkle Klitbanke, der skød sig i Vejret noget borte. Og medens han drog Vejret dybt og veltilfreds, hviskede han hen for sig:

»Her bliver jeg længe . . . meget længe! . . . Men nu maa jeg ind og sove, for jeg vil tidlig op i Morgen.«

Efter saa at have hilst paa Ellen skulde han nu for første Gang ned at tage Klitterne og Stranden og Havet i nøjere Eftersyn. Paa Vejen syntes han, at Solen skinnede saa venligt paa den lille By. Alle de smaa Huse laa der lige som i Gaar Aftes, og det, at Dagens fredelige, milde Lys var over dem, gav dem blot noget endnu mere tiltrækkende og hyggeligt i hans Øjne. Han kiggede saa fornøjet og opmærksomt ind ad alle de smaa Vinduer og lave Døre, dels fordi det hele var saa nyt for ham, og dels fordi han maaske ventede at se et lille kønt Ansigt og modtage en Hilsen som den, der nylig var bleven ham til Del. Det gjorde han imidlertid ikke. Der kom nok nogen til Vinduerne og saa' ud, men det var ikke andet end gamle Koner eller Børn, og i Stedet for at hilse, maabede de blot nysgærrigt efter ham.

Men saa hilste han paa dem, og det syntes han var lige saa morsomt.

Han vandrede ud og ind ganske fornøjet med sit første Indtryk af denne Vesterhavsby. Gader var der ikke Tanke af. Husene laa imellem hinanden som Hø og Hakkelse, og de laa saa tæt ved hinanden, som om de rigtig havde klumpet sig sammen bag den mørke, skærmende Klitrække for at føle sig trygge, naar det for Alvor begyndte at buldre løs der ude ved Stranden.

Snart gik han tværs over en lille Gaardsplads og snart uden om en lille Have. Disse Haver var kun en Smule Kartoffelplantning eller et lille Bed med Resedaer, Levkøjer eller Torskemund. Bedene var sirligt omgivne af en pyntelig Række Muslingeskaller, og uden om det hele var der saa igen stukket en Mængde gennembrudte Smørstaver i Jorden, hvilket skulde gælde for at være Stakitværk. Næsten op af hver Have stak der en lang Stang med en Vejrhane i Form af et smalt Dannebrogssflag af Træ paa Spidsen. For Fiskerne begynder altid deres Dagværk med at se, hvad Vej Vinden blæser.

Endelig var der en Mængde smaa, lavbenede Hunde, der kom farende ud af næsten hver anden Dør og gøede ad ham det bedste, de havde lært.

Da han saa ved Aftenstide gik alene nede paa Strandbredden og saa ud over det mægtige Hav eller ind mod Klitranden, der fulgte Stranden til begge Sider, saa langt Øjet kunde række,

kom ogsaa Ellen og Fru Møller ned for at se sig om.

Efter den Hilsen, han allerede havde vexlet med Ellen, faldt det ham nu meget let at præsentere sig for Damerne, og man var snart godt i Gang med gensidig at udtale sin Beundring for Omgivelserne. Carl fandt, at en saa indgroet Hovedstadsbeboer som han vist meget nemt vilde blive grebet af Melankoli ved stadig at have dette store, tungt rullende Hav for Øje, og han karakteriserede Klitterne ved at kalde dem latterlige Parodier paa Bjærge. For Spøg gav han sig til at sammenligne dem med en Række halvskallede, pukkelryggede Dværge, der havde fundet paa at slutte Kres om den store Kæmpe, Havet, for at hindre dets videre Fremtrængen, og han roste dem for, at de egentlig varetog dette deres Hværv ganske godt.

Saa gik man over til at tale om sine nærmere personlige Forhold og Paarørende, og Fru Møller, der var en Dame, som lod til at have bevæget sig meget imellem andre Mennesker og navnlig meget i Teatret og ved offentlige Foredrag, kendte og kunde strax tale med om flere af Carls Bekendte. Saaledes kom Ellen, skønt det fra Begyndelsen havde været hans inderligste Ønske netop rigtig at drage hende med ind i Passiaren, nu næsten til at staa ganske uden for den. Dels drejede denne sig uvilkaarlig om Emner, hvortil hun manglede fuldstændig Kend-

skab, og dels lod hun ogsaa til meget mere at være en opmærksom Tilhørerinde end en livlig Fortællerske.

Som hun stod dèr, slank og nydelig, paa en Gang stærk og sund og kraftig og dog saa mesterlig fin af Skabning, var der noget saa indtagende ved hende, at Carl havde vanskeligt ved at holde sit beundrende Blik borte fra hende. Med en Slags Forundring, og medens han stod og talte med Fru Møller, sagde han til sig selv, at han aldrig havde set et Par saa skønne, alvorlige Øjne eller en saa fin og skær Teint over saa smukke, veldannede Ansigtstræk. Da han en Gang hørte Fru Møller kalde hende Ellebel, var han saa dristig ogsaa at nævne hende ved dette Kælenavn og kaldte hende Frøken Ellebel, hvilket hun tillod ham paa en ligefrem og naturlig Maade uden at blive fornærmet. Med en ejendommelig svag Følelse af Glæde syntes han alligevel at kunne iagttage en vis Skyhed i hendes Væsen overfor ham, og han opdagede, at akkurat den selv samme Skyhed var tilstede hos ham selv. Medens han kun stod og ønskede sig en Anledning for at kunne henvende Ordet til hende, følte han som en Slags Angst bag ved dette Ønske, og det forekom ham, som en let Sindsbevægelse var paa Nippet til at bryde op i ham naarsomhelst.

Saa foreslog imidlertid Fru Møller en Spaseretur, og da i det samme Andersens Datter Marie kom til, sluttede Ellen sig til hende. Nu

var der slet ingen Lejlighed for ham til at tale med hende mere. Medens han fik sig en lang Samtale med Fru Møller om de nye Bøger, der i Vinterens Løb var udkommet, gik de to andre aller yderst nede paa Stranden, hvor Havet laa næsten ganske roligt for deres Fødder.

Selv da man gik tilbage gennem en Hulvej i Klitterne for at komme hjemad, saa han hende vandre afsted i Halvmørket langt foran mellem de smaa Huse og Haver.

Han maatte næsten raabe til hende for at faa taget Afsked:

»Godnat, Frøken Ellebel!«

»Godnat!« svarede hun tilbage.

Og da de kort efter stod udenfor Gadedøren til Doktorens Hus, var Ellen allerede inde og havde faaet tændt Lampen.

Ganske oprømt saa Carl ind ad disse Vinduer, hvor Lyset bredte sig i Stuen og henover Loftet. Som i en samlet Sum viste der sig for ham alt, hvad han igaar Aftes havde tænkt, da han sad i Mørket paa Vognen og kørte ned mod dette Fiskerleje, alt, hvad der laa foran denne Rejse, og alt, hvad der stod i Forbindelse med den paa nogen Maade. Men det laa alligevel ligesom langt borte fra ham, som om der var en Afstand imellem ham og det. For noget helt nyt var oppe i ham: friske Kræfter, friskt Syn — han gjorde sig slet ikke Rede for, hvad det var.

Revet helt bort fra sit gamle, af Splid og

Drømme, Sorg og Lede opfyldte Liv, følte han sig i Øjeblikket saa sikker og saa anspændt vel tilpas, hvor han nu stod. Der kom op i ham en pludselig og varmende Lyst til Meddelsomhed, og han stod endnu længe og snakkede med Fru Møller i Halvmørket foran Gadedøren. Tilsidst kom de ind paa at tale om saa meget af deres personlige Oplevelser, at det næsten saa ud som Fortrolighed. Den Inderlighed, som altid følger med at være oprigtig, listede sig ogsaa ind imellem dem, og da de endelig med et Ryk opdagede, at de havde snakket altfor længe, skyndte de sig med at skilles. Hjærteligt trykkede de hinandens Hænder, og medens de gensidig takkede hinanden for den Glæde, de havde haft af at passiare sammen, lovede de at ville ses næste Formiddag.

III.

Da Carl saa vaagnede ganske tidligt den næste Morgen, skinnede Solen allerede mildt og lystigt ind i Andersens lille, lavloftede Dagligstue, hvor der var redt Seng til ham. Ved at se dette venlige, lyse Solflimmer over disse tarvelige, fremmede Møbler følte han sig i første Øjeblik til Mode, som om der laa en yndig Glæde skjult og ventede paa ham et Sted i hans Nærhed. Hvor den skulde ligge, og hvori den skulde bestaa, vidste han ikke, og gjorde han sig heller ingen Tanke

om. Erindringen var endnu ikke vaagnet i ham, og da han havde en ubestemt Fornemmelse af, at han, ved at vække denne, vilde miste sin Drømmelykke, lukkede han atter stilfærdig sine Øjne og lagde Hovedet mod Pudren. Der var saa lunt og saa godt at være i hans Seng, og jo mere han følte denne Lunhed, og jo ubestemtere og svagere hans Tanker blev, desmere syntes han at nærme sig denne dunkle Glæde. Tilsidst blev Tanken ganske borte for ham, og han sov igen ind.

Men da han saa vaagnede, var Erindringen og Eftertanken ogsaa klart til Live i ham, og han følte strax sit Sind fyldes af en dyb og smærtelig Skuffelse, som han fandt urimelig, men som han ikke var Herre over.

Den første, han tænkte paa, var Ellen. I et Nu og uden nogen forudgaaende Indledning huskede han, at han havde kaldt hende Frøken Ellebel, og at han havde raabt god Nat efter hende, da hun langt i Forvejen gik hjemad sammen med Marie mellem de smaa Haver og Huse. I Erindringen hørte han sin egen Stemme gentage disse Ord, og medens han rødmede af Ærgrelse, vendte han sig utaalmelig i Sengen.

Hvad skulde dog dette betyde? spurgte han sig selv. Og ved at se paa disse fremmede Møbler og paa denne Dag, der skinnede ind ad Vinduerne til ham og skulde til at komme, følte han sig ganske modløs.

Alle disse Sorger over sit eget Jeg, hele denne smærtefulde Egoisme, som han havde forladt der hjemme i København, og som kun et strængt og vedholdende Arbejde havde hjulpet ham med at bære fra den ene Dag over i den anden, alt dette strakte nu Armene ud efter ham og kaldte paa ham. Da han nøgternt saa denne Dag for sig og alle de øvrige Dage efter denne, der skulde ferieres hen, levedes igennem uden Arbejde, saa gruede han. I Mindet meldte der sig atter hos ham denne evige Tankesplid, denne dybe Interesseløshed skiftet med urimelige, feberagtige, ørkesløse Drømmeglæder. Ti det havde jo en Gang slaaet Rødder i hans Sjæl, og nu kom det for at kræve sin Magt i ham tilbage.

Et Øjeblik var han næsten ganske led. Med den yderste Mistillid og fuld af Ængstelse saa han paa disse Glæder, som Gaarsdagen havde forskaffet ham. Det var naturligvis kun et Opbrus, som atter skulde sluknes hen i Tomhed! Det var Forhaabninger, som ikke vilde bekræfte sig, inderlige Længsler, som aldrig vilde blive tilfredsstillende, fordi hans Evner til at tro paa Livet og paa sig selv var borte.

Han blev længe ved saadan, og han var næsten bleven klædt helt paa, da nogen bankede paa Døren til den lille Dagligstue.

Det var Andersen, der kom i Skjorteærmer og med Søvnens endnu i et Par venlige, smilende

Øjne for at hilse god Morgen og spørge, om man var opstaaet.

Carl kunde ikke lade være med at smaa­lé ved at se ham staa saadan. For sig selv sammenlignede han denne store, kraftige Mand med en lille Dreng, der havde ligget længe vaagen og tænkt paa sin nye Legekammerat. Han blev i helt godt Humør derved, og medens han skyndte sig at blive færdig med sin Paaklædning, kaldte han sig selv en Fusentast og en daarlig Drømmer.

Morgenteen blev nu indtaget i Stadsstuen, og Carl og Andersen sad og spiste store, sammenlagte Skiver Rug- og Sigtebrød, alt imedens de passiarede. Som de var aller bedst i Færd hermed, lød der smaa, sjappende Trin paa Stuegulvet. Det var den lille fireaarige Anders, der, skønt det var paa anden Dag, endnu tilfulde havde bevaret hele Nyhedens Interesse for den fremmede Herre. Han mødte op i sin bare Skjorte, og med Fingrene i Munden kom han trippende hen over Gulvet for at afgive sin Hilsen. Carl legede en Stund med ham, gjorde spøgefuldt Nar ad hans lille runde, solbrændte og forundrede Ansigt med de uforstaaende, stadigt stirrende vandblaa Øjne, og efter endnu at have passia­ret lidt med Andersen om Fiskeriet, Vejret og saadan noget, tog han sin Hat for at gaa ned til Stranden.

Da han var kommen udenfor Butiksdøren, hvis Klokke ringede efter ham, saa han, at Vinduerne til Doktorens Dagligstue stod aabne. Hurtig

skraaede han over Vejen og kunde nu iagttage, at Ellen ogsaa i Dag gik og tørte Møbler af der indenfor. Han lagde dristig Armene op i Vindueskarmen og kiggede ind.

»Godmorgen, Frøken Ellen.«

»Godmorgen!«

Som hun stod der henne ved Buffeten, vendte hun sig hastig ved Lyden af hans Stemme og nærmede sig ham ved Vinduet.

»Godmorgen! . . . Nej se, er det Dem, der allerede er saa tidlig ude at spasere?«

»Og er det Dem, der allerede er saa tidlig paa Benene for at være huslig?«

»Skal De ned til Stranden?« spurgte hun.

»Ja . . . og jeg bliver vel nødt til at gaa alene,« sagde han.

»Saa? . . . ja, det ved jeg ikke! . . . men hvorfor ser De saadan paa mig, mens De siger det?«

Hun gav sig til at le med en lille nydelig, frisk Latter.

»Jo, for jeg kom til at tænke paa i Gaar Aftes,« svarede han. »De gik saa langt i Forvejen med den lille Marie.«

»Naa—aa! . . . var det saadan! . . . Men det var da Deres egen Skyld; De var saa optaget af Ta . . . af Viola . . . Jeg var lige ved at sige Tante,« hviskede hun skælmsk og lo igen. »Hun vilde blive meget vred paa mig, hvis hun havde hørt, hvad jeg sagde.«

Carl bemærkede, at en saa statelig Dame

som Fru Møller ikke behøvede og vist heller ikke havde Tanke for at blive fornærmet over at høre sig kaldet Tante. Men Ellen holdt smilende ved sit.

»Forresten har hun vist allerede hørt mig tale med Dem,« sagde hun. »Saa kommer hun nok strax, og De behøver ikke at gaa Deres Tur alene.«

Lidt efter kom hun virkelig ogsaa, og hun og Carl vandrede ned ad Stranden til, medens Ellen lavede Frokosten i Stand.

Men efterhaanden som Tiden gik, følte Carl sit Humør voxe sig stærkere og jævner. Der kom aldrig mere store Huller i det, og skønt han drev sine Dage hen saa godt som nogen, var hans Tanke altid beskæftiget paa en behagelig Maade, og han var aldrig ledig. Naar han spurgte sig selv, hvad Grunden vel hertil kunde være, kom Svaret saa tydelig op i ham: Det var Ellens og Fru Møllers Skyld.

Og med Glæde genkendte han saa godt sig selv i dette Punkt. Den Trang, der altid havde været stærkest i ham, var Trangen til at nærme sig det andet Køn, beskæftige sig med det, drømme sig imod det, tænke paa det. Saa længe, han kunde huske tilbage, havde det været saadan, og netop det, at han aldrig havde kendt til en Søster, havde maaske endnu yderligere udviklet ham paa denne Maade. Det var ogsaa derfor, at han saa tidlig og saa ofte var plumpet i en Mængde

Forhold, der havde endt med at forbitre ham Livet, og det var derfor, at han havde haft saa ondt ved atter at skille sig fra disse Kvinder. Det, som mange andre kaldte Fejl hos dem og bebrejdede dem med stærke Ord, havde han saa let ved at finde Undskyldning for. Han saa dem, som de var: smaa letsindige, ofte nydelige Skabninger, hvem Lysten til at behage og Lysten efter Glæde skinnede ud af Øjnene. Naar der saa ovenikøbet kom til, at de maaske var fattige, og at de havde daarlige Forældre, var pjankede, ufornuftige og havde mere Lyst til at pynte sig end til alt mulig andet som saa mange andre Kvinder, saa var dertil jo egentlig intet at bemærke. Der var ingen, som bød dem Erstatning for et Liv henlevet i Afholdenhed og Fornægtelse, og saa gav de deres Lyster frie Tøjler og nød Glæderne, der laa saa fristende paa deres Vej. At der saa maaske endda kun var overvejende Skuffelser for dem, og at de maatte bøde for deres Løssluppenhed med Skændsel og Fornedrelse, det kunde man dog ikke bebrejde dem. Carl kunde i det mindste ikke gøre dette, og den Tiltrækning, som disse Kvinder havde paa ham, svækkede hans fornuftige Dømmekraft og hans sunde Vilje. Desuden: alle hans Venner, hele denne Verden af Mænd, som han traf paa i Livet og hørte Tale om, alle disse nød de samme Glæder og Tilfredsstillelser i Kvinders Selskab som han.

Naar man engang giftede sig, sagde de, hvis

man virkelig paa sin Vandring igennem Livet skulde være saa overmaade lykkelig at træffe paa en Kvinde, der helt og holdent formaaede at lægge En for sine Fødder, ja, saa hørte jo denne Lystighed op af sig selv; derom var der ingen Tvivl. Men sæt, at man aldrig mødte en saadan Kvinde! Sæt bare, at man aldrig fik Raad til at gifte sig, hvad der jo saa let kunde hænde i Tider, hvor Konkurrencen var saa knugende som nu! Hvad skulde man saa gøre? Et Ægteskab i Fattigdom var det fordømmeligste, man kunde tænke sig, og værre end Elendighed! Skulde man da leve som en Asket hele sit Liv igennem, naar selve Naturen bød En noget helt andet? — — Nej, dette vilde have været uhørt! Og alle disse Mænd indrettede sig, som de havde Smag og Tilbøjeligheder til. Nogle satte mest Pris paa Hyggelighed, og nogle fandt mest Behag i Lystighed og Orgier. Men alle sammen indledede de deres Forbindelser uden sjælelige Følerier, og de brød dem igen uden Samvittighedsnag.

Carl derimod blev hængende ved Kærtegnene og ved noget endnu mere. Med sin dybe Trang til Ømhed, med denne inderlige, søgende Længsel efter Hengivenhed og denne halvt kvindelige Blødagtighed, som saa forunderligt indblandede sig i hans hele Væsen, kom han og berusede disse Kvinder. Det, at han var alvorlig og nobel i deres Selskab, gjorde ogsaa dem bedre, end de oprindelig var. Naar han modtog deres Kærtegn, opvakte han tillige

det dybeste og bedste i dem, og de fattede Kærlighed for ham. Først, naar han saa mærkede denne Kærlighed, mærkede han ogsaa, at den var en Skuffelse for ham, og at der end ikke var den ringeste Følelse i ham, der kunde gensvare dem. Men han brød ikke med dem. Den Medlidenhed, som han fattede for dem, og denne evindelige Trang til Æmhed og Kærtegn holdt ham bunden til dem, indtil Forholdet ganske udviskedes og gik i Stykker. Saadan ødelagdes alt det gode og fine i ham, som han satte ind paa disse Forhold, derved at det fik en halvgiftig Næring, og derved at han egentlig af Overbevisning og af medfødt Sjælsadel foragtede dem, hvis Kærlighed han opvakte.

Til sidst kom ogsaa den Stund for ham, hvor han med Sorg og Lede og Græmmelse saa, at en hel Ungdoms Friskhed og berettigede Illusioner laa knuste og tilintetgjorte i Støvet for hans Fødder. Et helt nyt og tungt og besværligt Liv maatte tages op, hvis nogensinde den Kærlighed og Lykke, som han inderst inde altid havde drømt om, skulde vinde Styrke og fæstne sig i hans Hjærte.

Og efter lange Maaneders haabløs Lidelse og megen Opgivethed indtraadte der ogsaa en Vending i hele hans Livsførelse og i hans Forhold til Kvinden. Efter tidligere at have tilbragt sin Tid med at undskylde Lasten og Fornedrelsen, arbejdede han sig nu hen til evig og altid at holde sig et Ideal, Dyden, for Øje. Paa en be-

tragtende Maade fjærnede han sig fra alle Kvinder, og Askesens Tid indtraadte for ham, den pludselige Askese med alle sine Overdrivelser og al sin Sygdom. Hvor han før havde søgt Kærtegn og lidenskabelige Favntag, søgte han nu Uskyldighed og Blufærdighed som det eneste, der var værd at trachte efter. I Hjemmene, hvor han kom, paa Gader og Stræder og alle Vegne, hvor der var Kvinder, spejdede han efter Uskyldighed i Miner og Adfærd. Traf det sig saa en sjælden Gang, at han med Sikkerhed troede at finde sig Ansigt til Ansigt overfor den, eller han i sine egne Tanker havde arbejdet sig op til en formentlig rigtig og dyb Forstaaelse af Dydens inderste Væsen, forherligede han den i sig selv som en Guddom. Han kom i Sindsbevægelse, som de troende maa komme det, naar de hengiver sig i inderlig Tilbedelse af et Væsen, som kun er indbildt tilstede i deres egne Tanker.

Carl kæmpede en haard og bitter Kamp i sig selv for at blive kysk og komme til at se kyskt paa Kvinden og paa Livet, og de Glæder og Tilfredsstillelser, som denne Kamp forskaffede ham, var for det meste gennemsitrede af Lidelse. Men man kunde ogsaa tænke sig, hvad det vilde koste at realisere en saadan Idé. En Mand, der havde fundet paa at ville være kysk i hele sit Væsen og i sin Tanke! var det ikke uhørt? var det ikke Vanvid? rent umuligt? Hele Verden var jo imod ham.

Han kom ogsaa til at staa saa skarpt over for sine Venner og deres Anskuelse. Ti jo mere han fordybede sig i sine Idéer, jo tydeligere saa han, at alle disse Mænd af en yngre Alder, som han nogensinde var kommen i Berøring med eller blot havde hørt Tale om, at de var alle ganske ens i dette ene Kapitel. Fattig og rig, dannet og udannet var deres Lyster og Følelser overfor Kvinden i Almindelighed ganske de samme, og det var kun det mere eller mindre tarvelige Klædebon, disse Følelser var iført, der adskilte dem fra hinanden.

Carl opdagede med en Slags Rædsel, hvorledes disse Mænd og han selv med dem havde vænnet sig til at se paa en Kvinde, saa hun ligesom blottedes for deres Blik og stod ganske nøgen. Bag Kaaben, der føjede sig blødt om hendes Buste og Hals, og Kjolen, der bølgede under hendes Gang, saa de al hendes Legems-skønhed eller tænkte sig til den saa sikkert, som om de havde set den.

Al den Sindsligevægt og Beherskelse, disse Mænd var i Besiddelse af ved altid at kunne føle sig sikre paa at blive tilfredsstillede, netop denne Sindsligevægt savnede Carl. Tankerne mylrede og gærede i ham. Han blev fremmed imellem sine Venner, og han forlod dem.

Carl sagde til sig selv, at der maatte jo være Kvinder, som var i Besiddelse af Kyskhed og sjælelig Renhed, som han tænkte sig det.

Trods alle de daarlige Erfaringer, han sad inde med, og som benyttede enhver som helst Lejlighed til at afkræfte denne Tro i ham, stolede han alligevel paa det. Og han sagde til sig selv, at saa alvorligt og inderligt, som han ønskede det og arbejdede paa det, maatte det jo ogsaa en Gang lykkes for ham at komme til at staa i et Forhold til Kvinden, som denne Kyskhed fordrede det.

Med den samme Ivrighed, hvormed han tidligere havde trukket sig bort fra Hjemmene, gav han sig nu til atter at søge ind imod dem, og da navnlig, naar han var sikker paa at træffe kvindelig Ungdom. Hvor var han ikke henrykt efter at have tilbragt en Aften med uskyldig Skæmt imellem unge Kvinder, hvis friske, røde Læber, fint rødmende Kinder og klare, frimodige Blik fortalte saa aabenlyst om et Liv levet fjærnt fra al Uhæderlighed og alle udskejende Tanker. Maaske var de lidt ubetydelige og blottede for Erfaring. Men hvad brød han sig der om! De besad deres Sjæls ubesmittede Renhed, denne gudommelige Gave, som lod En se Verden i Glansen af sit eget skønne Lys, og for hvis Skyld han nu led i Tanken om atter at skaffe sig den tilbage. Disse Kvinder havde han engang forladt, fordi de kedede ham! Hvor havde han ikke Grund til at beklage sig selv, og hvor følte han nu ikke Hævnen! Og medens han laa i sin Seng for at sove, drømte han sig ind imod dem, og hans

Tanker strakte sig imod deres Liv og søgte at begribe, hvordan de havde levet det.

Til han en Dag atter sad omkring et Selskabsbord imellem fint rødmande Kinder og klare, blinkende Kvindeøjne, og en lille Fod da ubemærket listede sig hen over hans og traadte paa den. Under uskyldig Skæmt og med det frimodigste Blik af Verden bøjede en ung Pige eller en lille Frue sig hen imod ham, medens hendes Fod traadte stærkere eller hendes runde Knæ varmede mod hans med en bestemt og tydelig Hensigt. Smilende og konverserende uden Afbrydelse og uden at forandre sin Stilling saa Carl paa hende og spurgte sig selv: »Hvorfor gør hun dette? . . . Se, hvor køn hun egentlig er! . . . og ikke en Mine forandrer sig i hendes Ansigt, ikke en Nuance i hendes Stemme mærker jeg?«

Medens han paa en mat og smærtelig Maade ligesom opgav noget i sig, og medens han følte hendes Knæ endnu en Smule bestemtere trykke sig imod hans, spurgte han sig fremdeles: »Er det min Skyld, at hun gør dette? Hvor det vilde være sørgeligt! . . . Er der noget i mit Væsen, som drager Kvinden ind til mig paa denne Maade? . . . Hun elsker mig jo tydeligt nok ikke! . . . Ved hvilken Lejlighed har hun dog opnaaet dette Herredømme over sit Ansigt?«

Strax efter kom Forstaaelsen saa tydeligt op i ham, og han sagde til sig selv, at det var saa uskyldigt, saa grumme uskyldigt det hele. Men

nu kendte han disse Kvinder igen, og denne Gang næsten mere end kedede de ham. For man skulde slet ingen Ting forstaa ved dette Tryk af et rundt og varmt Knæ. Det indeholdt ingen Løfter, og ingen intim Tilnærmelse skjulte sig der under; den, der havde trøet dette, vilde hurtigt være bleven grundig narret. Nej, det hele var kun en Smule Koketteri, en barnagtig Løgen med Ild, som dog altid var forsigtig nok til ikke at drage alvorlige Følger efter sig. Carl ræsonnerede uvilkaarligt ved sig selv over disse Kvinders Dyd, og han erindrede sig en Forfatter, der engang havde sagt: »Kun den er uskyldig, som aldrig er bleven fristet.«

»Hvor det er dumt og urigtigt af mig at foragte dem,« sagde han til sig selv. »Men naar jeg nu ikke kan andet! . . . naar jeg ikke kan med min bedste Vilje!«

Og naar han muntert og passiarende havde taget Afsked, gik han hjem opfyldt af Lede.

Der var lange Tider igennem, hvor Carl blev ganske hjemme, fordi han i sin sygelige Over-spændthed tænkte, at hans Moder var den eneste i Ordets egentlige Forstand dydige Kvinde, som han kendte, og hans Fader den eneste Mand, der aldrig var bleven det aller ringeste bedraget.

Der var ogsaa Tider, hvor et friskt Brus af næsten sunde, stærke Følelser jog igennem hans endnu saa unge Hjærte og for en Stund ganske knuste hans Sygdom.

Som han for Exempel en Eftermiddag der hjemme i København gik sin sædvanlige Tur, fik han ved at se til Siden pludselig Øje paa en elegant, ungdommelig Kvindeskikkelse, der skraaede tværs over Gaden for at naa det Fortov, hvor paa han gik. Hun havde bøjet sit Hoved for at se, hvorledes hun bedst skulde undgaa Snavset, og han saa' Kindens fine Runding og den yndefuldt smækre Hals, der stod saa hvidt til Kaabens Pelsværk. Hun var meget smuk, og hun var ganske optaget af sig selv, medens de smaa bitte Fødder skred over Gaden, og Kjolen bølgede om hendes unge, smidige Skikkelse.

Carl gik en Smule hurtigere til for at komme hende nærmere, og da hun skyndsomst og uden at have bemærket hans Nærværelse fortsatte sin Vej foran ham, slog alle de tilbagetrængte Længsler ud i ham med Voldsomhed. Hans Hjærte bankede hæftigt som i Feber, der fo'r nervøse Trækninger gennem Fingrene paa ham, og hans Blik sugede til sig al hendes Ungdom og hendes Ynde.

»Hvor er jeg dog fattig . . . saa elendig fattig i mig selv,« sukkede han, og Graaden sad ham i Halsen og var ved at kvæle ham. »Dér gaar Du saa sorgløst let og hurtigt paa Dine smaa Fødder . . . se, hvor hurtigt Du gaar! . . . og saa nydeligt! . . . Hvad tænker Du mon paa nu? Tænker Du paa nogen Mand? Nej, sikkert ikke! . . . Se, nu fanger Du et Glimt af Din egen Skønhed i en Rude, som Du kommer forbi. Du

drejer Hovedet, fordi Du hører Sporvognen komme raslende og ringende, og Du husker pludselig paa noget, Du skal have besørget paa Vejen . . .«

Carl fulgte beruset hendes mindste Bevægelser med Blikket.

»Og jeg skulde ikke unde mig at se og beundre Dig? . . . Skulde jeg slaa Blikket imod Jorden for at være kysk maaske?« haanede han sig. »Nej, nej, nej! det er jo Vanvid! . . . Hvis det er Kyskhed at lukke Øjnene for alt det legemligt skønne, saa hader jeg Kyskhed! saa er det mig modbydeligt! . . . Hvor jeg elsker Dig, Du slanke, skønne Kvinde! Dit blanke Haars Glans, Din Ungdom og Din Spænstighed gør mig rent forstyrret! . . . Er jeg ikke en Tosse? . . . Hvis Du blot anede, hvilke Tanker, der forfølger Dig! . . . Maaske slumrer der de samme Længsler i Dig som i mig! . . . Skulde Du være ung uden at have drømt om at blive elsket og om at elske igen? . . . Maaske skulde jeg stirre lykkelig ind i Dine Øjne! Maaske skulde jeg hviske til Dig og kalde Dig ved Navn, og Dine Læber skulde hvile imod mine, brændende, hede, og jeg skulde favne Dig i mine Arme . . .«

Han saa hende slet ikke mere. Hun var langt i Forvejen, imedens han gik langsomt hen ad Gaden, drømmende om Kærlighed ved højlys Dag og med Feberen skinnende i sine Øjne.

Hvor han længtes efter en Kvinde, længtes saa hæftigt og inderligt! Det var ikke nogen

bestemt, men det var én, som skulde komme en Dag og fylde hans Liv og hans Hjærte med Glæde og Lykke.

Og ganske pludselig mærkede han, at det var Sommer, og at Solen skinnede over Gaden og Husene og over alle Folk, som han mødte paa sin Vej. Nu forstod han Livet: Menneskebryst imod Menneskebryst skulde det strides, arbejdes, elskes og kærtagnes hen. Og han forstod Dyden, dette Begreb, som hans Tanker saa tit i Fortvivlelse og Ophidselse havde tumlet med, uden at det var lykkedes dem at slaa det klart fast i hans Sjæl og give det Livets Varme og Livets Fylde. Ti hvad var Dyden vel uden en Anvendelse af alle Sjælens Kræfter i det ene, store Menneskehedens Arbejde imod Forædning! Det var dette vældige Kærligheds- og Enighedsarbejde under samme Banner, der havde hævet vor Sjæl og givet den de Kræfter, den nu sad inde med, og det var atter derved, at vi skulde føle os forpligtet til at holde i Hævd, hvad vi havde faaet, og til at arbejde videre frem paa det samme Værk. Carl indsaa nu saa sikkert, at det kun var under disse Vilkaar, at den sande eneste Lykke var at finde. Med Evnen til at kunne føle Hengivenhed, Ærbødighed og Agtelse og med Evnen til at kunne opofre sig, hvor sad man saa ikke inde med Betingelser for at blive lykkelig? Og naar man lod disse Evner dødes i sig, hvor kunde man saa ikke være sikker paa at miste Retten hertil! — —

Alt dette sagde han til sig selv, medens han denne Eftermiddag vandrede videre med blussende Kinder. Og han kom ganske i Extase. Rent instinktmæssig drejede han ned ad en Sidegade, hvor der næsten slet ingen Mennesker var, og han halvvejs lukkede sine Øjne for disse Drømme, der mere hørte Natten til end den travle og støjende Dag. Der skulde komme andre Tider! Der skulde! Der skulde! Han gentog det for sig i en Uendelighed, snart i et Brus af opdukkende Vilje og snart i en Hendøen af inderlige Ønsker og Længsler mod en ukendt Skæbne. Han var ganske beruset af sine egne Følelser. Ti hun maatte jo komme engang, denne skønne Kvinde, der skulde faa alle hans Hjertes Strænge til at klingre op med nyt og friskt Liv som mægtige Fjedre, der længe havde været holdt nede af usynlige Magter og nu pludselig sprang i Vejret ved Berøring med en Trolddom. I to Aar havde han holdt sig borte fra ethvert udskejende Forhold. Hvor han nu følte sig stolt, og hvor han nu var glad ved at have gjort det! Han havde lidt og kæmpet og stridt! Dage og Nætter havde han vaandet sig i Kvaler for at rense ud i sit Hjærte og for at bane Vej for disse skønne Følelser, der skulde komme til det. Selv den Sanselighed, der var nedlagt og havde sunde, berettigede Krav i ham saavel som i ethvert andet Menneske, skulde Kærligheden lægge under sit Herredømme. Denne aller intimeste Omfavnelse, som han saa tit havde

profaneret i slet og uværdigt Selskab, den skulde være et Kærtegn, et ømt Kys, det inderligste og fyldigste til hende, som han elskede.

Saadan havde han saa ofte tænkt, medens han var hjemme. — —

Efterhaanden som Carl begyndte at finde sig til Rette i de nye Omgivelser, og da den første Uro i Følelsen af de forandrede Forhold saa nogenlunde havde lagt sig, kunde han sommetider med Forbavselse spørge sig selv: »Men hvorfor elsker jeg dog ikke en af disse Kvinder?« I Tankerne trak han først Ellen og saa Fru Møller frem for sine Øjne, og han undersøgte dem og undersøgte sin egen Sjæl meget nøje, medens han grundende og mismodigt rystende paa Hovedet altid endte med at sige: »Nej, jeg elsker dem virkelig ikke! . . . ikke nogen af dem!«

Det var dog kun Øjeblikke, i en flygtig Stemning, og naar han var alene. Ti skønt han af gammel Vane til at gruble over sin egen Sjæls Fænomener ogsaa nu følte en naturlig og stærk Trang i sig til at fordybe sig i dette: hvorfor han ikke elskede dem, saa blev der aldrig hverken levnet ham Tid eller Ro her til. De nye Omgivelser affødte saa mange nye Indtryk, der rejste Krav i ham paa at blive bearbejdede. Desuden var der saa mange af hans sjælelige Evner, der havde faaet Lov til at ligge hen i Dvale, mens han var hjemme, men som der nu blev lagt stærkt Beslag paa: Snart var det Andersens djærve Ven-

skab, som han med sig selv følte, at han maatte gengælde. Saa var der Børnene, der hang kærligt ved ham, og som vilde have ham til at lege med sig. Og endelig var der Ellen og især Fru Møller, der selv holdt Ferie, og som var henrykt over at have fundet et Menneske, hun kunde underholde sig med. Carl havde aldrig, som da han var hjemme, Lejlighed til at gaa og fordybe sig i sig selv og trevle op paa sig selv. Hele Tiden maatte han passiare, snart med den ene og snart med den anden. Han maatte rykke ud med, hvad han tænkte paa, og der var Anledning for ham til at tænke paa saa meget. Sommetider kunde han da i Overmod, og naar han saa tilbage paa det Liv, han i det sidste Par Aar havde levet, udbryde for sig selv: »Men hvor har jeg dog kunnet bære mig saadan ad? . . . Man gaar og tænker og tænker! Man er naiv nok til at tillægge sine egne Grublerier en hel Del Betydning, og man tror i sig selv at kunne finde Løsningen paa Tilværelsens Gaader! Sagen er imidlertid, at man i sig selv fjærner sig fra alle sine Medmennesker og glemmer den naturlige Maade, hvorpaa man tidligere har kunnet finde sine Tilfredsstillelser i Livet. Man ødelægger sine Glæder, forplumrer sin Forstand og sin gode Indsigt, og man kommer i et skævt Forhold til alt og alle. Selv den tilfældigste Passiar med gode og forstandige Mennesker er baade sundere og værdifuldere end alle disse ørkesløse Reflektioner.

. . . Hvis en af mine Bekendte nogensinde skulde komme til mig og sige, at hans Humør er ødelagt, og at han er ked af Livet, vil jeg øjeblikkelig svare ham: Rejs! . . . Hvis Du har Raad til det, saa rejs! . . . Det er kun alle disse gamle Omgivelser, Du i saa mange Aar har gaaet og trasket Dig træt i, som keder Dig og holder Dit Humør nede . . . Du trænger til at mærke nye Livspulse slaa omkring Dig, og det vil Du træffe alle Steder, hvor Du blot kommer helt uden for Din vante Omgangskres . . . Husk paa, der er saaet Mennesker over hele Jorden . . . Naar Du saa er bleven gennemelektriseret, tag saa hjem og arbejd paa Din Fremtid!«

I et saadant Øjeblik plejede Carl gjerne at gaa ud i Køkkenet, hvor den fjortenaarige Marie med et stort Sækkelærredsforklæde om Livet var beskæftiget med at vaske op efter Bordet.

»Naa, Du er da et farligt lille Jærn til at bestille noget,« udbrød han.

Hun vendte sig om imod ham og saa paa ham med sine barnligt milde og smilende blaa Øjne.

»Ja, hvorfor sku' A it bestille noget!« sagde hun.

»Nej, det har Du saamænd Ret i . . . Tiden skal jo gaa med noget.«

Det kunde da træffe sig, at den otteaarige Niels Jacob ogsaa kom til og kælent væltede sig

ind imod Carl. Med sine smaa Hænder tog han fat i en af Carls og lagde den oven paa sit eget lille, runde og rødmussede Bondehoved, medens han ganske indtaget stod og stirrede op paa ham.

»Hvis A maa gaa med Dæ ned til Hauet, saa æ Do saa skøn, bette Carl! . . . svar mæ no! . . . no ska' Do svar'! . . . saa æ Do saa skøn, bette Carl! . . . ka' Do itte hør'?« stod han og plagede, og hans Stemme lød saa indsmigrende pussigt.

»Nej, ikke nu, lille Niels Jacob,« svarede Carl. »Ikke nu! . . . Men siden skal jeg komme og hente Dig . . . det skal være aldeles sikkert!«

Naar han saa trøstende havde klappet ham lidt paa Kinden, skyndte han sig over Gaden for at se, om der var nogen hjemme hos Doktorens.

IV.

Uden at nogen egentlig rigtig gjorde sig Rede for det, øvede baade Ellen og Fru Møller allerede en direkte og ganske betydelig Indflydelse paa den Forvandling, som foregik i Carl med hver Dag, der randt.

Naar han nærmede sig Ellen, var det, som han nærmede sig sit Ideal, i hvis Nærhed enhver uværdig Tvivl forstummede. Det var aldrig med en Tanke faldet ham ind, at der bag hendes brune og alvorlige Øjne kunde skjule sig hverken noget

ødelagt eller ubetydeligt. Han var overbevist om, at hendes Læber, der var ualmindeligt fint formede og altid var friske og røde, aldrig havde kysset andre end Faderens skæggede Mund. En Drøm om, at de nogensinde skulde komme til at berøre hans, vilde vist til at begynde med meget snarere have gjort ham angst end lykkelig. Men i det hele taget drømte han slet ikke i hendes Selskab; dertil var han altfor optaget af hende. Trods den tilsyneladende fuldstændige Ro og Utvungethed, hvormed han bevægede sig overfor hende, var han dog ofte i sig selv baade meget forlegen og urolig. Fraregnet hans tidligere daarlige Humør havde han altid været livlig og ugenert imellem fremmede; nu ønskede han sig Talenter og fandt ofte, at han havde levet et helt Liv uden at have lært at passiare med en ung Pige paa en let og underholdende Maade. Alligevel gik han altid fra hende med en Følelse af at have tilfredsstillet noget i sig selv, og han længtes efter at tale med hende næste Gang.

Med Fru Møller var det en ganske anden Sag, og den Fortrolighed, som strax var bleven anslaaet imellem dem, vedblev at holde sig. Synet af hendes modne og beherskede Skønhed og den lette og sikre Maade, hvorpaa hun førte sig, gjorde al Ting saa nemt og saa trygt og behageligt for ham. Ved Siden af, at han beundrede hende, følte han sig smigret ved hendes Venskab, og i hendes erfaringsfulde Fortrolighed udøste han alle

sine Tvivl og al sin Bitterhed sikker paa ikke at oprive sig og paa at blive trøstet. Tidligere, i sine ulykkeligste Dage, havde han følt sig stolt over, at han ikke var det aller ringeste forfængelig. Nu følte han med en Slags Glæde, at han var lige ved at blive det.

Saaledes fik han baade en veritabel og fortræffelig Genstand for sine evigt urolige og idealt søgende Tanker, og han fik Afløb for sin Bitterhed.

Sommetider om Formiddagen, naar Carl kom ud igennem Butiksdøren, hvis Klokke ringede efter ham, kunde han pludselig ved Synet af Ellen der inde bag Vinduerne i Doktors Dagligstue føle en uventet og frisk Glæde skyde op i sig, skønt han i Forvejen havde tænkt og havde været forberedt paa dette Syn.

»God Morgen, Frøken Ellen!« kunde han saa udbryde, medens han gik helt hen til Vinduet og saa ind. »Jeg er forresten saa uendelig glad i Dag! . . . Kan De forstaa, hvorfor jeg er glad? . . . selv forstaar jeg det ikke; der er slet ingen Grund der til.«

Hun smilede til ham, som hun stod og saa ned paa ham med sine klare, brune Øjne. Det forekom ham, at der paa Bunden af disse Øjne ligesom blinkede en Smule Interesse eller en Smule Glæde, som han var Skyld i. Han stirrede opmærksomt her efter, og han iagttog med det samme, at hun saa' saa sund og saa morgenfrisk ud med sine røde Kinder.

»Ja, jeg ved ikke, hvorfor De er glad,« sagde hun. »Men De har maaske tænkt paa noget . . . paa nogen der hjemme?«

»Nej, nej! . . . det er slet ikke derfor . . . det er helt uden Grund.«

»Aa, naa det er saadan!« vedblev hun. »Ja, saa kender jeg det ogsaa . . . ligesom man gaar aller bedst, giver man sig til at synge . . . man synes, at al Ting ser saa venligt ud rundt omkring En: Møblerne eller Vejen, Solskinnet, alt, hvad man ser paa . . . Men det er langt fra uden Grund; jeg har saa tit følt, at der er noget bag ved det, selv om man i Øjeblikket ikke ved, hvad det er!«

»Men jeg siger Dem jo, at der slet ingen Ting ligger bag ved,« sagde han paastaaeligt.

Og i det samme, som han sagde dette, følte han saa varmende klart, at han løj ganske forfærdeligt. Naar hun skilte Læberne over de hvide Tænder for at smile, maatte han jo sikkert ogsaa gøre det. Han saa' saa opmærksomt paa denne friske, røde Mund, og han betroede sig selv med Inderlighed, at det var den uskyldigste og yndigste Glæde, han havde haft i mange Aar.«

»Ja, De har Ret . . . De tænker saa fornuftigt,« sagde han lystigt. »Man vilde jo simpelthen være urimelig, hvis man ikke var fornøjet i mit Sted! . . . Nu skal jeg lidt ned til Stranden, saa skal jeg i Bad . . . Aa, vil De ikke spasere med,

Frøken Ellen? . . . saa opgiver jeg Badet . . . bare De vil . . .«

Saa fremt hun havde opfyldt hans Bøn, vilde han sikkert, saa mærkværdigt det end lyder, dog have følt sig skuffet. Men det gjorde hun ikke.

»Nej, det kan jeg ikke! Jeg skal sørge for Huset til over Middagstid!« sagde hun. »Fordi mine Pligter er saa smaa, overser De dem ganske og tror, at jeg slet ingen har . . .«

»Pligter! . . . Jeg vil slet ikke høre noget om Deres Pligter! . . . De er kun umedgørlig! De vil ingen Verdens Ting; det er hele Sagen,« svarede han. »Nej, nej! jamen jeg forsikrer Dem, De kan ikke overbevise mig! . . . De vil ingen Ting; det er det hele . . .«

Han drillede hende lidt; men det glædede ham, og han gjorde det saa godmodigt, at de snart lo begge to. Naar de saa lo aller bedst, gik han sin Vej.

»Saa ses vi altsaa i Eftermiddag?« sagde han og rakte hende Haanden.

Og naar han var kommen lidt bort, vendte han sig om og hilste.

»Men hvor kommer dog dette Friskfyrshumor fra?« spurgte han lykkelig sig selv, medens han hurtig gik videre. »Det var altsaa Løgn med alle disse Pinsler, som man gik og troede var Enden paa et elendigt Liv . . . Friskheden laa paa Bunden af det alt sammen og ventede kun paa en Lejlighed til at voxe frem igen . . . For

den er der jo! . . . den *er* ikke kvalt! . . . jeg føler jo, at den er der . . .«

Han gik saa hurtigt. Det formelig kriblede i hans Ben efter at springe afsted og løbe ned igennem den sandede Hulvej i Klitterne for at naa Badevognen.

Det var meget ofte saadan smaa pjankede Samtaler, der morede dem og bragte dem til at befinde sig aller bedst i hinandens Selskab. Deres Ungdom og det, at de var af forskelligt Køn, var nok til at farve Livet for dem, naar de var sammen.

Første Gang, der egentlig kom noget dybere personligt ind i deres Samtale, var en Eftermiddag, de fulgtes ad imellem alle Lejets smaa Huse og Haver for at komme ned til Klitterne. De kom saa igennem en lille Gaard, hvor der boede en Metodistbonde, og hvor Carl hver Dag kom igenem, naar han skulde i Vandet. Denne Bonde saa altid saa mørk og saa indesluttet ud, og naar Carl hilste paa ham, svarede han ham aldrig. Lige saa ufravigelig, som Carl indfandt sig der hver Dag, lige saa ufravigelig kom der ogsaa en lille lavbenet og fjendtligt bjæffende Køter springende ud imod ham. Denne Gang udeblev den heller ikke.

Bonden stod i Skjorteærmer henne ved en Fjælevogn midt i Gaarden, og da Ellen nikkede til ham, hilste han igen ved trevent af lette paa sin Hue. Paa en lav Stentrappe, der førte fra Gaarden og op i Huset, sad Konen med et hørgult,

tjavset Haar hængende ned om sine Øren. Hun havde slet ingen Ting imellem Hænderne, og hun saa' saa snavset og saa doven ud.

Da de var kommen lidt forbi, gav Carl sig til at tale nedsættende om dem og bebrejdede dem deres dovne, snavsede og tvære Udseende og deres Uvenlighed. Ellen irettesatte ham, og hun blev ganske varm i sin Iver for at yde dem Retfærdighed.

»De var slet ikke dovne,« sagde hun. »De havde arbejdet meget begge to alle deres Dage. Nu var det Middagstid for dem; derfor hvilede de sig. Men Manden havde baade Jord at dyrke, og han var Fisker. Sommetider kørte baade han og Konen i Marken, og man kunde ogsaa se dem staa ganske tavse i Laden og plejle uafbrudt, saa Sveden haglede af dem. De var nok meget inde-sluttede og mørke at se til; men det var alle Metodistfolk her paa Egnen. Forresten var de rigtig gode begge to, og de gav ofte baade Mad og Drikke til de fattige i Sognet!

Det havde aldrig været Carls Mening at mis-kende andre eller saare andres Følelser. Aller snarest var han egentlig ængstelig indtil Sygelighed for at gøre Fortræd med et uretfærdigt Ord eller med en Bitterhed dybt skjult i sit eget Hjærte. Denne Gang havde han kun udtalt sig saaledes, for at Ellen og han kunde have noget at passiare om, som de altid havde, naar de gik sammen. Han sagde det til hende. Og han saa'

saa opmærksomt paa hende og fik pludselig baade Lyst og Mod til at spørge hende ud om hendes Liv: Hvordan hun fandt sig i at leve saa ensomt? Hvordan Vinteren gik for hende, naar hun sad de lange Aftner alene med den gamle, døde Pige?

Hun begyndte med Livlighed at fortælle om denne gamle Piges Særheder og Morsomheder. Om at hun selv sad og læste og syede, om at hun tænkte paa sin Fader, paa Fiskerne og paa saa meget andet. — — Det var nu især saa mærkeligt, fortalte hun, som hun kunde sidde og tænke, naar der var rigtig stille og roligt rundt omkring hende. Hun kunde da ganske fortabe sig i det. Øjnene blev uafbrudt ved at stirre op imod Lampen, hvis Flamme brændte saa roligt under den hvide Kuppel. Ikke den mindste Uro hørte hun uden denne evige blide Summen, der er Stilhedens egen Lyd, og den svage Lyd af Stines Strikkepinde, der slog saa blødt imod hinanden henne i Krogen ved Døren, hvor Stine altid havde Plads, fordi hun ikke var at bevæge til at sætte sig helt hen ved Bordet. Ja, det var saa mærkværdigt, hvad hun da kunde sidde og tænke paa. Fra Ting, som hun vidste god Besked med, sad hun og gættede sig til andre Ting, hvorom hun slet intet vidste. Fra det ene gik det over i det andet saa roligt og saa let og yndigt, saa det slet ikke var til at beskrive. Det var en saa mærkelig Fred og Ro, der var udbredt over hele hendes Væsen, og dersom hun ikke blev for-

styrret, kunde hun gærne blive ved at sidde saadan hen i Timevis uden at blive træt der af.

Carl spurgte hende ud, opmærksomt og indtrængende. Han tog Svarene ud af Munden paa hende, og han spurgte atter.

»Ja, ja . . . en ung Pige som De . . . ja, jeg forstaar, jeg forstaar,« sagde han. »Der maa være Tider . . . naar De skal i Seng om Aftenen . . . naar Deres Fader ikke er kommen . . . De ligger og lytter . . . saa hører De En gaa paa Vejen, og han har Træsko paa; De hører det saa tydeligt! . . . Saa kommer Deres Fader . . . De kender strax hans Trin; De bliver saa rolig, og De sover ind, medens han pusler om der inde i Dagligstuen . . . Men sommetider . . . somme-tider maa De dog være sørgmodig. Deres Ansigt er saa alvorligt. De maa have Deres Tanker . . . Der er noget i Deres Øjne, som siger mig . . . ja, jeg ved egentlig ikke, hvad det er, de siger . . . De maa drømme om Lykken! . . . Naar De saa hører Vesterhavet buldre der nede, naar Sandet pisker paa Deres Rude, saa tænker De paa noget . . . De tænker paa Deres Moder . . . De tænker paa en Verden . . . De drømmer! . . . Og saa bliver De saa sørgmodig og synes, De er alene. Der er saa mange sære, mærkelige Tanker i Dem og saa mange underlige Længsler. De forstaar ikke rigtig, om det er Smærte, eller det er Glæde, disse Tanker rører ved, men De føler, at de gaar saa dybt, og at de længes ud ad hver og en . . .

Og saa er det, at De synes, at alle sammen længes de egentlig ud ad imod det tomme. Der kommer noget og lægger sig saa blidt og tungt paa Deres Bryst, og noget ganske mildt er ved at bringe Dem Taarer i Deres Øjne . . . Ja! . . . ikke sandt? . . . ja se, er det ikke sandt? . . . Det er Vemod! De kender Vemod?»

Carl mærkede, at en ganske ejendommelig sød, smærtefuld Oprevethed besværliggjorde hans Aandedræt og hans Tale.

Men hun var bleven ganske varm i sit Ansigt, og der var noget saa klart, saa alvorlig klart i hendes brune, udtryksfulde Øjne, medens hun saa paa ham.

»Har De Søstre?» spurgte hun: »Ja, De maa have Søstre . . .«

»Nej, slet ikke . . . jeg har netop ingen Søstre,« svarede han. Og i sin feberagtigt bevægede Sindsstemning hørte han mest efter Klangene i hendes Stemme, der i Øjeblikket var saa besynderlig mild og rørte ham saa inderligt. »Men jeg kan saa godt tænke mig ind i en ung Piges Liv, og i hvad hun tænker, og i hvad hun drømmer om. Jeg har selv drømt og længtes saa meget, og jeg har altid iagttaget, derfor er det . . . Saadan forstaar jeg ogsaa, at saa sund og blomstrende frisk, som De er, maa der være Øjeblikke, hvor De er fuldt ud lykkelig. Alt det i Dem, der længes, har Kræfter nok til at fryde sig i sig selv. Der er Stunder, hvor De synes,

at denne Fred, som omgiver Dem, er til alene for at give Dem Ro til deres egne glade Betragtninger. Fantasien former Billeder for Dem . . . ikke bestemte . . . De tænker blot paa Lykken, og De tror, at den er til . . . De ser Dem selv i forskellige Situationer, Hengivenheden bruser varmt igennem Dem, og hvis De er i Seng og skal til at sove, saa dukker De Hovedet af bare Glæde, og De kysser Deres egen Haand, imedens De drømmer videre . . . Ja, er det ikke rigtigt? kan det ikke ogsaa være saadan fat med Dem?» spurgte han.

Men hun fik ikke Tid til at svare denne Gang; ti i det samme mærkede de, at der var nogen bag ved dem, og da de vendte sig om, saa de, at det var Fru Møller.

Hun gik hurtig til for at indhente dem.

»Goddag, goddag,« sagde hun allerede lidt paa Afstand og viftede til dem med et lille hvidt Tørklæde. »Jeg kunde se Dem, lige som jeg kom neden for Klitterne, og saa skyndte jeg mig . . . Jeg har forresten gaaet og moret mig over Deres Fodspor hele Vejen. De har næsten lige smaa Fødder begge to . . . ja, Ellens er nu lidt mindre . . . Men saa har De gaaet og slingret, ud og ind hele Tiden. Snart er Fodsporene ganske tæt ved hinanden. Saa ser det ud, som om De var stødt sammen, og saa har De igen fjærnet Dem fra hinanden for atter at mødes et lille Stykke

længere henne . . . Saadan gaar Hr. Carl altid og slingrer, naar man spaserer med ham.«

Da han kort efter gik og passiarede med Fru Møller, saa han Ellen gaa lidt i Forvejen, alvorlig og med bøjet Hoved.

Nu tænkte hun paa ham.

— — — —

Et Par Dage senere, tidlig paa Formiddagen, da Carl havde været i Bad, mødte han efter Aftale Fru Møller henne ved Hulvejen, der førte igennem Klitterne og ned til Stranden.

Som sædvanlig var der ikke en Sky paa Himlen, og den hvide, sandede Strandbred laa ganske øde. Aller inderst ved Vandkanten vuggede et Par Hyttefade sig paa de brede, dovne Bølger; men ikke en Baad, ikke et Sejl var at se, saa langt Øjet rakte over det mægtige Hav. Fiskerne var gaaet til Søs ganske tidligt om Morgen og havde taget Rub og Stub med sig. Badevognen stod saa ensomt paa den flade, nøgne Strand, og Klitterne strakte deres skallede, puklede Linie frem efter saa langt, som man saa Vandet blinke.

»Jeg har skam været flittig til Morgen,« udbrød Carl, saa snart han fik Øje paa Fru Møller. »Jeg har baade faaet skrevet Brev til mine Forældre og til en Bekendt af mig . . . ja, i Dag synes jeg forresten lige saa godt, jeg kan sige til en Ven af mig, og i ethvert Fald er han da den eneste, jeg i det sidste Par Aar har haft en Smule Fornøjelse af at omgaas . . .«

De rakte hinanden Haanden.

»Nej, ser man det! . . . Men hør, sig mig, skal vi gaa Nord paa i Dag?« sagde hun. »Der ser mig saa lystigt ud til den Side, synes jeg.«

Carl indvilgede, og medens de spaserede, gav han sig med den Fortrolighed, der var bleven saa naturlig imellem dem, til at beskrive denne Ven der hjemme og sit eget Forhold til ham. Ledet af Fru Møllers Spørgsmaal og sin øjeblikkelige Stemning skildrede han meget indgaaende de Berøringspunkter, der havde været imellem dem, og alle de Tanker, der havde beskæftiget og optaget dem, naar de var sammen. Hvad der nærmest havde hændt ham til denne Mand, var dette sunde, faste Syn paa Mennesker, paa alle Ting og alle Tilstande, som han idelig og idelig mødte hos ham. Og med en pludselig Iver gav han sig saa til at fortælle om nogle af de Timer, hvor de havde følt hinandens Venskab aller mest.

Saadan var Carls Fortrolighed til Fru Møller. Mange Gange, naar de gik og talte sammen, fik han gennemgaaet sine gode Minder. Han ligesom omgav sig med alle de bedste Stunder, han i sit Liv havde levet, og han følte sig styrket derved. Naar han trak sine daarlige Minder frem, var det kun for at sparke dem ud af sit Hjærte, og han følte sig lettet.

Men Carl sluttede saa med at fortælle, at paa den anden Side berørte ofte netop det, som

var beundringsværdigt hos denne Ven, ham selv paa en tilsidesættende Maade. Naar han følte hans Varmhjærtethed og hans dybe, stærke og inderlige Forstaaelse, saa følte han samtidig sin egen Afmagt og sine Svagheder.

Hertil indvendte Fru Møller med et muntert Smil, at han gjorde sig selv Uret.

»Den Maade,« sagde hun, »hvorpaa De beskriver eller fortæller om Deres Minder og det, De engang har prøvet, er af en Beskaffenhed, saa man tydelig mærker, hvor stærkt og fyldigt netop De lever Deres Liv . . . De gaar altid og snakker om, at den og den har saa stærke Følelser og har en saa udpræget Karakter; men hvad tror De, at De selv har? . . . akkurat det samme! . . . jeg har da aldrig kunnet se andet . . .«

Det var paa denne Maade, medens de gik og passiarede, at Fru Møller holdt af at gøre hans Mistillid til sig selv latterlig og gengive ham Troen paa sine egne Kræfter. Men skønt Carl følte sig trøstet og glad ved, hvad hun sagde ham, kom han dog med en hel Mængde Indvendinger.

Han gik og sammenlignede Udtrykket i hendes Øjne med Udtrykket i Ellens. Naar Ellens var brune, klare og alvorligt forstandige, saa var Fru Møllers blinkende brune med et livfuldt, energisk Blik. Der var det samme, bestemte, sluttede Udtryk over hele hendes kraftige og kønne Ansigt og i hele hendes Væsen. Carl havde endnu

aldrig set hende pyntet. Hun gik her ved hans Side med en klædelig bredskygget Sommerhat over det mørke Haar, et lille strikket Sjal slynget let om Skuldrene og iført en lys, ulden Kjole, der sad glat og stramt og var blottet for enhver Prydelse. Men hun gik saa ret og rank, og hendes stærke, prægtige Figur gjorde ogsaa al Slags Pynt overflødig. Carl havde strax set, at hun var en Kvinde, der kendte sin egen Skønhed og regnede med den, men han var ogsaa overbevist om, at hun ikke overvurderede den.

Medens han gik og snakkede, afbrød hun ham for at fortælle, at han var kommen til at se saa rask og saa rødmusset ud i de sidste Dage.

»Naar jeg tænker paa, da jeg saa Dem første Gang, kan jeg aller bedst se, hvor meget De egentlig er kommen Dem,« sagde hun. »Der er noget ved Deres Smil, som er bleven meget roligere og gladere . . . Naar man i det hele taget kan smile og le saadan, som jeg hørte Dem le forleden, maa der være meget ægte sundt og stærkt i En. Hvis De virkelig har været saa led og fremmed for Livet, som De har fortalt mig, maa det stamme fra Spekulationer og fra en altfor ivrig og stadig Arbejden med abstrakte Tanker. Deres Liv kan slet ikke være forgiftet eller ødet, som De har tænkt Dem det; det hele er en Sygdom, en Svækkelse af Evnerne til at kunne nyde Livet og finde sig til Rette i det; men det er kun af foreløbig Varighed alt sammen,

og det bliver hurtig godt igen . . . Ved De hvad! Jeg har netop flere Gange haft Lyst til at sige Dem, at De er meget yngre end de fleste af vor Tids unge Mennesker; De er slet ikke blaseret . . . Ja, det er virkelig mit Alvor.«

De lo til hinanden.

Carl havde saa tit Lejlighed til at gaa og beundre hendes Forstandighed. Det var ofte, at hun med en Bemærkning eller blot med et Par Ord lagde noget saa klart og tydeligt til Rette for ham, som han ellers selv forgæves havde gaaet og tumlet med i maanedvis. Sommetider gav hun ham ogsaa en Bekræftelse paa det, han havde tænkt, og det beroligede ham, at en anden, et helt andet Væsen, en Kvinde, der levede under Forhold saa vidt forskellige fra hans, at hun var kommen til de samme Resultater. Hun saa mange Gange saa forbavsende klart og sikkert i de menneskelige Hjærter Urede, og navnlig i det Køns Hjærter, hvor til han hørte. Derimod fandt Carl, at der fattedes hende noget i Forstaaelsen af sit eget Køn, og at hun sommetider endogsaa ganske manglede Interesse for det. I et saadant Tilfælde bebrejdede han hende dette i sine egne Tanker med meget stærke Udtryk. Der maatte have været en Epoke, et Skæbnespil i hendes Liv, tænkte han, som dels havde modnet og bedret noget i hende og dels havde kvalt og ødelagt noget andet. Men hvornaar eller hvorledes dette Skæbnespil havde hærget hende,

derom vovede han aldrig at spørge, og hun fortalte ham intet.

V.

»Nej, ved De egentlig, hvad det er, jeg vil?« spurgte Carl Fru Møller en anden Dag, da de fulgtes ad den samme Vej langs Stranden. »Jeg vilde ønske, at mit Hjærte var saa uberegneligt og ubændig kraftigt som i min Ungdoms aller yngste Dage! Da kunde jeg elske og føle Hengivenhed, Misundelse og Sorg, saa at jeg nu forbavses ved at tænke tilbage paa det! Med alle mine Unoder og alle mine Lyder tror jeg alligevel, at baade Verden og jeg selv var aller bedst tjent med mig, som jeg var den Gang . . . Ja! . . . ja, kunde man have faaet sine Erfaringer uden at betale for dem med sit Hjærtes Fyrighed, hvilken Lykke! Men det gaar nu engang ikke! der er noget, man aldrig narrer sig fra at betale, hvor klog man saa end er, og dette noget er netop Ens Erfaringer; dem maa der tværtimod som oftest bødes for i dyre Domme.«

»Det er Princippet i hele Tilværelsen,« sagde Fru Møller. »For ingen Ting faar man intet! Noget for noget, saa kan man selv vælge! . . . Men for paa den anden Side at vælge nogenlunde rigtigt, maa man være særlig godt udrustet eller under alle Omstændigheder særlig heldig!«

Og paa hendes i Øjeblikket ubevægelige An-

sigt læste Carl saa tydeligt, at det var saamænd længe siden, hun havde opgivet at nære falske Illusioner.

»Nej, De skulde blot vide,« fortsatte han, »hvor opfyldt af Venskab mit Liv var allerede i tolvaars Alderen! Venskab er egentlig et altfor tarveligt og utilstrækkeligt Ord; for det var slet ikke Venskab; det var Forelskelse, lidenskabelig Forelskelse ligefrem! . . . Jeg gik for Exempel den Gang i Klasse med en lille, lyshaaret Fyr. Han var Restavratørsøn, og der var noget sirligt udbredt over hele hans lyse Spinkelhed og over hans Klædedragt. Nu vilde jeg rimeligvis have foragtet ham i høj Grad med samt hans Pillenhed, men den Gang elskede jeg ham ubeskriveligt. Naar jeg sad paa Skolebænken i Timerne, var alene det, at jeg saa hans lyse Ansigt der henne paa sin Plads, tilstrækkeligt til at gøre mig lykkelig. Gik han hen ad Gulvet for at komme op til Katederet for at blive hørt, gjorde jeg mig al mulig Umage for at fange hans Blik, og dersom jeg et Øjeblik i Forbifarten følte hans smaa varme Fingre hvile imellem mine, bankede mit Hjærte af Glæde. Han gjorde Skolen til et Himmerig for mig; jeg længtes efter ham om Aftenen, naar jeg laa i min Seng, og jeg drømte om at kysse ham. Jeg kunde have gjort alt for ham! Naar jeg fik Presenter til min Fødselsdag, gav jeg dem strax til ham. Jeg kunde have stjaalet, og jeg gjorde det vist ogsaa, blot for at forære ham

noget. Men forresten brød han sig sikkert slet ikke om mig, og en Dag, da Jalousi og Skuffelse havde gjort mig forbitret, yppede jeg Kiv med ham. Vi sloges i et Frikvarter, medens alle vore Kammerater sluttede Kres om os, og jeg bankede ham og kradsede ham i Ansigtet, indtil vi græd begge to, og jeg var meget ulykkelig. Det var Enden paa vort Venskab . . . Men der var mange foruden dette! Det ene afløste det andet; der var en saadan Følelsesvexlen og en saadan Rigdom i mig den Gang, og det blev ved længe . . .«

Da Carl og Fru Møller var kommen ud til det første Sømærke, gik de over Klitterne og vandrede hjem ad Landevejen. Og de blev ved med at gaa og fortælle hinanden om deres Minder og deres Tanker. Carl fortalte om et Venskab, han havde haft, medens han var sytten Aar gammel; dette var det sidste og egentlig til at begynde med ogsaa det fineste og bedste, han havde haft i alle de Aar, som tilhørte hans Barndom.

Og som de gik aller bedst, gav han sig til at sukke paa en halvt komisk og halvt jamrende Maade, som han saa tit gjorde, naar han havde rørt ved noget i sig selv, der mindede ham om andre Tider.

»Aa ja ja ja ja,« sagde han.

Fru Møller lo ad ham.

»Aa ja ja ja,« gjorde hun Nar. »Nej, det

eneste, De trænger til, det er til at blive grundig forelsket,« udbrød hun. »Og De bliver det! Jeg er vis paa, at De bliver det, saa kan De selv tvivle, lige saa meget De vil.«

Uden at hun mærkede det, saa han forskende paa hende for at se, om der var nogen Bagtanke ved, hvad hun sagde. Men hun gik saa roligt og fornøjet, som hun altid gjorde, og hun drejede Hovedet ganske lidt og saa ind over Markerne, hvor der gik en Hest og græssede foran en lille Mølle.

»Skulde det være muligt?« tænkte han pludselig. »Skulde det virkelig være muligt? . . . Og skulde det være Dig, Du erfarne, gode, skønne Kvinde, der skulde samle mit urolige Hjertes spredte, forpinte, forjagede Længsler i én eneste sund og stærk og livskraftig Følelse, i én eneste inderlig og dyb Lyst til at leve et helt Liv i Fred og Skønhed og Retskaffenhed ved Din Side? . . . Men vilde det ikke være urimeligt, et ufatteligt Under? . . . Og hvorfor? . . . hvorfor? . . . sig mig dog hvorfor? . . . Er det ikke et Under det hele: at vi lever, at vi tænker, at vi længes? Hvorfor saa mere et Under, at alle vore Ønskers og Længslers Maal, det vi har stridt og kæmpet og grædt os hen imod, at det pludselig er inde i os og fylder hele vor Sjæl med sin Ufattelighed og sin svimle Sødme . . . ?«

Uden at hun anede det, omfattede han hende med et eneste langt Blik, som hun dør gik ved

hans Side. Og det var saa rent ulegemligt, det, som rørte sig i ham i denne Stund, og som fæstnede hendes Billed saa stærkt og saa dybt i hans Sjæl. Den inderligste og blideste Følelse af Taknemlighed gennemrislede hans Hjærte, Taknemlighed i Erindringen om alle de fredfyldte Timer, hun havde skænket ham. Og der var endnu mange flere Aarsager til hans Taknemlighed, hvorom han intet Begreb gjorde sig, og hvorom han intet vidste. Maaske fra en skjult og fra en uanet Krog af hans Hjærte, fra de lønligste Egne af hans Sjæl strømmede det sammen i ham og bredte sig — bredte sig i ham og fyldte hans hele Væsen.

Og han tænkte atter paa dette Under, som det er at leve og at elske.

»Skulde det være Dig? . . . og skulde det være her? . . . her paa dette Sted?« spurgte han sig selv, medens han drejede sit Hoved og fulgte hendes Blik ind over Marken. »Skulde det være her, hvor Hesten staar foran den lille Mølle og gumler sin Føde saa fredeligt uden at tænke? . . . Skønt, hvorfor skulde den ikke tænke? . . . Hvorfor skulde Heste ikke tænke? . . . Ingen ved, om Dyr tænker! . . . Jeg tror, at Heste tænker . . . at den Hest tænker!« vedblev han i sig selv ganske exalteret med røde, varme Pletter paa sine Kinder. Og de vandrede videre ved hinandens Side, og han drejede sit Blik den hele Synskres rundt med sine Tanker fyldt af dette ene Spørgs-

maal: »Skulde det være her? . . . skulde det være muligt . . . ?«

Hans Blik var saa dirrende anspændt af al denne livsmylrende Sjælegrøde, af denne Forundring over Livet og Kærligheden. Med en Understrøm af grunddybt og stillestaaende Vemod forekom det ham saa besynderlig uvirkeligt, som om det dog kun var en Drøm, det hele — som naar man i Nattens Slummer fantaserer sig ind i Dagslys og i Solflimmer — kun en Drøm om Livet og om Lykken.

Da hun lidt efter gav sig til at tale til ham, tog han sig sammen med et Ryk. Han dækkede over sin Hjærteskat med spøgefulde, legende Ord, og som sædvanlig naaede de hjem, uden at der i Gærning var forefaldet det aller mindste imellem dem.

Men da Carl denne Eftermiddag var hjemme, var han saa urolig. Medens han sad og spiste og passiarede med Andersen og hans Familie, jog Tankerne ud og ind af Hovedet paa ham med saa mange opdukkende, fremmedartede Spørgsmaal, der trængte paa og vilde besvares. Omgivet af dette hjemlige, rolige Hverdagsliv og imellem disse støtte, fornuftige, brave Arbejdsmennesker følte han en saa fjærn og fremmed Verdens Støj tumble op i sit Indre. Hvad var det for Tanker? hvad vilde de? hvad var Hensigten med dem? Sommetider sad han helt stille og stirrede ned paa Maden i sin Tallerken eller ud over Hovedet

paa de andre og hen paa et Dørgreb eller paa hvilket som helst andet. Saa lyttede han ind i sig selv for at komme bag paa denne Uro og se, hvad den indeholdt, og hvad den betød. Men han fik intet at vide og opnaaede kun at blive meget distrahit og have megen Ulejlighed med at være opmærksom og elskværdig, som han plejede.

Hen paa Eftermiddagen stod han og snakkede med Andersen inde i det lille Værksted bag ved Butikken. Andersen stod i Skjorteærmer og med Skødeskind paa foran sin lille lave Træbuk og hulede Træskobunde ud med sine blanke Hulejærn.

I denne Tid, hvor de sjælelige Krav i Carl var saa stærke og arbejdede saa uroligt, saa han bag alt det levende i Livet altid de indre virkende Evner, disse skjulte Drivkræfter, som var til bag alt og formede alt efter sine Love. I en Tid, hvor han var saa abnorm, sprang det abnorme ved alle Ting ham ogsaa altid først i Øjnene, og han pegede paa det. Saaledes blev dette Ord »Abnormitet« og dette Ord »Sjæl« ogsaa i Carls og Andersens Samtaler noget af det, der gentoges aller oftest. Og trods den dybe Kløft, der jo i Virkeligheden var imellem disse to Mænd, talte de sammen saa godt og saa ligefremt, som om de forstod hinanden ganske.

Men i Dag var Carl ikke rigtig, som han plejede. Medens han stod og snakkede med

Andersen og saa paa hans Arbejde, kom disse Tanker frem i ham imellem saa mange andre:

»Saa, nu staar han her og arbejder paa sine Træsko, og Hænderne gaar saa flittigt paa ham, og Tiden gaar vist ogsaa hurtigt . . . Men hvorfor gør han egentlig det? Hvorfor arbejder han egentlig? . . . Er det for at faa Tiden til at gaa? for at fylde sine Dage ud? . . . Ja, naturligvis! for ellers var der jo alt for megen Tid til ham! ellers blev Tiden jo til Evighed . . .«

Men hurtig mærkede han paa det Tryk, som disse Tanker lagde over hans Sind, at det var noget helt galt, han var inde paa, og han standsede op med Magt og tvang sig til at se og tænke anderledes.

»Hvad er det for noget meningsløst Vaas!« sagde han saa i sig selv. »Han arbejder jo naturligvis, fordi han *maa* arbejde for at leve, fordi han har Kone og mange Børn, som han skal forsørge . . . Det er altsaa en Pligt, han har, og som han troligt opfylder . . . Ja, man maa have Pligter for at leve, det er vist! Jo flere Pligter, man har, jo flere Baand, der binder En til Livet! . . . Men naar det er Pligterne, der binder En til Livet, hvor er saa Glæden i Livet? hvor har man sine Glæder? . . . Naturligvis i Opfyldelsen af sine Pligter! . . . naturligvis! . . . Men altsaa, man skal baandlægges, man skal leve i Tvang for at kunne leve i Glæde! Man kan ikke leve helt fri . . . fri i sin Tanke . . . fri i alle Ting?

. . . Har Du nu ogsaa Pligter? . . . hvor mange Pligter har Du? . . . hvad er det for nogen?»

Tankerne løb af med ham, og han var langt borte fra Andersen og hans Træskobunde. Til han atter pludselig standsede op midt i Undersøgelsen af sine egne Pligter og slog det hele hen i Fortrædelighed.

»Nej, hvad er det dog for noget!« tænkte han hæftigt. »Er det nu ikke igen alle disse gamle splidagtige Tanker, der hver Gang overlister mig og skuffer mig, fordi de altid kommer under nye og forskellige Former, men dog kun bringer mig det samme ene, Strid og Splittelse i alle Dele af min Sjæl, og som volder mig Pine? . . . Hvad skal jeg dog med alt dette? . . . Hvad kommer det mig ved? . . . Andersen har jo Lyst til sit Arbejde! Andersen tjener Penge! Han er efter Forholdene en ret velstaaende Mand her paa Lejet! . . . Aa, det gælder altid først og fremmest om ikke at gøre sig alle disse unyttige og vidtløftige Bekymringer; det véd denne Mand med sit stærke og sunde Humør bedre end nogen anden. Selv om han ogsaa kan gnave og skænde, ser jeg ham dog saa tit kysse sin Kone og sine Børn. Han er saa munter og saa hjærtensglad . . . Ja, jeg har nu mine Forældre!« slog han pludselig om. »Jeg kan ogsaa le og tænke fornøjet og passiare . . .«

Han gav sig i det samme til at snakke om Doktoren: hvordan han var. Om Fru Møller, som

han havde spaseret med i Formiddags og om Ellen: Det var da et mærkeligt Held, at de netop skulde bo lige her over for! sagde han. Det havde han aller mindst gjort Regning paa, da han tog hjemme fra!

Noget senere, da han sad inde i den lille Dagligstue, følte han sig irriteret over Niels Jacob, der vilde hænge ved ham og vilde ride paa hans Knæ. Han stod og lænede sit lille runde Bondehoved ind imod ham eller klavrede med Arme og Ben op ad ham.

»Aa, maa je' da itte? . . . maa je' da itte?« stod han og plagede. »Je' vild' saa giærn', bitte Carl . . . saa giærn', saa giærn' . . .«

Hans drævende Barnestemme med denne tunge, slæbende jyske Talelyd blev helt klagende af bare Kælenskab.

Carl kunde ikke lide denne Dreng. Han vidste ikke hvorfor, men hver Gang han kom og gned sit lille Hoved med disse kedelige, blaa, bedende og rørte Øjne og denne lille Stumpnæse, som næsten altid var fugtig, imod ham, saa trak det sig sammen i ham. Alt, hvad der var af Sympati i hans Hjærte, tog Afstand fra dette Venskab, der var saa paatrængende, og som han aldrig havde bedt om.

»Nej, jeg kan ikke holde Dig ud, Niels Jacob,« sagde han. »Nu maa Du lade mig ha' Fred! . . . Og Du skal ogsaa pudse Din Næse!«

Han skubbede Drengen lidt ublidt fra sig, og

denne flyttede sig hen i en Krog paa Gulvet, hvor han sad stum og stirrede imod ham.

Strax efter fortrød Carl sin Haardhed, men han kunde ikke andet.

Han tog sig ellers alt muligt for. Han læste lidt. Han snakkede med Marie og Madam Andersen, og han sad ude i den lille Have og røg sig en Pibe.

Men han havde lovet at spasere Aftentur med Ellen og Fru Møller, og det vilde han ikke. Den var pludselig kommen over ham, denne Ulyst, og det var første Gang. For der var noget i Vejen med ham. Han mærkede det paa sine Tanker og paa den Uro, der var oppe i ham. Det var, som om noget skulde frem i ham, bryde sig frem, enten han vilde eller ikke.

Hen paa Eftermiddagen blev det endnu værre, og ved Aftensbordet var han meget ulykkelig og maatte anvende megen Beherskelse for at synes munter og ligeglad som sædvanlig. Da han saa var færdig, rejste han sig ogsaa resolut op og greb sin Hat for at gaa en Tur ud ad Landevejen i Ensomhed.

Han var meget bevæget, da han havde taget denne Beslutning, og da Døren smækkede til efter ham, var det, som han havde lukket sig selv ude fra al Fred og alle Glæder.

Idet han gik forbi Doktorens Hus, saa han bag Ruden lige et Glimt af Ellen, der stod med Hat og med Overstykke paa. Hun og Fru Møller

havde naturligvis nu forberedt sig paa at spasere ud med ham. Og her gik han.

Uden at hilse, som om han ikke havde set hende, skyndte han sig forbi, og midt i hans Ulykke kom der op i ham en tung Skamfuldhed og Bitterhed og en Mængde Eder imod denne Vanskæbne, der fulgte ham. Med sammenknebne Tænder rasede han imod denne Ufred, der hærgede i hans Sjæl og jog ham ud paa den bare Landevej bort fra unge Kvinders Smil og Selskab og bort fra al menneskelig Fred og Hygge.

Han sammenlignede sit Liv med alle andre unge Menneskers i hans Alder og i hans Stilling, og det bragte ham Taarer i Øjnene af Raseri over sin Svaghed. Hvad var det dog for Helvedes Magter, der brødes i ham? Nu havde han her i den sidste Tid været saa glad og havde haft saa mange lyse og lykkelige Timer! — Han saa Andersens for sig, som de sad der hjemme i Halvmørket i den hyggelige lille Stue og snakkede sammen om ingen Verdens Ting. — Og Ellen og Fru Møller! De gik deres Tur alene ned til Stranden, og de talte om ham og var forbavsede. — Han kunde ligefrem høre, hvordan de talte om ham, og hvor forbavsede de var. For de forstod ham ikke.

Men det skulde ogsaa have en Ende, skulde dette! Enten Fred eller Døden — Fred eller Døden! gentog han i sig Gang efter Gang. Han vidste nu og havde navnlig i den sidste Tid

mærket, at han sad inde med saa meget sundt og godt og levedygtigt, og kunde det ikke faa Overtaget i ham og bære hans Liv, saa kunde det briste. Disse svimle Drømme ved højlys Dag og denne Tvivl, der pludselig kunde fare i ham saa uanet og saa dybt, alt dette var urimeligt, og det vilde han ikke mere! Han vilde Livet, det virkelige Liv, som andre Mennesker levede det, med sunde Pulsslag og sunde Følelser. Ellers vilde han slet ikke.

Og han gik hurtigere og hurtigere hen ad Landevejen uden at se hverken til højre eller venstre, hvor Mørket faldt og bredte sig jævnt ud over det flade Landskab.

Han slog hæftigt med sin Stok ud i Luften, som han med Vold og Magt vilde kæmpe sig til det hele i denne Stund, lige med det samme — kæmpe sig til Kærligheden, til Sjælefreden, til Lykken.

Som en knugende, kvælende tung Byrde laa der over hans Bryst af Sorg og Tvivl og Harm. Som en ækel Mare red det ham, dette ene: at han aldrig skulde blive lykkelig — aldrig nogen Sinde lykkelig!

Og hvor havde han dog ikke været ydmyg i sin Sorg og Kval alle Tider! Slog Fortvivlelsen ham til Jorden den ene Dag, rejste han sig igen ved næste Morgens Frembrud og arbejdede videre og byggede op, hvad der i Gaar var ramlet sammen. Det var denne endeløse, taalmodige Energi,

der vilde — vilde naa sit Maal en Gang. Saadan havde han været alle Tider. Han havde lukket sine Øjne for andres Glæder, naar han ikke havde kunnet dele dem og ikke kunnet taale at se dem. Han havde baaret sin Ulykke i Stilhed og uden at kny, fordi det nu engang skulde være saadan, fordi Skæbnen og Nødvendigheden bød ham det, og fordi der maatte jo — maatte jo dog være virkelig Glæde og Lykke paa Jorden for et Menneske, der længtes saa inderligt og led saa taalsomt for at blive bedre.

I Mørket kom han forbi en Bondemand, hvis Træsko klaprede mod Vejen; men han hilste ham ikke. Han kom ogsaa forbi Møllen, hvor Hesten stadig stod med Halsen strakt imod Jorden og gumlede; men han ænsede det ikke.

Saa var Skæbnen da altsaa saa ubegribelig jærnhaard! Den Medlidenhed, som de stakkels pjaltede, smaa Mennesker alligevel nærede for hinanden, naar det rigtig kneb, den var Skæbnen ganske blottet for. Naar man én Gang havde forskærtset sin Lykke ved et Fejlgreb i ungdommelig Uvidenhed, ved Mangel paa Tillid og paa Respekt for, hvad de gamle havde fortalt og lært En om Livet, ja — ja saa var der intet tilbage mere — intet uden at dø Døden, saa ung og saa forfejlet og saa ulykkelig som ingen anden — —

I sin exalterede Sindsstemning troede han et Øjeblik, at nu skulde han virkelig dø. Det stærke

indre Oprør, hvori han befandt sig, generede hans Aandedræt og gjorde ham det saa besværligt. Hans Hjærte bankede saa hurtigt. Hans Arme dinglede saa uroligt, saa slatne og viljeløst ned, og han snappede efter Vejret. Pludselig forekom det ham, at hans Overkrop gled stærkt for over, at han mistede Ligevægten og var ved at segne. Som i et eneste gnistrende Glimt opfattede hans Blik hele dette sorte, rugende Mørke rundt omkring ham. En varm Blodstrøm skød sig voldsomt fra Hjærtet og op i Kinderne paa ham. Hans Knæer skælvede under ham, og han gik hurtigt fremad.

Naa — naa, det var altsaa Døden! — det var altsaa Døden, der nu kom! Og han tog den Beslutning i sig selv at dø her uden en Klage, dø som en Hund dør paa Landevejen, naar det skulde saadan være.

Men han døde alligevel ikke. Efterhaanden lagde denne Ophidselse sig, og han blev roligere og roligere.

Og han blev ved at vandre fremad i Mørket med stærke Skridt. Snart satte han sig ved en Vejgrøft, bedrøvet og med Hovedet i begge sine Hænder. Snart rejste han sig atter og stod tungsindig med Øjnene sviende af Taarer, medens han lod Hagen viljeløst hænge ned paa Brystet, og medens han spurgte sig: »Hvorfor staar jeg her? . . . hvorfor staar jeg her alene, og hvorfor er jeg saa ulykkelig?«

Videre og videre gik han, og til sidst var han næsten ganske rolig. Han saa pludselig, at han var kommen meget langt bort, at der var saa fremmedt rundt omkring ham, og at der blinkede Stjærner paa et lille Stykke Himmel langt borte.

Ganske naturligt vendte han sig om og begav sig hjemad. Vinden blæste friskt imod hans varme Ansigt. Han skimtede kun et lille Stykke af Vejen foran sig i Mørket; han gik og stødte saa jævnt med sin Stok imod Jorden, og han gik og tænkte.

Hvor var det dog naturligt det hele! Hvor forstod han ikke sig selv og de andre og det alt sammen i denne Stund.

Han var nu ganske rolig.

»Og saa gaar Folk og tror paa et Forsyn,« tænkte han. »De tror paa en kærlig Gud, der staar bag den hele Tilværelse og kender hver og en af os og leder alle vore Veje og gør det hele kun til alles bedste . . .«

I Øjeblikket saa han sit eget Liv ligge for sig saa klart, og han saa den Udvikling, som det havde gennemgaaet Slag i Slag, saa følgerigtigt, det ene føjende sig til det andet, indtil han endelig stod her, hvor han nu stod.

Han var rejst hjemme fra med en Sjæl, der var overanstrengt i alle sine Evner, syg og forpint af denne Udvikling, der brød sig i ham saa stærkt og voldsomt. Saa havde Opbruddet fra

Hjemmet og denne Rejse: ombord i Dampskibet, i Vaggonen og til Slut paa denne aabne Vogn, der i Mørket rullede ned ad Vesterhavet til, alt dette til sammen havde med et Sæt jaget hele denne frembrydende Tro paa Livet, paa sig selv, paa Lykken og paa Menneskenes Godhed frem i ham med en uanet Styrke. Alt det friske og livskraftige, som han virkelig sad inde med, det var pludselig skudt raskt og rankt i Vejret, og da han saa saa' disse to Kvinder for sig, havde det jo nødvendigvis maattet komme saadan frem, at han troede, han var kommen her ned til Vesterhavet for at fange sin Lykke: Nu havde Skæbnen endelig føjet ham paa sin egen lunefulde, ugættelige Maade! Her havde den ledet hans Veje hen for at det, som han saa længe havde længtes og drømt sig imod, nu pludselig skulde komme til at fylde hans Hjærte, og han skulde komme til at elske en af disse to.

Men det var netop her i, det gale laa! For de Følelser, som engang skulde bære en mandsmoden og livsfyldig Kærlighed i hans Hjærte, de havde endnu ikke voxet sig stærke og kraftige nok i ham. At de var til, disse Følelser, om end kun i deres Vorden, det vidste han nu, det havde hans Forhold til Ellen og Fru Møller lært ham. Men han havde fejlet der i, at han i sin Utaalmodighød og i sin Længsel havde overvurderet dette Forhold og lagt mere ind i det, end der var i Virkeligheden.

Nu forstod han det hele, og hvor det var let at forstaa: Hverken Ellen eller Fru Møller var det, han skulde komme til at elske. Deres Indflydelse paa ham havde simpelthen været den, at den umiddelbare Berøring med dem, med disse to noble og saa hjærtefint dannede Kvinder, havde bragt alt det smukke og gode til at gære samlet op i ham. Dette guddommelige Pust og denne Luftning af deres Nærhed havde gydt sin milde Befrugtning ud over hans modtagelige Sjælemuld. Allerede nu skød der her op af alle Ejegodhedens og den sande, noble, hæderlige Kærlighedens sarte Spirer; de stod saa nyfødt bævende og fyldte hans hele Væsen med deres prægtige Farver og deres yndige Duften.

»Liv! . . . Liv! . . . Liv og Kærlighed! . . . en elsket Kvindes dybe, milde Øjne at stirre mig lykkelig eller stirre mig sorgfuld i, det vil jeg! det ønsker jeg mig!« hulkede han glædesdrukken ud for sig i Mørket. »Det er det eneste, jeg stræber og tragter og længes hen imod! Det ønsker jeg mig saa inderligt! . . . saa inderligt! . . .«

Og medens han gik hurtigt til, følte han sin Sundhed gennemrisle sine Aarer. Ja, han var ung — ung til at lide — ung som det friske, bøjelige Birketræ, Blæsten knugede imod Jorden, men som det ikke formaaede at knække. Og Haabet, dette unge Haab lyste atter op i hans Hjærte og ud over alle Ting.

Han følte sig som et Barn, der lider, fordi det er bleven sat i en daarlig Verden. Han havde kun sin gode, søgende Vilje og sin Skæbnehengivenhed. Han vilde blive rigtig god og vilde elske rent og af fuld og uegennyttig Hengivenhed — vilde lide for sin Lykke, der nu engang skulde købes saa dyrt og med saa megen Smærte.

Og medens han stadig gik fremad imod Hjemmet, tænkte han paa Ellen og Fru Møller, paa sine Forældre og Søskende og paa alle de Mennesker, han kendte.

En uendelig Godhed gennemstrømmede hele hans Væsen og fyldte ham med sin varmende Glæde.

Og kunde han en Gang løfte sit eget Livs Byrde og bære den med Lykke, hvor skulde han saa ikke hjælpe Verden med at bære sin! Ud over hans Vej skulde der lyse idel Smil og idel Solskin! Smil fra en Purpurhimmel — Smil igennem tunge Taareskyer — Smil den hele Vej — —

Kære Ellen! — Han tænkte atter paa hende. — Naar han nu kom hjem til sine Forældre og til sit Arbejde, og naar de tunge Timer kom for ham, saa skulde Mindet om hende og hendes Liv og deres Liv her oppe i det lille Fiskerleje glide frem for hans Blik. Med al sin Skønhed og Uskyldighed skulde det da staa for ham og fylde

hans Sjæl med sin rene, milde Glæde og give ham Kræfter.

Den kære, naive, hjærtenskære lille Ellen!

Som af gammel Vane lukkede han sine Øjne. Han mærkede ingen Ting omkring sig, hverken Blæsten, som slog imod hans Ansigt, eller Jorden, som han traadte paa. Søgende efter Lykken lukkede han sig inde i sin egen Sjæl, dette Barn, denne Drømmer — Mennesket, der vandrede sin Vej i Nattens Mørke.

VI.

Carl havde et Par Gange været ovre at passiare med Doktoren, og han havde hver Gang følt sig meget interesseret af disse Samtaler. For en stor Del skyldtes denne Interesse vel nok den Omstændighed, at Doktoren var Ellens Fader, men ogsaa, at han i og for sig virkelig var baade en meget sympatetisk og en meget ualmindelig Mand.

Efter hvad Carl havde hørt af Andersen eller fra anden Side i Ny og Næ, skulde han være overordentlig afholdt af alle sine Patienter i mange Miles Omkres. Carl havde hurtigt opfattet, at han ikke var nogen fremragende Lærd i sit Fag; men han havde ogsaa set, at han var en Mand, hvem Bekymringer og et ærligt Arbejde imellem Fattigfolk havde givet mange vægtige

Erfaringer til Fordel for den Menneskekærlighedens Gærning, som han udførte paa sit Felt. Han forstod sine Fiskere og sine Bønder lige ind til det sunde, røde Blod, der slog saa sikkert, og saa sejgt-roligt i deres Hjærter. Her var det ikke op-hidsede Nerver, der skulde beroliges ved Masser af Medikamenter. Her var det Udslidthed og Alderdom, eller det var Livssaar af den Slags, som Kampen mod Elementerne, Striden mod den golde, sandede, nærige Jord giver dem. Imod den Slags Saar, som denne rigtig stærke Nævekamp mod Livet fører med sig, dèr er det den sunde, hærdede Menneskenatur selv, der skal sejre, og dèr er et erfarent Raad meget mere værd end Alverdens Apotekersager; det vidste han bedre end nogen.

Naar de kom og raadførte sig med ham, disse drævende, tungt levende Mennesker, plejede han gerne at tage dem fra den gemytlige Side.

»Naa! . . . hvad er nu det? . . . hvad er nu det, min go'e?« kunde han saa sige med sin stærke, halvrustne Stemme. »Kadaveret lidt i Uorden . . . hva'? . . . Næ, Visvas! det er ikke en Smule andet! . . . Ja, hold han nu op at skraa Tobak et Par Dage . . . drik et Par Snapse mere end sædvanlig . . . og saa i Luften . . . frem for alt i Luften . . . saadan Folk maa ikke sidde hjemme paa Konens Dragkiste, det duer ikke til noget!«

Saa skrev han dem sædvanligvis en Smule Recept.

»Ja, nu har jeg kradset lidt ned paa Papiret,« sagde han, idet han rakte dem Recepten. »Men stik kun det i Vestelommen, saa gaar Sygdommen nok over af sig selv, skal De se . . . Og hvis ikke, saa kan vi siden tales ved . . .«

Saadan var han. For det meste kom de kun og fik en Afstiver hos ham, og saa klarede de sig.

Det Par Gange, Carl havde talt med ham, havde de underholdt sig om hans Studeringer og Universitetsforholdene i København. Men Carl mærkede hurtigt, at saa snart han var bleven set lidt i Ansigtet og følt lidt paa Tænderne angaaende sin Karakter og sin Natur, saa var Doktors Interesse for ham her med til Ende. Med sit store, venlige, hjærtensgode Smil stod han og snakkede med denne unge Mand, der saa' saa trohjærtig og uskadelig ud, og som var hans Søster og Datter til saa megen Fornøjelse. For sin egen Part brød han sig ikke det mindste her om, og hans Liv sammenfattede sig saa simpelt om tre eneste store Hovedinteresser: denne Datter, som han elskede, denne Livsgæring, han røgtede, som en Mand bør gøre det — og saa om de Toddyer, han drak i Stilhed alene eller om Aftenen sammen med Præsten. Denne Præst var ligesom skabt for ham. De var begge to Mænd, hvem Skæbnen havde gjort til dybe, uhelbredelige Melankolikere. En Gang i en fjærn Fortid havde denne grusomme Skæbne slaaet al Ting bort under

deres Fødder. Saa havde de med megen Møje og med sønderbrudt Hjærte taget sig sammen, og de havde bygget deres Liv op paa nogle ganske enkelte Fundamenter, om hvilke de sikkert troede, at *de* ikke vilde briste. Naar de saa blot fik Lov at leve her paa, i Stilhed og i Melankoli, som de nu kunde, saa saa' de intet andet og forlangte heller ikke andet.

Ligesom alle andre nærede Carl den største Agtelse og Sympati for Ellens Fader.

Men forøvrigt levede han i over en Uge sit eget Liv saa lyst og ungdomslet, som han ikke mindedes at have gjort det i mange Aar. Det var, som om han pludselig havde faaet al Ting klaret i sig, og som om en lønlig Solgud ganske af sig selv var brudt igennem alle Taageskyerne i hans Sjæl og nu bredte sit milde Lys og sin milde Varme ud i ham og ud over alle Ting rundt omkring ham.

Var det en lille Kvindehaand, der saa nemt og sikkert havde redet alle hans uroligt og ulykkeligt sammenfiltrede Livstraade fra hinanden og lagt dem til Rette i en saa fornuftig Orden? Han vidste det ikke og spurgte sig ikke der om; ti han fandt, at det hele var kommet saa selvfølgerligt og saa rigtigt, som det netop nødvendigvis maatte komme.

Det var ganske vist et ret overfladisk Liv, det han levede; men han følte saa roligt i sig selv, at hvor Lyset kunde spille saa lifligt og

rødmende sundt paa Overfladen, dør maatte ogsaa de Dybder, som den dækkede over, være opfyldt af en stærk og af en livsfyldig Sommer.

Han var bleven ganske fri for alle sine svimle Drømme om Kærlighed og alle sine dybe Tvivl om, at der var Lykke til i Verden. Han tog Livet, som det var, og det var egentlig saa kønt og saa nemt at leve for ham, syntes han. Hans Dage var ganske fyldte: dels af hele dette fremmede Liv i Andersens Familie, dels af Forholdet til Ellen og til Fru Møller. Og disse Forhold gled deres Livsgang ad banede Veje saa ligefremt og saa naturligt. Med Fru Møller reflekterede og snakkede han alvorligt om Bøger og Teatre og gamle Minder. Med Ellen lo og pludrede han. De var saa unge begge to. Et Smil paa den enes Ansigt gled strax som et Genskin over den andens. De var lykkelige sammen, og de drillede hinanden eller endogsaa Fru Møller i al Stilhed og Godmodighed, og naar hun ikke mærkede det. Sommetider kunde de ogsaa tale alvorligt: om de Pligter, man havde i Verden, og de Glæder, man kunde vente sig; men det var dog saa let og saa flygtigt alt sammen, og blot en lille Spøg eller en lille Latter var nok til at jage hvert Gran af Alvor paa Flugt i et eneste Nu.

Som det efter nogle Ugers Bekendtskab var imellem dem, var det hele saa nemt at gaa til og saa blottet for alle Forberedelser. Naar Carl nu sammenlignede sit Liv med det, han før havde

levet, maatte han meget langt tilbage i Tiden for at træffe paa Stunder, der var saa sorgfri og saa solskinssmilende som disse. Og som hans Dage gled, saadan gled ogsaa hans Nætter. Han sov saa roligt, og han kunde drømme om Børn, der sad og snakkede og tjattede med deres smaa Arme ud i Luften. Eller om Køer, der stod i Aftentaagen med Hovedet strakt ubevægeligt fremad og med Blikket dvælende i Mørket, der sænkede sig over Markerne.

Sommetider kunde han maaske nok endnu, naar han var ganske ene, føle en flygtig Tvivl om disse glade Dages Vedvaren. Et lille Øjeblik laa der saa en Smule Tyngsel over hans Sind; men Visheden — den sikre Vished om, at blot lidt Selskab var tilstrækkeligt til at jage al Bekymring bort, lagde hurtigt disse Sorger øde.

Og han fik en saa fyldig Opfattelse af Ellen i denne Tid. Trods al Spøg og al Flygtighed listede hans aarvaagne Forstaaelse sig ind i hendes Sjæl ad alle Veje. Hver eneste Gang, hun kun blottede en ganske lille Smule af sig selv: naar hun talte eller lo, eller naar hun sad og drømte hen for sig, saa gled hans Tanke ind i hendes Væsen og saa og hørte fuld af Andagt. Og det var en saa mild og saa frydefuld Glæde for ham; ti han blev aldrig skuffet. Hendes Forstand var sund og frisk og god, og hun var saa enkelt og saa usammensat i denne unge Alder. Om hun end ikke havde læst og oplevet meget, saa havde

hendes varme og følende lille Hjærte dog altid givet hende nok at tænke paa, og det havde dannet hende paa sin egen stille Maade. For Hjærtet, det var aabent og fri for hver en Plet og Lyde. Det havde kun faa Strænge, men de klang saa rent og saa bævende dejligt.

Og engang imellem, naar han saa dette Sind, der var saa jomfruelig frugtbart og til at saa saa meget godt i, kunde han undrende tænke: »Hvorfor faldt det dog ikke i Din Lod at komme til at elske hende? Hvor hun kunde være bleven til Lykke for Dig, under Dine Hænder og Din Røgt!« Men det var en fredelig Tanke, hvor i der hverken var Længsel eller Bitterhed; den var saa forligt med Virkeligheden, som denne nu engang var, og som den maatte være. Ti at der stod noget hindrende imellem dem, der om tvivlede han ikke; noget i hans Liv, som ikke var modent nok og ikke færdigt til at modtage — eller noget i hendes Liv.

Et Øjeblik ræsonnerede han flygtigt over den Rolle, som Tilfældighederne spiller i Verden. Som der i Flæng falder Regn over tørre Agre, saadan falder der Glæde og Sorg og Kærlighed i Menneskehjærter.

De var unge begge to og fandt Behag i hinandens Selskab; men elske hinanden gjorde de ikke, og de kom heller ikke til det; der var alt for megen Spøg og alt for megen Lystighed dem imellem.

Og Kærligheden skulde drage ind i Ens

Hjærte som et Alvor og fylde Ens Vilje og Ens hele Sind med sin tunge, søde Styrke. Det vidste han.

Kærligheden, den skal der bedes for, længes efter og ventes paa i Taalmod. Den kommer stoltelig kun, naar den selv finder for godt, og den *tager* man ikke til sig.

Han erindrede et Par Linier i Byrons »Lara«, som han havde læst sammen med Fru Møller:

— — Daare, mon Du tror,
at Hjærtets Elskov ud af Viljen gror.

Saadan som Himlen altid bliver rent azurblaa og hviler i pragtfuld og stille Fred strax efter, at de mørke, tyngselssvangre Tordenskyer er draget bort, saadan levede Carl sit Liv i stille, næsten ublandet Glæde, til der en Dag hændte ham noget, som atter skulde bringe Minder op i ham sammen med nye Pinsler.

Han var om Aftenen gaaet ned til Stranden med Ellen og med Fru Møller.

»I Aften skal vi dog huske at binde den Lykkekrans, vi saa tit har talt om,« sagde Ellen til ham. »Naar vi blot kunde finde nogle tynde og fine Straa . . . men de er næsten ikke til at opdrive . . . her omkring paa Klitterne er der slet ikke andet end dette grimme, ubrugelige Marehalm.«

Og imedens Fru Møller i det smukke, milde Aftenvejr stod og snakkede med én af Fiskerne,

gik Ellen og Carl deres Vej for at finde tynde og fine Straa.

»Nu er Deres Tante rigtig i sit Es,« sagde Carl. »Hun holder meget af at tale med Fiskerne, og det kan jeg forresten saa godt forstaa.«

De gik og smaasnakkede om alt muligt, og de var efterhaanden gennem Hulvejen kommen ganske paa den anden Side af Klitterne, hvor der løb en lille smal Bæk imellem blanke, grønne Siv. Det var en hel lille frodig Vegetation, der bredte sig her bag alle disse nøgne, golde Sandbanker, hvor over den fattige Marehalm laa spredt som skabede Pletter. To Strimler lysegrønt og mosagtig blødt Græs og ganske smaa Buske strakte sig langs den lille Bæk. Den saa' saa indbydende ud, og for dem, der maatte ønske Hvile, kunde der aldrig findes bedre Sted.

»Her er der fine Straa nok, saa mange, som vi bare vil eje,« sagde Ellen. »Kom, lad os lægge os lidt.«

Hun lagde sig, og Carl lagde sig ogsaa.

De laa først og fandt nogle Straa, der egnede sig for deres Foretagende. Saa skulde Carl med to af sine Fingre holde paa Midten af en fem-sex samlede Stykker af dem, medens Ellen knyttede dem til hinanden i begge Ender paa en vilkaarlig Maade. Var hun nu saa heldig at faa dem bundet, saa de alle hang sammen i en Slags Krans, saa blev Carl lykkelig; men faldt de fra hinanden, blev han det ikke.

»Nej, De bliver saamænd aldrig lykkelig!« sagde Ellen leende, da det første Forsøg faldt mislykket ud. »Men lad os prøve en Gang til!«

Og medens hun atter gav sig til at lede efter Straa, gled hans Blik hen over hende, som hun laa udstrakt for ham i sin lysegraa Kjole paa det bløde Græs ved hans Side.

Saa uanet og saa mærkværdig klart og bestemt fangedes pludselig hans hele Interesse af dette dejlige, unge Kvindelegeme, der tilslørede sine skønne Former saa livsfyldigt runde og saa dæmpet bløde bag denne lyse Kjole. Det var, som om hans Blik ved en Djævelsmagt følte sig trukket imod denne Skønhed, og det var, som om hans Sanser i øjeblikkelig Vidtaabnethed drak i sig Duften af dette unge, livskraftige Legeme. Han saa Fødderne, der stak frem foran Kjolen med buet Vrist og smaa bitte Hæle paa de ganske smaa Sko. I et eneste langt Blik sugede han til sig hele denne Skikkelse. Linie for Linie fulgte han disse Formers Ynde. Han fulgte Ridset af Benene, der laa let og naturligt krydset over hinanden. Han saa den runde Hofte, den unge Barm, de unge Arme. Han saa denne Hals, der var saa liljehvid og saa formfuld ren og skøn i alle sine Linier — dette tunge, fyldige Haar, der krusede saa blankt og saa levende i det matte Aftenlys.

»Jeg ser! jeg ser!« gentog han meningsløst og uafbrudt i sine Tanker. »Jeg ser! jeg ser!«

Naar hendes Fingre rørte ved hans, imedens hun bandt de smaa Straa til hinanden, saa sitrede det igennem ham. Naar hendes sunde, friske Aande strejfede ham, saa var det, som om Ild glødede imod hans Ansigt.

Han løftede sit Hoved, højt og opad, som for at komme bort fra hende. Og hun anede intet, laa kun dør i al Uskyldighed og bandt paa en Lykkekrans til ham.

Han lukkede sine Øjne. Og i hans Tankes mørke Nat blev der pludselig lyst og levende. Denne Natur, som han var flygtet fra, den kom til ham igen her inde. Han saa som i en Aabenbaring en yndig Skov: Rundt om den blødeste, grønne Lysning rankede der sig prægtige Kæmpe-træer, og en Sommeraftens milde Sol lagde glødende Guldskær og fløjelsblaanende Skygge ind under deres store Grene. Saadan som Hinden ligger skjult i Skovens Lønkroge, saadan laa der hvilende udstrakt her paa dette Grønsværstæppe en nøgen og dejlig Kvinde. Hendes klare, hvide Jomfruhud lyste ham i Møde. Han saa hende, dette Naturens Mesterværk — afført alle sine spraglede Pjalter laa hun i den store vilde Skov. Og det var, som om Træerne, Lyset og Skyggerne og det hele rundt omkring hentede sit Liv og sin Glans fra hende og kun var til for hendes Skyld. Hun legede med Solens Gyldenskær og med Skyggernes blaanende Silke. Benene laa let og naturligt krydset over hinanden, og den unge

Barm dukkede frem af det saftiggrønne, dunbløde Græs. Hun støttede sig paa den ene Arm og rakte den anden frem ad — frem imod ham.

Linie for Linie kendte han hende, og han saa, at det var Ellen.

Og da han gjorde dette, lukkede han sine Øjne op i kvalfuld Pine.

»Ydmyg i al min Færd og Længsel har jeg søgt ind imod Din Sjælsskønhed,« tænkte han. »Og nu! . . . nu! . . . intet Sted kan jeg vende mit Blik, uden at det viser mig Dit blotte Legeme . . . Er det da saadan, at der skal være Helved i mig, naar der er Himmerig i andre? . . . ti jeg pines! . . . jeg pines . . .«

»Nej, jeg er gal! . . . nu er jeg gal,« tænkte han lidt senere. »Saadan som jeg er, saadan er intet fornuftigt Menneske!«

Og i det samme sagde hans Forstand ham, hvorfor han led saadan i denne Stund. Fordi han havde syndet tidligere. Han havde den Gang saa ganske ladet sit Legemes Lyster have frie Tøjler, til han pludselig, ækel i sit Sind, var bleven Asket og havde stillet lutter Sjælekrav op, hvor der før kun havde været Sansekrav. Og fordi de Love, der regerer Livet i Verden og Livet i os, er saa uafviselige og saa ubønhørlige, derfor hævnede hans Kød sig nu paa hans Sjæl og hævnede sig saa grusomt netop ved hende.

Ti det var Brynde, der sloges med hans

Sjælsmagter nu, det følte han. Men han *vilde* ikke denne Brynde — *vilde* — *vilde* være dens Herre.

Aldrig før havde han lidt, som han led i denne Stund, her ved hendes Side. Som om det var Liv og Død det gjaldt, saadan brød alt det gode og alt det onde sig voldsomt i hans Hjærte. Forvildet flakkede hans Blik hen over disse Klitter, disse fremmede, nøgne Klitter og denne lille fremmede Bæk, hvor han slet ikke hørte hjemme. Som frigjort for enhver fornuftig Orden mylrede Tankerne op i hans Sind. Han tænkte paa sin Moder og paa sine skønneste Øjeblikke, og i samme Sekund saa han ogsaa, at han flere Gange i sit Liv havde været en Pjalt, en Æretyv, lav, ussel og foragtelig. Men han saa ligeledes, at saadan var alle Mennesker det. Der var ikke én Mand, ikke én Kvinde, uden at de i et givet Øjeblik, i Vrede eller i Uvidenhed eller for Tidsfordriv var akkurat det samme. Saadan var Synden rodfæstet i os og havde været i os alle Dage. Den hørte med til vor Natur, og vi kunde aldrig rive den ud af vort Hjærte — aldrig! Snart rejste den sig uformodet, snart laa den stille og overvundet hen; men den var der altid og blev der altid!

Dette Opbrud i ham var saa forfærdeligt, at han uroligt maatte flytte paa sin Krop for at finde Lise. Han havde Lyst til at være alene og vaande sig ganske højt, og naar hans sky og

fortumlede Blik gled hen over hendes Nakke og Ansigt, der var bøjet ned ad imod Straaene i hans Haand, tænkte han hurtigt:

»Du kan intet gøre her for, slet intet! . . . Det er kun min Sygdom, al min Sygdom i mig, der er Skyld i det. Ti hele min Person og alt det i mig, der endnu har Evne til at ville, det skælver og lider ved disse Syner og Tanker . . . Jeg begærer Dig ikke, Du kære lille, Du uskyldige Barn, som er mig saa fremmed i denne Stund og saa langt fra mig . . . Ak, kunde Du blot hjælpe . . . hjælpe . . . hjælpe mig! . . . hvis Du kunde! . . . men Du kan det ikke . . .«

Men af hans Tavshed og Uro eller maaske af noget andet mærkede hun, at han ikke var, som han plejede.

»Hvor Deres Hænder er kolde nu,« sagde hun og saa paa ham. »De isner næsten imod mine, naar jeg kommer til at røre ved dem.«

»Det er de for det meste,« svarede han. »Blodet arbejder altid saa stærkt i mit Bryst; der bliver ingen Ting til mine Fingre . . . alt er Hjærte hos mig, tror jeg snart! . . . Og De kender det gamle Ordsprog, Frøken Ellen: Den, der har et varmt Hjærte, har kolde Hænder . . .«

Han konverserede af Vane, og han smilte til hende, medens han i det samme følte, at det var et helt forkert Smil. Som i en Rus af Smærte dampede Tankerne videre op i hans Hjerne. De skød sig hurtigt bag ved, hvad han lige havde

sagt, eller de blandedes med korte, sammentrængte Minder eller gled som Lynglimt hen over en natsort Verden i vide Syner. Til de atter vendte tilbage til hans egen nuværende Tilstand, matte, opgivne af disse trættende Flugter.

»Hvorfor skal jeg dog leve med disse Kvaler?« spurgte han sig. »Hvorfor skal jeg beherske mig og skjule min Smærte for hende . . . Om lidt saa kan jeg ikke mere, og jeg aabenbarer mig for hende, som jeg er, og som jeg lider; det vil lindre mig, og hun er jo et Menneske . . . Menneske ligesom jeg, men blot ikke lidende som jeg . . .«

Han havde dog næppe nogensinde gjort dette. I alle Tilfælde sparede hun ham her for, og idet hun pludselig opmærksomt og bekymret saa paa ham, sagde hun:

»Nej, De er vist syg! . . . der er saadan Taage over Deres Øjne . . . Kom, lad os gaa . . . lad os gaa hjem ad . . .«

Hun rejste sig, og han rejste sig ogsaa hurtigt, imedens hun fulgte ham med Øjnene.

Det var en stor Lettelse for ham at komme op af sin tvungne Stilling ved hendes Side og vandre afsted med hende hen over Marken og ud imod Vejen. Og da hun en Gang sagde: »Se! . . . se, hvor fredeligt der ellers er i Naturen rundt om os i Aften,« — saa modtog han et Øjeblik et dybt Indtryk af denne Fred, og det var, som om alle disse feberagtigt ubestemmelige og

uvirkelige Tanker i ham trængtes tilbage i hans Sjæl af denne levende Virkelighed.

Men han var ellers den hele Vej saa underligt beruset af sin Smærte og af Mindet om denne nye Ufred, der saa pludselig havde overfaldet ham, medens han endnu laa ved den lille Bæk.

»Ja, jeg er egentlig et mærkeligt Menneske,« sagde han. »Synes De ikke? . . . For det er jo nok en Slags Sygdom, et rent pludseligt og legemligt Ildebefindende dette her; det kan jeg mærke paa mig nu; jeg fryser; som naar der staar En en Feber i Kroppen.« Han rystede i det samme i et let Kuldegys. »Men paa den anden Side, saa er jeg vis paa, at det ogsaa hænger sammen med noget rent sjæleligt i mig . . . med en mærkelig Svingning i mit Humør . . . Ja, De forstaar mig vist slet ikke . . .«

»Jo, jeg forstaar Dem netop meget godt, eller jeg tror da i det mindste at forstaa Dem,« sagde hun og saa paa ham. »Der er i det hele taget meget i Deres Væsen, som jeg forstaar . . . Ja, jeg ved godt, at De er saa ganske anderledes, naar De er sammen med Tante, end naar De er sammen med mig . . . Men naar vi til daglig gaar og ler og morer os, saa har jeg ogsaa troet, at De virkelig *var* munter. Jeg syntes, jeg kunde mærke paa Dem, at De var saa vel til Pas og saa let til Mode . . .«

»Det har jeg virkelig ogsaa været,« sagde han oprigtigt. »Det *har* været mine bedste Øjeblikke

her ovre, dem jeg har tilbragt sammen med Dem . . . det har det . . .«

I den Sindsstemning, hvori han for Øjeblikket befandt sig, følte han utydeligt, som om en ny Stræng ansloges imellem dem, og som om de rykkede hinanden nærmere. Han syntes at mærke, ligesom noget alvorligt i ham søgte ind imod hende for at finde Glæde og Hjærtefred i denne unge Forstaaelse, som hun forsikrede ham om. Og han syntes at mærke, ligesom noget alvorligt i hende søgte ind imod ham for netop at være denne Fred og Glæde og føle sig selv lønnet der ved.

Og medens de gik hjem ad hen over Marken, forekom det ham, at han egentlig først nu saa hendes Skønhed, som den burde ses. I Modsætning til de Syner, der før havde pint hans Sjæl, følte han sig nu som i en Lettelse tiltrukket af hendes Ansigt. Det var, som om disse blanke, brune Øjne, der hvilede i hans, og som om disse unge, frie, skønne Træk i sig selv indeholdt noget ufatteligt og underfuldt, som bragte ham Lise.

Endnu et Par Gange, inden de kom hjem, trængte der sig dog en mærkelig feberagtig Ophidselse igennem ham.

En Gang tænkte han med Blikket henvendt paa sig selv: »Hvor er der dog Spændkraft i Din Sjæl, og hvor klinger dog Dit Hjærtes Strænge dybt og voldsomt i alle Tonarter! . . . Der maa

være Kræfter i Dig alligevel! . . . mange Kræfter maa der være . . .«

Som saa ofte før, følte han ogsaa nu, at der var en Mængde Muligheder for ham i Livet, om han blot kunde faa sig samlet og faa sig fundet til Rette en Gang. Han gennemstrømmedes atter af denne dybe, menneskegode, uudslettelige Taalmodighed, der *vilde* — *vilde* igennem alle Lidelser.

Men selv om disse Følelser egentlig blev baaret frem af en Slags Glæde, saa var hans Sind dog saa ømtaaleligt og saa ophidset, at de pinte ham. Flere Gange paa Hjemvejen fôr der ogsaa Kuldegys igennem ham, som om han havde Feber, og da de endelig var naaet helt hjem og stod udenfor Andersens Dør for at tage Afsked, rystede han formelig.

»Nej, i Dag er jeg da ogsaa helt syg — syg — syg,« sagde han spøgende og smilende til hende.

Han vidste nu egentlig slet ikke, hvordan det rigtig var fat med ham; men han syntes, at der var noget befriende ved at tænke, at han kun var en Smule syg og nok hurtigt skulde komme sig igen.

»Ja, nu vil jeg gaa ind og gaa i Seng lige med det samme, skønt det er helt lyst endnu,« sagde han og rakte hende Haanden. »Farvel, Frøken Ellen! . . . Hils Deres Tante og sig, at hun maa ikke være vred paa os, fordi vi gik vor Vej fra hende uden at sige det aller mindste! . . .

I Morgen er jeg nok rask igen . . . aldeles rask . . . det er jeg ganske sikker paa . . .«

Da Carl havde faaet Madam Andersen til at rede hans Seng inde i den lille Dagligstue, og da han havde afvist alle hendes Bekymringer for, at der skulde være noget alvorligt i Vejen med ham, skyndte han sig at blive afklædt. Hurtigt gemte han sit Ansigt imellem Puderne og trak Benene helt op under sig for at holde Varmen. Saa blev han pludselig ganske brændende hed paa hele Kroppen.

Mange og forskellige Tanker myldrede igennem hans Hjerne. Det blev efterhaanden helt mørkt. Han hørte alle Andersens gaa i Seng der oppe paa Loftet over hans Hoved, og han laa endda vaagen langt hen paa Natten, førend han fandt Fred og Hvile i Søvn.

VII.

Da Carl vaagnede den næste Morgen efter en meget tung Søvn, var det med en Fornemmelse, som om han vaagnede til en Ulykke. Ligesom et klamt og taaget Graavejr gyder sig over en Sommermorgens lyse Himmel, saadan gød Minderne om Gaarsdagen sig hurtigt og trykkende ud over hans Sind. Og der var én Tanke, som gentog sig i ham uafbrudt, mere klar og mere pinagtig for hver Gang, og det var denne: »Du var sanse-

vakt i Gaar! . . . i hendes Selskab vaagnede Dine Sanser!»

Med det samme mærkede han ogsaa, at der var noget forandret i det rent ydre rundt omkring ham: Der var meget mørkere i den lille Stue, end der plejede at være, naar han ellers vaagnede om Morgen. Lyset faldt saa tungt og saa graat paa de to nedrullede Gardiner, hvor »den tapre Landsoldat« stod, trædende paa en Mørser, og med sin Sejersgren strakt op i Vejret over sit Hoved. Desuden var der en Uro, ligesom en fjærn og dump Torden, en ensformig, uafbrydelig Buldren, der lød et Sted og gav Genlyd i hans Øren.

Medens han laa og anstrængte sig for at blive klar over, hvor fra denne Lyd kom, og hvad den betød, slog der et Regnskrald plaskende imod Ruderne. Et Øjeblik hørte han ikke andet end Regnen; men da den var borte, lød atter denne fjærne Buldren.

I en Fart stod han op, gik over Gulvet paa sine bare Ben og bøjede det ene af de to Rullegardiner lidt til Side.

Nu drev Draaberne stribevis ned ad Ruden. Udenfor jog tunge Regnskyer hastigt hen over Himlen, og den høje, tynde Flagstang svajede for Vinden. I det samme saa han Bagerens Pige komme trampende i sine Træsko hen imod Vandposten der henne til venstre. Hun saa' saa gnaven ud, som hun stod og pumpede og

pumpede i sin opkiltrede Kjole og i det ubevægelige, tunge Morgenlys.

En Graaspurv fløj med et lille Pip ud fra Taget oven over Hovedet paa ham. Smørstaverne omkring den lille Have udenfor Vinduet var ligefrem rødlige af inddrukken Væde. De smaa Torskemunde, der var plantet i Kres rundt om et Par Gyldenlakker, laa og flød hen ad den vaade Jord, der var ganske pladret af Fugtighed, og hvori Regnen dryppede.

Carl forstod, at denne fjærne Buldren, det var Havet, der var i Oprør. Han lod sit Blik glide ud imod Klitterne, der var slørede af en graalig Taage. Oppe paa Toppen af den aller højeste stod det store Sømærke og knejsede saa mørkt og saa fyldigt i sine fjærne Omrids.

Han lod da Gardinet falde, og medens han vendte tilbage over Gulvet for at klæde sig paa, kom disse Tanker atter over ham.

»Og at det netop skulde være i *hendes* Selskab!« tænkte han. »Gud forbarme sig!« udbrød han saa ganske højt som et Udtryk for det tunge Alvor, hvori han pludselig hensattes. — »Og at man slet ikke kan gøre det mindste for det . . . uden at ville, paa nogen Maade ville disse Tanker . . . Dette er nok ikke saa langt fra at være det rene Vanvid!«

Alt imedens han klædte sig paa, saa han det hele for sig, som det var gaaet til i Gaar Aftes. Med en ligefrem pinlig og overvældende Nøjagtig-

hed gentog hans Hukommelse for ham de aller mindste Smaating: Hvordan Hulvejen saa ud, der snoede sig ind over Klitterne og ind til Markerne der bag ved. Hvordan den lille Bæk saa ud, og det Blik, hvormed hun havde set paa ham, da han rejste sig.

»Du troede, kort forinden Du faldt i Søvn i Gaar, at det hele skulde være glemt i Dag til Morgen,« sagde han til sig selv. »Og saa vaagner det med saadan Klarhed og saadan Styrke.«

Idet han lige skulde til at vaske sig, hørte han en stærk og nær Støj. Nogen bankede haardt paa en Rude inde i Værelset ved Siden af Andersens Værksted. Et Vindu fløj op med et lille Skrald, og en fremmed Stemme, en Kvindestemme, raabte ind:

»Fiskerne er ude! . . . de tog ud i Morges!«

Saa kom Andersens dybe Stemme, der spurgte:

»Hvornaar tog de ud?«

»De tog ud i Morges, før det endnu var lyst! . . . den Gang var det Østenvind, men nu er det slaaet lige om i Vesten, og det stormer stærkt!«

Der var én, der kom jagende ind i Værkstedet med Træsko paa. Det var Madam Andersen. Carl kendte hendes Stemme. Hun kom lige fra Køkkenet, og Døren smækkede efter hende.

Akkurat de samme Spørgsmaal gentog sig:

»Naar tog de ud?«

»I Morges . . . og det er stik Vesten nu . . . stik Vesten . . .«

Carl blev saa febrilsk for at blive hurtig færdig. Vandet plaskede om ham i det lille Vandfad og stænkede ud over Gulvet. Og medens han stod og tørte sit Ansigt, hørte han den samme stærke Banken paa et andet Vindu længere henne i Gaden. Det var hos Bagerens. Nu ventede hun ikke engang, til Vinduet blev aabnet, men hun raabte med sin gennemtrængende Kvindestemme:

»Fiskerne er ude! . . . Fiskerne er ude!«

Som en Løbeild bredte dette Udraab sig over det hele Leje.

Da Carl var kommen i Tøjet, skyndte han sig ud i Køkkenet, hvor Gulvet var lagt af røde Mursten, der var bleven ganske hule af Slid og Rengøring. Henne ved Køkkenbordet sad han og fik sin Morgente og et Stykke Sigtebrød og Rugbrød lagt sammen, som han nød med stor Appetit.

Men der var en saadan Uro i Huset, imod hvad der plejede at være om Morgenens. Øverst oppe paa Trappen, der førte fra Loftet og ned paa Køkkengulvet, kom den lille Anders til Syne og gav sig til at kravle. Madam Andersen løb frem og tilbage. Snart tog hun i det ene og snart i det andet uden nogen synlig Hensigt, og da hun saa Drengen der oppe, gav hun sig pludselig til at raabe:

»Men Anders! . . . pas nu dov paa, Dreng! . . . ellers har vi *det* ogsaa!«

Saa slog Blæsten imod Køkkendøren, der stod og raslede med sin Jærnklinke.

»Sikken en Storm! . . . det var da en forfærdelig Storm!« udbrød Carl.

»Ja, og det er paa en Time! . . . paa en Time har det blæst sig saadan op!« sagde Madam Andersen.

Nu kom Andersen ud og spurgte Carl, om han vilde med ned til Stranden.

»Tag Deres tykke Frakke paa,« sagde han. »Det blæser igennem, kan De tro! . . . og regner igennem, lige til Skindet!«

Carl skyndte sig at sluge Resten af sin Te og hentede sit Overtøj. Imedens stod baade Marie og Niels Jacob og græd, fordi de vilde med; men Moderen sagde til dem:

»Nej, ingen af Jer kommer med! . . . det nytter ikke noget!«

Saa var de færdig til at gaa. Andersen havde taget *den* Vinterfrakke paa, som han bar den første Aften, de kørte sammen. Og da de havde faaet lukket Døren efter sig og var kommen et Stykke paa Vej, kom baade Ellen og Fru Møller løbende efter dem.

De havde begge to lange Kaaber paa og store Tørklæder over Hovedet, og de saa' saa morgenfriske ud med deres blinkende brune Øjne og med de røde, forblæste Kinder.

»Nej! . . . er De allerede rask?« spurgte Fru Møller Carl, der havde smøget Kraven op om Ørerne og stukket begge Hænderne i Lommen. »Vi var helt bange! . . . for at kunne taale et saadant Klima som det her maa man næsten være vant til det, selv om Sommeren.«

»De stakkels Fiskere!« sagde Ellen. »God Morgen!« Og hun nikkede til Carl. »Bare der ingen Ulykke sker! . . . Tror Andersen, at der sker noget?«

»Ja,« svarede Andersen, der vandrede lidt i Forvejen. »Ja, det kan man jo slet ikke have nogen Mening om. Men for to Aar siden gik der da en Baad og to Fiskere, og det var netop paa denne Aarstid; det husker Frøknen nok selv.«

Man var enige om at ty ned til Badevognen; ti her kunde man i det mindste staa med Tag over Hovedet, indtil man saa Fiskerne komme strygende ind over Revlerne.

Og i en Fart gik det fremad imod Blæsten og Regnen. Nede igennem Hulvejen havde Luftpresset en saa uimodstaaelig Magt, at de somme-tider maatte blive staaende stille og ikke kunde komme af Pletten. Men da de saa først *var* kommen igennem Klitterne, havde de ogsaa det hele storslaaede Sceneri liggende udstrakt for deres Øjne.

Al Ting var saa forandret, imod hvad det plejede at være. Det saa ud, som om dette voldsomme Naturopbrud gjorde selve Naturen, Himlen

og Havet og Stranden, endnu større og endnu mere imponerende, end den ellers var. Alt, hvad der ikke i aller egentligste Forstand hørte dette Hav og denne Himmel til, blev mindre og forsvandt i alt det andet: Et Par Fiskerkoner, der stod et Sted paa den flade, mægtige Strand, saa ud som et Par Smaapiger, og selve Badevognen, der var rullet et godt Stykke op imod Klitterne, tog sig ud som et lille sort Skur, der var kylet her hen af det lunefulde Tilfælde.

Mørke, regnfulde og forrevne Skyer jog hen under Himlen. Det var slet ikke det vante Hav med den rolige, fjærne, utydelige Horizont, hvor Hav og Luft gik ud i ét. I Dag var Horizonten rykket meget nærmere. I Dag var den en eneste Række af skarpt og mørkttegnede, bølgende Smaabjærge, der løftede sig og brødes og forsvandt igen uafbrudt. Aller længst ude var Vandet ganske grønt med hvide, urolige Skumpletter. Og Bølgerne jagede hinanden med voldsom Hurtighed under en dump og mumlende Buldren. Inde over den sidste Revle sloges de næsten helt i Stykker. Midt imellem alt Skummet saa Vandet saa brunt og snavset ud af Sandet, og som en ganske flad Bølge skød det sig langt op paa Stranden. Nu og da kom der ogsaa hæftige Vindstød med Piskregn, og alt dette Regnvand laa og dannede krusede Smaasøer langt inde paa Fladstranden.

Der var forresten ikke til at komme nogen Vegne i alt dette Sand, der var bleven saa opblødt,

og hvori man hvert Øjeblik sank ned lige til Anklen. Hver havde sit Bryderi med at klare for sig, og ganske spredt og uden at snakke sammen styrede man ned imod Badevognen. Carl gik og saa paa Ellen, der var længst foran og sprang saa allerkæreste afsted imellem alle Pytterne. Hun løftede sin Kjole saa sirligt. Man saa de smaa spinkle og fintformede Ankler i sorte Strømper, og den Ynde, hendes unge, smidige og spændstige Legeme udfoldede under Bevægelsen, var saa iøjnefaldende og gjorde et meget dybt Indtryk paa ham.

»Men Gud, Ellen!« raabte Fru Møller efter hende. »Jeg tror virkelig, Du har Dine smaa Sko paa i Dag!«

Hun vendte sig om og lo til dem.

»Ja, det har jeg ogsaa,« sagde hun. »Det gør saamænd ikke noget!«

»Og det er et Doktorbarn!« udbrød Carl spøgende, skønt han var meget nedslaaet. »Skulde man tro, at et Doktorbarn kunde være saa let-sindig?«

Under smaa Udbrud for hver Gang, Regnen piskede særlig slemt, eller man sank særlig langt i, skyndte man sig at komme videre.

»Men der er jo slet ingen Fiskere! . . . ikke en eneste Baad ser jeg!« sagde Carl, da de endelig var kommen ind i Badevognen, en stor, firkantet Hytte, der stod paa smaa Hjul. Inden i den stod

der en lille Bænk langs den ene Væg, og et Spejl var hængt op langs den anden.

»Nej, endnu er der ingen at øjne,« svarede Andersen.

»Hvor langt er de da ude?«

»Aa, en fem-sex Mil er de ude . . . men nu maa de snart være til at se . . . det maa allerede være længe siden, de lettede op og vendte hjem ad.«

Carl stillede sig op i Baggrunden af Vognen og saa paa Ellen, der stod ved Døren sammen med Fru Møller. Andersen stod udenfor og skyggede med Haanden for Øjnene, medens han stirrede opmærksomt ud over Havet.

Og som Carl saa paa Ellen, stod de uklare Minder fra i Gaar for ham som en Pine. Han mærkede, at der et Sted i hans Hjærte var saaret noget af det aller fineste, og at det var smærtefuldt ømt endnu. Ganske instinktmæssigt undgik han at se paa hendes Figur, og han rettede ængsteligt sit Blik imod hendes Ansigt, der var straalende kønt og friskt i Dag. Hun stod og lænede sig med den ene Arm imod Dørkarmen. Tørklædet var gledet af hendes dejlige, lysebrune Haar og laa saa blødt om de fine Hals- og Hagelinier. Medens hun stod og saa ud i den tunge, graa Luft ude over Havet, kom der et Anstrøg af Alvor over hendes Ansigt, og Carl spurgte sig selv, om det mulig var for Fiskernes Skyld, eller for hvis Skyld det var.

»Se! . . . se! . . . Andersen, er det ikke et Sejl, det hvide, man kan se langt der ude? . . . snart er det helt borte, men saa kommer det igen! . . . se, nu er det der! . . . et ganske lille hvidt ét,« sagde Ellen og strakte pegende Armen ud af Døren.

»Hvor? . . . hvor . . . ?« spurgte baade Andersen og Fru Møller.

»Nej, jeg kan ingen Ting se! . . . der er ingen Baad endnu,« sagde Andersen.

Da det ikke regnede lige i Øjeblikket, var Fru Møller gaaet ud af Vognen og stod nede ved Siden af Andersen; men hun kunde heller ikke faa Øje paa noget.

»Nej, saa er det vel heller ikke noget . . . nu er det ogsaa bleven helt borte for mig,« sagde Ellen og lod Armen falde, idet hun ligegyldigt saa ned ad sig.

I det samme blæste Vinden en lang Lok af hendes Haar ned over den lille fine, hvide Tinding og Øret. Men hun lod den ganske roligt hænge. Carl syntes, at hun saa' saa uinteressert ud, som om hendes Tanker var langt borte. Det var, ligesom hun egentlig slet ikke brød sig om noget af alt dette her, men som om noget helt andet levede i hendes Sjæl for Øjeblikket og optog hende. Men maaske var det alligevel slet ikke sandt. Maaske var hun i Dag akkurat som altid, og det var kun ham, der ikke saa rigtigt paa hende. Han vidste ikke selv, hvordan det var.

Det hele syntes ham saa ligegyldigt. Enten Fiskerne kom ind eller ej — hvad kom det ham ved? Nu stod han og saa paa dette infame, brutale, mægtige Hav, der laa og brødes og sloges med sig selv og kastede sine Bølger langt op ad den flade Strand; men naar han i det hele taget blev, var det kun, fordi han følte, at han lige saa godt kunde være her som et hvilket som helst andet Sted.

Flere Gange vendte Ellen sig ogsaa om og saa paa ham, og der var da noget usædvanligt forskende i hendes Blik, hvis Betydning han var saa ejendommelig beruset angst for at udgrunde. Der var som en daarlig Samvittighed i ham, naar han tænkte paa hende, og naar han engang imellem harmfuld, stolt og frit vilde hæve sig over denne, saa kunde han dog ikke, men søgte afstumpet, nedslaaet og fortvivlet tilbage i den som i et Uføre, han var kommet i uden at kunne gøre for det.

»Men hvorfor smiler hun dog ikke let og lystigt til mig nu, som hun ellers alle Tider gør det,« tænkte han. Det var, som om hele dette lyse, skønne Liv, de nu saa længe havde levet sammen herovre, var ved at glide fra ham, og han var i Øjeblikket opfyldt af en virkelig Bebrejdelse og en virkelig Uvilje imod hende.

»Har hun maaske gættet mine Tanker?« tænkte han videre. »Har jeg uden at ville det, ved min blotte Nærværelse eller ved en Overføringsmagt, som jeg ikke fatter, men som dog

er til, vakt Tanker og Følelser i hende, som imødegaaar dette i mig . . . dette lave . . . dette fra i Gaar?»

»Forbryder!« hviskede det i ham, og af en skrækfyldt Sorg blev han ganske varm over sin hele Krop. »Forbryder! . . . Forbryder!«

Saa smækkede Døren, der ikke havde været helt slaaet tilbage, med et Brag imod Vognens Forside.

Hvad kom det ham ved! Hvad brød han sig om Stormen! Hvad brød han sig om nogen Ting mere?

Ak! Ak! Det græd i hans Hjærte i Dag, hede Taarer, bitre Taarer. Han var sort fortvivlet. Som en egen tung Atmosfære havde der lagt sig trykkende over hans Sind og hans Omgivelser og alt, hvad han saa paa. Han kunde ikke snakke sig fra det, ikke spørge sig fra det i Dag, ikke blive trøstet. Han maatte bruge sin Vilje — *maatte* — *maatte* tvinge det i sig.

Og han stod længe saadan, nedslaaet og knuget af disse Tanker, der forfærdede ham. Han var tavs, og dybt i sin Sjæl følte han sig saa forladt og ensom imellem disse Mennesker. Naar Ellen og Fru Møller engang imellem talte til ham, svarede han kun med Enstavelsesord, og paa det omsorgsfulde, diskrete, varme Blik, hvormed disse Kvinder saa paa ham, fintfølende nok til ikke at spørge og trænge sig ind paa ham,

følte han, at de holdt af ham begge to, men han følte det tillige som en Ulykke, at de gjorde det.

Efterhaanden lettede denne Nedtrykthed sig dog noget, og Stormen og dens Færd, Regnen, der piskede Sandet og Bølgerne — hele dette sælsomme Liv tog fat i ham og trak ham til sig.

Han gik helt hen i Døren ved Siden af Ellen. Langt ude sænkede en graalig og tilslørende Regntaage sig over Havet, som for at dække over en Uendelighed af fjærne, fraadende, skummende og bølgende Vandmasser. Det var en Evighed af brydende Kræfter, der begrænsedes for hans knappe, kortsynede Menneskeøje. Denne Taage, der sænkede sig over Havet, det var Himlen, der forbandt sig med Jorden.

Og neden for Vognen paa det vaade Sand stod Andersen i sin tykke Vinterfrakke og fortalte Strandingshistorier.

»Se, helt der henne ved Pynten,« sagde han og pegede hen til højre. »Dér henne, dér stikker der endnu op af Vandet nogle sorte, strittende Bjælker . . . Ja, De har saa tit set dem, naar De har spaseret den Vej ud ad Stranden, norden paa altsaa . . . det er Resterne af en engelsk Skonnertbrig, som forliste her forrige Efteraar . . .«

Carl sprang ned ved hans Side og fulgte Retningen af hans udstrakte Arm med Blikket.

Langs hele Strandkanten saa han Brændingen, der skummede og sprøjtede og buldrede og skød

de itubrudte, flade Bølger langt op paa det tunge, vaade Sand.

Den mørke, ujævne og puklede Klitrække strakte sig ogsaa den hele Vej, og længst borte imod Nord, der, hvor Andersen sagde, at Pynten var, skød de sig langt ud i Vandet og udviskedes af Regnen.

Et Stykke fra Badevognen stod der midt paa Stranden et Par gamle Fiskere i Sydvest og Voxdugsfrakke. Lidt længere borte spredte der sig nogle Drenge, og hist og her gik der ogsaa Kvinder.

Inde paa Toppen af en af de nærmeste Klitter saa Carl en Kone, der stod med den udstrakte Arm pegende ud over Havet. Sjalet viftede om hendes Hoved, og et Par smaa Børn klyngede sig til hendes ene Haand.

»Er det ikke Metodistbondens Kone?« spurgte Carl Ellen, der ogsaa var kommen ned fra Vognen.

»Jo.«

»Jeg syntes jo nok, jeg kendte hende! . . . Saa er Manden altsaa med!«

Og han vendte sig imod Andersen.

»Men hvorfor staar De dog og bliver saa vaad?« sagde han.

»Jeg bliver ikke vaad.«

Regnen flød ned ad Andersens Kasket. Hans Skæg og Kinder var ganske vaade. Men det var nu hans Fornøjelse.

Carl sprang atter op i Vognen, der, hvilende

paa sine fire Hjul, var hævet vel en halv Alen over Sandet. Lidt efter hjalp han ogsaa Ellen op, og da han et Øjeblik følte denne varme, faste, lidt store Haand i sin, da han mødte dette aabne, klare og alvorlige Blik, hvormed hendes Øjne søgte hans, gjorde det et stærkt Indtryk paa ham, uden at han dog rigtig forstod, hvad det var, han følte.

Lidt efter opdagede Andersen et Par af Fiskerbaadene langt ude.

»Der er de! . . . der er de!« sagde han og vendte sig om imod de andre, hvorefter han atter viste ud over Havet.

»Hvor? . . . hvor? . . . hvor er de? . . . Jeg kan ingen se!« sagde de i Munden paa hinanden.

De havde alle tre klumpet sig sammen i Døren, meget nysgærrige, næsten ængstelige.

»Aa, dèr! . . . er det Baadene? . . . det kan ikke være Baadene!« udbrød Carl, der langt, langt ude imellem alle de toppede, bølgende og urolige, mørke Vandmasser fik Øje paa nogle ganske smaa Sejl. I den Afstand, de var borte, tog de sig ud som smaa graalige Taagepletter i selve Taagen, og de skød en rasende Fart.

»Se, se, se! . . . der er én til! . . . der er flere!«

De raabte alle sammen højt og pegede alle. I Løbet af en Minut havde de allerede faaet Øje paa fem Stykker.

Men de skød en saa aldeles utrolig Fart! Snart saa man en af disse smaa graa Pletter fare som en hastig Raket hen over Vandet i en skraa Retning, hvor den saa blev ganske borte imellem alle disse fjærne, mørke, fraadende Bølger, der tilsløredes af Taagen. Kort efter dukkede den imidlertid atter frem og skød med samme rasende Hast skraat afsted i den modsatte Retning.

Sommetider var der nogle af disse smaa Pletter, der blev aldeles borte i flere Minutter. Saa troede baade Carl og Ellen og Fru Møller, at de var forliste. Men Andersen stod saa roligt og sagde:

»Næ! . . . nej — nej! . . . nej, de kommer igen! . . . de krydser jo bare! . . . de kan jo ikke gaa lige paa med saadan en Blæst!«

Det var ligefrem spændende. Et Øjeblik var Carl paa en egenkærlig Maade helt glad over, at det var Storm i Dag. Hvorfor var det ikke Storm hver Dag? Kunde det dog blot altid være Storm! saa var der Fart i Livet!

»Se! . . . der kan De se! . . . der er de allerede igen!« sagde Andersen.

»Nej, det er slet ikke dem!« udbrød Ellen ivrigt. »Det er nogle helt nye! . . . disse her ligger jo meget længere tilbage, end de andre laa! . . . Se! . . . se nu! . . . se nu bare . . .«

I samme Nu saa de alle fire, hvorledes syv smaa graa Pletter mere eller mindre tydeligt spredte sig over det mørke Hav langt der ude og

alle sammen hastede ind efter i den samme Retning.

Men pludselig kom Ellen ogsaa til at tænke paa, at Klokken var bleven mange.

»Nu maa jeg hjem,« sagde hun.

»Gaar De allerede?« spurgte Carl og vendte sig imod hende.

»Ja, jeg maa hjem til Faders Frokost . . . det er nødvendigt, at jeg gaar,« sagde hun.

Og da hun denne Gang saa paa ham og rakte ham Haanden til Farvel efter at have samlet Tørklædet om sit Hoved, var det, som om han nu forstod, hvad han ikke havde forstaaet før, da han hjalp hende op i Vognen. Der var nu ingen Lystighed og ingen Smil og ingen Skæmt i disse Øjne mere; men der var noget saa rent, uskyldigt og alvorligt; det var en yndig og ham hengiven Menneskesjæl, der stirrede paa ham gennem dette milde, rene Blik. Et Øjeblik havde han en flygtig og uklar Fornemmelse af at staa over for sit Livs gode Aand. Det var, som om der meddelte sig til ham et lettende og befriende Pust af hendes Renhed og Uskyldighed, og som om han fattede det dybt i sit Hjærte.

»Farvel,« sagde hun og nikkede til ham. Hun havde allerede sagt Farvel til de andre. »Ja, saa ses vi maaske ikke mere i Dag . . . det bliver vist ikke Vejr til at spasere i . . .«

»Jo, det skal De ikke sige . . . det kan jo

godt blive bedre . . . farvel, Frøken Ellen . . . farvel.«

Han stod en Stund som i dyb Eftertanke, men uden at han dog tænkte noget. I Øjeblikket interesserede han sig ikke det mindste for Havet. Han stod blot og lagde Mærke til, hvorledes Ellens smaa lette Fodtrin over Sandet, efterhaanden som de tabte sig, ligesom gav Ekko i hans Hjærte og fyldte ham med et tyngende Vemod og med en dyb Bedrøvelse.

Hvor det var mærkeligt!

Andersen blev ved med at fortælle om denne engelske Skonnertbrig, der var forlist forrige Efteraar, og om hvordan Fiskerne havde reddet hele dens Besætning. Fru Møller, der atter nu, da det var Tørvejr, havde stillet sig ved Siden af ham, lod til at høre opmærksomt efter, hvad han fortalte.

I det hele taget, saa var denne Smule Blæst slet ikke at regne for noget, sagde han. I alle de mange Aar, han havde boet her ved Kysten, havde han rigtignok flere Gange haft Lejlighed til at se Havet i et ganske anderledes Oprør. Bare for tre Aar siden var der en Efteraarsnat forlist en stor Amerikaner, en Tremaster, og den var omtrent en Fjerdingvej syd paa bleven siddende fast i den midterste Revle. Den Nat var der sket Ulykker, og der var druknet mange, ogsaa en af deres egne, hvis Enke endnu boede oppe i Lejet med sine to Børn. Hele Natten igennem

havde der brændt store Baal paa Stranden, og alt, hvad der bare kunde staa og gaa i en hel Mils Omkres, havde været paa Benene. Man skulde blot have set, hvordan Stranden saa ud *den* Nat, saa vilde man aldrig glemme det: Disse Baal, der kastede flakkende Lys op over de mørke Klitter, hvor der vrimlede af Folk, baade Mænd og Kvinder og Børn imellem hinanden! Og disse Brøl af Havet der ude i den mørke Nat, hvor man ogsaa ved Hjælp af Lysskæret et kort Stykke ude saa Bølgerne brydes over den inderste Revle og sprøjte alenhøjt i Vejret! Det var ikke til at fortælle, hvad det var for Lyde, der kom fra Havet en saadan Nat; der var baade Hulken og Drønen og saa ligesom lange Hyl og vilde Skrig midt i en eneste Piben og Susen af den rasende Storm. Saa kunde man ogsaa se, hvorledes spøgelseagtige, luftige Væsner kom der ude fra Mørket og bares af Vinden ind over Baalene. Det var store, hvide Skumflager, der slog imod Ansigtet af dem, der stod oppe i Klitterne, eller fløj højt op over dem, ind over Husene og ind over Markerne. Ja, den Aften havde de haft Redningsbaaden og alle Mand ude. Men siden den Tid havde de faaet en hel ny Redningsbaad — og det var da ogsaa sandt! — Hr. Carl havde endnu ikke set den! En Eftermiddag, naar de huskede det, maatte de hen at tage den i Øjesyn; den stod oppe i Baadestationen i den nordligste Ende af Lejet.

En Gang, da Carl stod og saa paa Fru

Møller, greb Blæsten fat i hendes Skørter og jagede dem ud til Siden, saa Kjolen laa stramt og ligesom støbt om hele hendes Legeme. Pludselig greb det ham da med en voldsom og sær Styrke, hvor prægtig hun egentlig var. Hans Øjne hang ved denne stærke, fuldmodne og fuldt ud smukke Kvinde, der stod saa ret og rank der nede paa Stranden tæt foran ham. Han saa paa hendes Ansigt, der halvvejs var vendt bort fra ham og ud imod Havet, og hvor var det roligt og alvorligt, modent og kønt midt i denne Eftertanke, som prægede det for Øjeblikket! Et rigt, kastanjebrunt og glansfuldt Haar dækkede over den smukke, kraftige Nakke. Han saa en Strimmel af den runde, hvide Hals, og han saa den sundt rødmeende Kind, som en Smule Regn havde gjort ganske fugtig. Maaske var det de Stemninger, han allerede længe havde svævet i, eller maaske var det simpelthen Omgivelserne eller begge Dele i Forening, der var Skyld i, at han nu paa en mærkelig og exalteret Maade saa i hende Mennesket som den ypperste Skabning i Naturen, Livets Hersker eller Herskerinde, der stod saa frit og trodsende midt i Stormen foran de skummende Bølger, herskende over denne Natur, ubekymret og overlegen, følende sin egen Styrke.

Da Blæsten lidt senere sagtnede en Smule af, og Kjolen atter faldt let og løst ned om denne stolte Skikkelse, hvilede hans Blik paa hende fuldt af Beundring.

»Hvor Du er smuk!« tænkte han. »Ak! Ak! der er Lidenskaber i mig! jeg føler, at der er Lidenskaber i mig! . . . Men det er ikke Kærlighed! . . . Jeg elsker Dig ikke . . .«

Det var vel atter disse modsatte Følelser og Stemninger, der saa længe havde svinget frem og tilbage i ham, som nu befolkede hans Fantasi med alle sine besynderlige Billeder, Forhaabninger og Planer, hvorover hans Vilje slet ikke var Herre. Han tænkte paa at gifte sig med hende, og han følte sig hende saa mærkelig og saa frygtelig nær: lige til at gribe hende og hendes Hustrukærlighed. Alle disse Følelser, der saadan jog med ham, var i Øjeblikket saa overhaandtagende og saa paatrængende voldsomme, at enhver Modstand forekom ham smærtelig overflødig. Han lod sig ganske rive hen af sine Fantasier.

»Ja! ja! jeg vil gifte mig med Dig,« tænkte han, uden at hans tilslørede og halvt tillukkede Blik veg fra hendes Skikkelse. »Hvor det vilde styrke mig at favne og føle mig favnet af en saadan stolt og stærk Kvinde! . . . Maaske kommer jeg alligevel aldrig til at elske nogen . . . og jeg *kunde* godt gifte mig med Dig! . . . vore Karakterer, vor Dannelse og vore Erfaringer vilde maaske skabe et Forhold imellem os, der blev langt lykkeligere end mange andre . . . det aller lykkeligste for os . . .«

En kort Stund var hans Blik aldeles fyldt af denne Skikkelse. Der var i hans Hjerne ikke en

Tanke, intet, uden denne ene, stærke, kraftige Kvinde. Det var som i en Afmagt, at han følte sig trukket ind imod hende — fyldt af hende og hendes Styrke.

Men da de første Baade en Snes Minutter efter gik over Revlerne, da Stormen piskede med Regnen, da hele dette mærkelige Liv i sin fulde Magt fik Lov at paavirke ham, og da han først fik talt med hende, saa var der ogsaa i et Nu som blæst rent i hans Tanker. Den Voldsomhed og den Uforstyrrethed, hvormed dette Uvejr var fareet igennem hans Hjærte, var maaske Skyld i den fuldstændige og lette Stilhed, der indtraadte i ham bag efter.

Et Par af de første Baade gik allerede over Revlerne. Lidt længere ude laa der endnu et Par Stykker og krydsede, og selv dem, der var aller længst borte, saa Carl ganske tydeligt. Han forstod egentlig først nu, hvor højt Bølgerne gik langt der ude, naar han saa, hvor fuldstændigt de kunde begrave disse smaa, fremadskridende Baade, der med deres hvide Sejl snart var oppe, snart nede, og snart ligesom helt borte.

De to første Baade var trukket i Land, og en hel Klynge Fiskere og Drenge og Kvinder hjalp hinanden med at skyde dem længere og længere op paa Fladstranden.

Saa var der atter én, som skulde over. Først laa den der ude og red Vinden af saa smaat og saa stille, som den bare kunde, for at benytte sig

af et gunstigt Øjeblik og glide ind over Grundene paa Ryggen af en Bølge. Pludselig blev den lagt klods op i Vinden. I et eneste Nu strøges Stor-sejlet, og drivende for Fokken, højt oppe paa Toppen af en stor og bred Bølge, jog Baaden slingrende ind over den mellemste Revle uden Vanskeligheder. Et Øjeblik laa den i en fraadende Dal, men saa var den atter paa Ryggen af den samme Bølge, der nu var bleven meget bredere og meget svagere, og i næste Minut stod hele Baaden fast midt inde paa den inderste Revle. Der blev Travlhed ombord. Paa hver sin Side af Stævnen sprang der i en Fart en Mand i Vandet. De havde begge to Sydvest paa og Oljetøj og lange Støvler. Sommetider gik Vandet dem midt op paa Livet, og de halede Baaden ind efter, alt hvad de kunde, medens samtidigt Fokken faldt. Da de var kommen et godt Stykke ind ad, løb der inde fra Land ogsaa en Kvinde ud i Vandet til dem. Hendes Skørter blev ganske vaade, og de hjalp med at trække og skubbe alle tre.

Det var et aldeles uventet Røre, der bredte sig over Stranden. Midt i dette Uvejr, foran disse fraadende Bølger og med Udsigt til alle disse taageindhyllede, puklede Klitter, saa den vaade og flade Strand saa malerisk ud med alle sine oljetøjsklædte, travle Mænd og sine Kvinder, der bjærgede deres Baade. Der var ikke en tør Trevl paa disse brave Fiskere, der var saa forblæste og saa' saa anstrængte ud med deres røde

Ansigter. Baade Carl og Fru Møller følte sig uvilkaarligt grebne af dette Skue.

Efter at de i en halv Times Tid havde gaaet omkring og set, hvorledes der endnu kom et Par Baade ind, og hvorledes disse efterhaanden alle sammen blev stillet i Række højt oppe paa Stranden, begav de sig hjem ad og lod Andersen blive tilbage. Og de var endnu saa opfyldte af Beundring over dette farefulde, anstrængende Liv, som disse hærdede og modige Fiskere førte her paa Jyllands Vestkyst saa fjærnt fra alle blødagtige Københavnerne. Imedens de spaserede, gjorde de hinanden opmærksom paa alle Enkelthederne ved disse Optrin, de havde været Vidne til, og de kunde slet ikke blive trætte der af.

»Nej, naar de sprang i Vandet . . . naar de sprang ud af Baaden med deres store Søstøvler paa og gav sig til at hale ind efter . . . det var det aller bedste,« sagde Carl.

»Ja, og saa den Kone, der gik ud og hjalp dem,« sagde Fru Møller. »De stakkels Kvinder her, de maa vist gaa meget igennem . . . man kan slet ikke sætte sig ind i saadanne Menneskers Tilværelse . . .«

Imellem denne Passiar saa Carl ganske frigjort og lettet paa sine Tanker fra før. I Øjeblikket stod det hele atter saa klart for ham.

»Ja, Du var sansevakt og har været det baade i Gaar og i Dag,« tænkte han. Han saa ogsaa nu, at han allerede tidligere havde været

det omend i en langt svagere Grad. Og han kunde jo saa godt forstaa det: Ti det var dette stadige Samvær med disse Kvinder, der havde fostret det. Nu, da der endelig begyndte at blive frodig Sommer i hans Hjærte, voxede hans Legemes Lyster ogsaa i ham. Man kunde ikke saadan strax og helt og holdent blive deres Herre! eller det var i det mindste endnu ikke lykkedes *ham* at blive det. Hvorfor det havde forvoldet ham saa megen Smærte, det var kun, fordi det var kommet som i et Overfald, saa pludseligt og saa overraskende, som alting kom hos ham. Men det maatte ogsaa blot være af en forbigaaende Karakter; han kunde ikke tænke sig andet!

Han tog det som en Sygdom eller som et Onde, som hans Vilje og hans Overbevisning og Sjælsgodhed skulde bekæmpe.

»Se, allerede nu har det jo lettet,« tænkte han. »Det kom kun op i mig for at blive jaget ud! . . . og det *maatte* jo nødvendigvis gøre aabenlyst Oprør, for at min Vilje kunde komme til at kæmpe med det og gøre sig til Herre over det én Gang for alle . . . Maaske kommer der igen svagere Anfald . . .«

Et Øjeblik efter tænkte han som i en Lettelse paa, hvor han dog skyldte Fru Møller Agtelse og Ære. Det var ham en særlig Tilfredsstillelse at være rigtig opmærksom og indgaaende imod hende. Det var meget længe siden, at Forholdet imellem dem havde været saa hjærteligt som i denne

Stund. De forstod hinanden saa godt og saa inderligt, naar de talte om disse Forhold og anstillede Sammenligninger. Hun .saa' saa varmt paa ham og han paa hende. Deres Øjne hvilede i hinanden.

Pludselig og uden at han vidste hvordan, kom han til at tænke paa Ellen, og der fløj en bedrøvet Tanke hjem til hende: — Nu gik hun der hjemme om Faderen.

Men hvorfor skulde det dog egentlig bedrøve ham?

Hvor det var mærkeligt!

Da de naaede hjem, rakte Carl hjærteligt Fru Møller Haanden, som hun rystede smilende.

»Men saa ses vi altsaa efter Middag,« sagde han. »Vi spaserer ud ad Landevejen alle tre! . . . godt Vejr lover jeg Dem, i det mindste Tørvejr! jeg vil vædde med Dem, at vi faar Tørvejr! . . . farvel saa længe! . . . farvel . . .«

VIII.

Samme Dag, noget før Middag, sad Carl og læste i Balzac's »Eugénie Grandet«, og det var med en vis Ærgrelse, han lagde Mærke til, at han kun havde et daarligt Udbytte af, hvad han læste. Oven paa Formiddagens Nedtrykthed og stærkt vexlende Tanker og Indtryk var han nu i et besynderlig oprømt men tillige uroligt Humør,

der forhindrede ham i at samle sin Opmærksomhed om noget ganske enkelt. Midt imellem alt, hvad han læste, blandede sig paa en forvirrende Maade en hel Mængde Eftertanke over, hvad han selv havde foretaget sig i det sidste Aarstid. Medens han lod sig fortælle, om hvorledes den yndige og dydige Eugénie tilligemed sin stakkels Moder blev tyranniseret af den gærrige og hjærtløse Fader, fremstillede hans Fantasi farefulde Billeder for ham af det Liv, som han for kort Tid siden selv havde iagttaget nede ved Stranden. Følgen var, at han hverken fik tænkt eller læst noget ordentligt.

Ved selve Middagsbordet sad de endnu alle sammen og talte om Stormen, og om hvordan Fiskerne var komne ind over Revlerne. Andersen fortalte, at han ude i Butikken havde faaet at vide, at der oppe fra et af de andre Lejer, som laa et Par Mil nordligere, var forlist to Mand.

Efter Bordet havde Carl sin Fornøjelse af at drille Madam Andersen, fordi hun brugte Ordet »skøn« alt for ofte.

Naa, nu skulde han altsaa ud at spasere? sagde hun. Ja, det maatte være »skiønt«, det kunde hun da nok forstaa!

Det var et alt for stærkt Udtryk at bruge om daglige Ting, mente Carl. Hvad skulde man saa bruge, naar man endelig stødte paa noget overordentligt herovre? Det var rigtig Jyde-maner! Han lo ad hende. Hun lo ogsaa med

dette godmodige Smil, der i sig selv var saa ufattelig morsomt, fordi det var tandløst i den ene Side.

»Ja, naar man rigtig tænker over det, saa har De jo ogsaa Ret,« sagde hun.

»Ja, tænker over . . . man skal altid tænke over,« spøgede Carl. »Men det er maaske slet ikke Deres Vane at tænke over andet end over Børnene og Maden og Vasken og saadan noget . . . men det kan jeg ogsaa godt forstaa.«

Nej, saadan et stakkels Kvindfolk! vedblev hun. Nej, hun kunde naturligvis ikke tænke . . . Det var vel ogsaa derfor, at han altid gik og snakkede fornuftigt med Andersen men bare gik og gjorde Grin med hende? . . . var 'et ikke? . . . jo, det var 'et vist!

Hun lo. Men Carl kunde godt mærke, at hun havde følt sig ganske let saaret over denne Tilsidesættelse. Han forstod, at der var hos hende ligesom hos alle andre ærlige og troligt arbejdende Mennesker en Trang til at tale alvorligt om deres Gærning her i Livet, hvor ringe denne end saa var. Han lovede ogsaa sig selv, at han en Aften, naar han ikke skulde spasere med Ellen og Fru Møller, vilde tale med hende om hendes Børn, om hendes Ungdom og hendes Forældre. Samtidig tænkte Carl ogsaa paa, at saa maatte Andersen jo have fortalt hende om deres Samtaler. Andersen var maaske paa en Maade ganske stolt af ham. — De brave Mennesker!

Da Carl lidt senere gik over for at hente Ellen og Fru Møller, gik Marie med ham, og snart spaserede de alle fire ud ad Landevejen, godt indpakkede, da det endnu blæste ganske ordentligt. Ellen og Marie gik foran og snakkede sammen, og Carl og Fru Møller fulgte nogle faa Skridt bag efter.

Men Carl syntes hele Tiden, at han kunde mærke noget ejendommeligt ved Ellen. Ved at se paa hendes Øren eller paa den Maade, hvorpaa hun halvvejs vendte Hovedet til Siden, fik han en Forestilling om, at hun gik og lyttede efter, hvad han og Fru Møller havde at fortælle hinanden. De talte forresten om alt muligt, og Carl var i sit vittige Hjørne.

Som de saa havde spaseret fremad i et Kvarterstid, vendte Ellen pludselig om og gik hurtigt tilbage imod Fru Møller, foran hvem hun blev staaende. Der var noget blegt og anspændt stivnet udbredt over hendes fine Træk. I hendes Øjne ligesom glinsede der af Smærte, og hun saa ganske stift paa Fru Møller, som om det var hendes Hensigt slet ikke at bemærke Carl, eller som om hun ikke *turde* se paa ham.

»Nu gaar jeg hjem, Viola,« sagde hun.

»Men hvorfor gør Du dog det?«

»Jeg ved det ikke! . . . jo! . . . jeg er pludselig bleven i saadan et daarligt Humør,« vedblev hun med en lidt nervøs sommetider næsten helt brudt Stemme.

»Snik Snak, lille Ellen,« sagde Fru Møller rolig forbavset. »Du er jo ellers aldrig i daarligt Humør.«

»Jamen nu er jeg det . . . og nu gaar jeg,« udbrød hun.

Saa skyndte hun sig uden videre at gaa hjemad. Marie løb efter hende, og snart saa Carl, at de løb begge to.

»Den lille Nar,« sagde Fru Møller.

»Men hvad gik der af hende?« spurgte Carl, der under Ellens besynderlige Adfærd pludselig havde følt en varm Blodstrøm bølge sig imod Hjærtet.

»Jeg tror, hun var jaloux,« sagde Fru Møller.

»Nej, nej! . . . det var slet ikke saadan noget! . . . hun kan ikke blive jaloux,« udbrød Carl.

Han lagde i Øjeblikket Mærke til, at der var en saa uvilkaarlig og naturlig Overbevisning udtrykt i den Maade, hvorpaa han sagde dette, at Fru Møller en Stund saa ganske stumt og ufattende paa ham som paa en Gaade. Her over blev han igen en Smule mistænksom, og medens de atter gav sig til at gaa videre og gav sig til paa en lidt tvungen Maade at tale om andre Ting, tænkte Carl allehaande hurtige Tanker.

Men om Aftenen saa Fru Møller sig nødsaget til at aflægge et Høflighedsbesøg hos nogle Møllerfolk et Stykke Vej uden for Byen, og da hun bad Carl om at ledsage sig, betænkte han sig ikke.

Hos Møllerens fandt de et Par fremmede anbragt i Stadsstuen, og alle de tilstedeværende rejste sig og rakte dem Haanden til god Aften én for én. Carl beundrede Fru Møllers forekommende, lette og sikre Maade at føre sig paa saavel her som andre Steder. Paa den naturligste Maade af Verden satte hun sig imellem disse fremmede og begyndte at snakke med dem om Stedets og Naturens Ejendommeligheder. Hun talte om Metodistkirken, der laa midt inde i Lejet, medens selve Sognekirken laa over en halv Mils Vej udenfor. Det var derfor, at Metodisterne vandt saa megen Fremgang og havde saa mange Tilhængere herovre, sagde hun. De sparede sig ikke; de var velhavende; de lagde deres smaa Rødstenskirker ind i selv de aller usleste Smaabyer, hvorimod Statskirken var nærig og fordringsfuld og forlangte, at dens tro Tjenere skulde gaa milevis for at nyde godt af dens Velsignelse.

Forøvrigt var alle disse Mennesker utaalelig ordknappe og kedsommelige, og Carl fandt Tiden dræbende lang. Sommetider mødte han skjult og i Stilhed Fru Møllers Blik, og saaledes opmuntrede de hinanden til at bære deres Skæbnes Tilskikkelser paa en sømmelig og overlegen Maade.

Men efter at Tiden i over en Time var gaaet med lutter Trivialiteter, og efter at selv Carl havde gjort sit bedste ved at fortælle noget, der maatte antages at kunne virke oplivende, henfaldt han til et aldeles urimeligt Humør, hvortil

netop disse kedsommelige og træge Menneskers Adfærd var Aarsagen. Ligesom det sommetider stod i hans Magt at blive det, saaledes blev han ogsaa nu grebet af et uimodstaaeligt og vittigt Lune. Paa en særdeles hasarderet Maade gav han sig til at vende op og ned paa alt, hvad der blev talt om, og den Applaus han høstede her for, bestod i en skraldende Latter, der løftede sig samtidigt fra alle Munde. Af og til sendte Fru Møller ham et Blik, der paa én Gang baade udtrykte en vis Angst og en Slags Beundring, og som Carl fortolkede paa denne Maade: »Ja, De er mageløs, og disse Mennesker fortjener virkelig ogsaa en saadan Medfart! Men vær nu alligevel forsigtig! Gaa nu ikke alt for vidt!«

Carl var imidlertid for godt i Gang til at kunne standse paa en staaende Fod, og han blev ved endnu en god Stund. Sommetider udartede hans Vittigheder ogsaa til at blive ganske flove, uden at dette dog formindskede Munterheden det aller ringeste.

Som rimeligt var, bar denne Lystighed da ogsaa sine Frugter, og den meddelte alle disse træge Menneskesind en Elasticitet, som ellers var dem fremmed. Ikke saa snart var derfor Latteren saa nogenlunde begyndt at tabe sig, før baade Vært og Værtinde fandt noget at fortælle om et Par gamle Jomfruer og deres Broder, som boede i deres Nærhed.

Det var nu begyndt at blive silde, og man

sad alle sammen placeret omkring et stort, rundt Mahognitræsbord, hvor over det milde Aftenmørke langsomt sænkede sig.

Carl hørte med en Slags komisk Rædsel, hvorledes disse to Mennesker pludselig begyndte at tale i Munden paa hinanden i en eneste og uafbrydelig Uendelighed. Manden sad for den ene Ende af Bordet og fortalte, hurtigt, ustandseligt og enstonigt med sin brede Mandfolkestemme. Og lige ved Siden af sig havde Carl Konen, der sad med glinsende, plirrende Øjne og tørre Læber og talte lige saa hurtigt og enstonigt og med denne skingrende og lidt skrattende Fruentimmerstemme, der var egen for alle de Bønderkoner, han havde truffet dør paa Egnen. Carls Blik søgte i Mørket efter Fru Møller, men det var daarligt nok, at han kunde se hende, og det forekom ham, at hun sad ganske alvorlig.

Vært og Værtinde blev ved med at fortælle — Konen lige ind i Ørerne paa Carl — om hvorledes disse to gamle Jomfruer og deres Broder alle sammen sov i én Seng. Man sagde om dem, at de aldrig havde vasket sig, lige siden deres Moder døde fra dem, og de var nu vist halvfjerdsindstyve Aar gamle. De havde to Køer, der var lige saa gamle som de selv, og saa havde de en lille Mark, som de dyrkede med Spade ligesom en Have. I Mands Minde havde de ikke været uden for deres Gaard, der betragtet ude fra indgav En Formodningen om, at den en

skønne Dag vilde falde sammen over Hovedet paa dem; saa skrøbelig saa den ud. Ligeledes modtog de heller aldrig besøgende, og skulde en fremmed være naiv nok til at banke paa deres aflaaede Dør, kunde han blive staaende der til sit Livs Aften uden at blive indladt. Desuden troede de nok ogsaa paa Spøgelser. Sommetider blev de jaget op af deres søde Søvn af en hemmelighedsfuld og vedvarende Banken paa alle Værelsets Vægge, paa Loftet og under Gulvet. Sene Vandringsmænd havde da ude fra set de stakkels Mennesker traske omkring i Nattens Mørke med tændte Lys, spejdende op ad Loftstrapper og kiggende ned i Kældere. Her indskød Carl rigtig nok, at disse sene Vandringsmænd muligvis kom hjem fra Kroen, og det var der forresten ingen, der benægtede.

Men med alt dette morede Selskabet og først og fremmest Vært og Værtinde sig kongeligt, og da Fru Møller rejste sig for at bryde op, var Stemningen endnu meget animeret.

Jo, det havde da været en rigtig rar og fornøjelig Aften, sagde de to Møllerfolk hjærteligt og smilende. Og stadigt snakkende fulgte de Carl og Fru Møller igennem hele Gaarden, ud igennem Haven og helt ud paa Landevejen.

»Puh!« sagde Carl, da han og Fru Møller endelig spaserede hjem ad alene. »Det var ikke saa tosset en Aften endda! . . . Den Gang Konen sad og raabte mig ind i Øret, blev jeg ganske

varm paa hele Kroppen! . . . At man ikke blev sindssvag maa jo anses for at være et rent Held!»

Fru Møller lo stille.

»Aa, De forfinede Københavner!» sagde hun.
»Men maa jeg tage Deres Arm, Hr. Carl . . . det er jo næsten ganske mørkt nu . . .«

»Saa inderlig gærne.«

Hun tog utvungent hans Arm.

»Nej, det er i Virkeligheden rigtig brave og hjærtensgode Folk, som baade De og jeg maa skamme os over at gøre Nar ad,« vedblev hun.
»Hvordan skulde de være anderledes! . . . hvordan skal den Slags Folk være?«

»Nej, nej! . . . selvfølgelig! *selvfølgelig!*« udbrød Carl.

Og efter at de havde gaaet en Stund og pillet det latterlige ved disse Mennesker frem, gav de sig til at rose dem for deres gode Sider.

Men gaaende ud her fra og med en ganske umærkelig Overgang gav Fru Møller sig til at fortælle om sit eget Ungdomsliv og om sit Barn-domshjem i København: Faderen var død meget tidlig fra en stor Familie, som han efterlod i gode Omstændigheder. Moderen, der i sine unge Dage havde været en Skønhed af første Rang, havde aldrig givet sig noget videre af med sin Hus-holdning og overlod den nu fuldstændigt til hende som den ældste af Døtrene, medens hun selv gik paa Visitter, deltog i Velgørenhedsforanstaltninger, spillede paa Klaver eller sad og broderede. Den

Gang var Fru Møller knapt atten Aar og endnu ikke forlovet. Det havde været en drøj og kun lidet misundelsesværdig Tid for hende. Den ældste Broder, som allerede da havde været gift og havde boet her ovre i sex Aar, saa hun aldrig, skønt det egentlig var ham, hun nærmest kunde have sluttet sig til. De andre Søskende var hende alt for unge, og Moderen var urimelig og kunde egentlig slet ikke lide hende, fordi de i Følge deres vidt forskellige Naturer stod hinanden saa fjærnt, som vel kunde tænkes. Sommetider kunde Moderen endogsaa være mistænksom og komme med saarende Spørgsmaal, om hvordan der dog kunde gaa saa mange Penge med til deres i Grunden tarvelige Husholdning. Det gik rigtignok langt over hendes Forstand! Det var hende virkelig umuligt at faa *det* ind i sit Hoved! o. s. v. o. s. v. Den Slags Misgreb udartede naturligvis til Scener, der endte med, at Moderen gik hen og snakkede med sit Kælebarn, den yngste af Drengene, medens hun, den forurettede, gav sig til at græde.

Men saa blev hun forlovet, og alle de Forhaabninger, alle de Længsler og alle de Tanker, hun havde knyttet til denne Mand, der en Gang skulde blive hendes, de var ikke til at beskrive.

Hun blev dog ved med at snakke her om, medens de vandrede hjem ad i Mørket og med hinanden under Armen. Det var en Strøm af Fortrolighed, der fortaltes saa roligt og kom saa

naturligt. Carl blev slet ikke overrasket her over, men fandt det saa ganske i sin Orden. Nu havde han i over en Maaned gaaet og lettet sit Hjærte for hende. Alt, hvad der havde tynget ham, det havde han fortalt hende, saa godt som det lod sig gøre, og han havde følt sig styrket, lettet og befriet derved. Nu forlangte hun simpelthen Gen-gæld. Hun øste af sit Hjærte for ham.

Han gik og hørte opmærksomt efter og ind-skød engang imellem en lille Bemærkning, som hun besvarede. Sommetider kom de forbi et Par Afvisersten, der stod ved Kanten af Vejen, og hvis Overkalkning skinnede frem igennem Mørket. Eller de kom over en lille Bro, der gav svagt buldrende Genlyd under deres Fødder. Og hun blev ved med at fortælle.

Det var en ung Piges første, ængstelige og søgende Kærligheds Historie, Carl nu fik at høre, kun antydet i snart stærkt farvede, snart løst henkastede Rids, der kom springende og afbrudt, som Minderne kom. Der var her en Blanding af ubevidst egoistiske Beregninger, af ideel Søgen og inderlige varme Længsler. Alt det, der havde tynget og plaget hende i hendes Ungpigeliv, det drømte hun om at blive befriet for i sit Ægte-skab. Alle de lønlige Tanker om en oprigtig og blid Hengivenhed og om kærlige Ofre, der altid glimrer og lyser op i en ung og uskyldig Piges lille og stille Følelsesliv, dem opelskede hun med ham for Øje. Hun havde elsket ham, fyldt af

sine jomfruelige Fantasier og Drømme. Netop fordi han tilsyneladende var saa eftergivende føjelig, saa elskværdig og høflig og kun aabnede sig saa lidt for hende, tillagde hun ham saa meget. Hun var endnu selv saa uprøvet og saa uerfaren.

Den Oprigtighed, hvormed Fru Møller talte, gjorde Carl godt. Han holdt af hende. Han forstod hende, og han fik nu Bekræftelse paa saa meget, som han selv havde tænkt sig om hende.

Og saa fortalte hun, hvorledes hendes Ægteskab hurtigt var blevet til en Skuffelse for hende. Næsten alt for brutalt var hendes fine Drømmevæv bleven splittet og hendes Syn paa Livet ledet ud i Plathed. Men det var ingen dyb Sorg, hun følte her over. Hun oprørtes ikke i sit Indre, men blev kun sløvet, mat og magelig. Som saa mange andre unge Koner søgte hun heller ikke Ly og Værn i Fortrolighed og Kærlighed til sin Moder; efter at hun var bleven gift, syntes hun næsten slet ikke, at hun havde nogen Moder mere. Men livslysten, som hun var, og paa Bunden et stærkt Forstandsmenneske, indrettede hun sig efter Forholdene, som hun nu engang fandt dem. Manden var Ihændeher af et meget stort Modemagasin midt i Byen. Ved sin stadige Handel med Damer havde han erhvervet sig en Del Erfaringer, som udgjorde hele hans Livsvisdom, og som han troede at kunne gøre gældende overalt i Livet. »Kvinden skal og vil duperes; det er alt!« sagde han, og han var dum nok til

at fortælle det til alle og enhver, endogsaa til sin Kone. Hun foragtede ham nu hemmeligt og høstede de Fordele og Glæder af ham, som hun kunde. Hun følte, hvorledes hendes Sjæleliv lidt efter lidt lagdes øde; men hun følte sig samtidig ogsaa hærdet — og rolig.

Men saa kom det aller værste: Han bedrog hende. Hun opdagede det, og trods alt, hvad der ellers var voxet op imellem dem, gjorde det et meget dybt Indtryk paa hende og forvoldte hende megen Lidelse. Og saa var det endda ikke Lidskab, der drev ham fra hende, men kun Letsindighed. Det voldte ham ikke noget Samvittighedsnag at bedrage hende. Han manglede Ærbødighed for alt og havde manglet det alle sine Dage. Det laa i Opdragelsen og i Tiden, mente Fru Møller.

Her kunde Carl tale med. Disse Mænd kendte han og mødte han alle Vegne. Det, de først søgte at frigøre sig for, naar de begyndte at blive ældre, det var Agtelse for alt muligt. Naar de i en ganske ung Alder havde været beruset nogle Gange, naar de havde fornærmet og tilsidesat deres Forældre og staaet i Forhold til en Sypige, saa var de allerede »Overmennesker« og fuldstændigt blaserede. Det var Tidens Mænd. De var udlevede uden nogensinde at have levet. Det var *fin du siècle* i al sin sørgelige Ynkelighed.

Fru Møller fortalte, at saa var hendes Mand død pludselig, og hun havde sørget, virkelig sørget

efter ham. Men saa var det, at hun havde begyndt at udvikle sig til den, hun nu var. Hendes enlige Stilling, flittig Læsning og flittig Teatergang havde hjulpet med til at danne hende. Hun havde nu én Gang rigtig set ind i Livet, og hun havde lidt og sørget. Hun begyndte at forstaa sine Fejltagelser, og hun rettede sig.

Og medens de gik hjem ad i Mørket, begyndte de at tale om deres kæreste Forfattere. Hvor det var yndigt at spasere afsted i en saadan Udørk, naar Blæsten susede friskt omkring En, og man var langt borte fra alle larmende Byer! Hvor det var yndigt at føle sig forstaaet, yndigt at kunne tale, netop som man tænkte! De kom ind paa at udvexle Meninger om Sympatier og om Kærlighed, og flere Gange forekom det Carl, som om de ligefrem talte ud af hinandens Tanker.

Kærlighed, var det ikke det, vi længtes efter alle sammen? Naar vi følte os ensomme og forladte mellem alle andre Mennesker, var det saa ikke et Savn, der pinte os, en Tomhed i vort Hjærte, dèr hvor Kærligheden *til den ene* skulde være?

Ethvert Menneske længtes efter og trængte til den. Den var det første, man rigtig begyndte at fatte med sin Sjæl. Længe før man lærte at kende de andre Magter i Livet, saa forstod man denne.

I Øjeblikket kom de forbi den Mølle, som Carl en Dag for længe siden havde passeret sam-

men med hende, medens en Hest stod der udenfor og gumlede paa sin Føde. Nu var der ikke et levende Væsen at se saa langt, som Øjet rakte. Et Sted nede paa Foden af Møllen ved Siden af Porten skinnede der Lys frem af en lille firkantet Luge. De tre Møllevinger ragede strittende frem af det tykke Mørke. Carl hørte, hvorledes Vinden hviskede med Græsset i Grøften langs med Vejkanten.

Og idet han mindedes denne Dag og det stærke Følelsesudbrud, der da var fareet tavst igennem ham, fødtes der hurtigt i ham en Beslutning, som tog Vejret fra ham og bragte ham til at skælve et kort Sekund.

»Er det rigtigt, det Du nu vil gøre, eller er det ikke rigtigt?« spurgte han sig selv.

En Stund vippede disse to Tanker op og ned i ham, uden at det lykkedes nogen af dem at faa Overherredømmet og blive staaende. Men pludselig hævede den ene sig, højere og højere, stærkere og stærkere. Det var vist nok denne: »Det er ikke rigtigt.« Saa var det, ligesom den kvaltes i et stunt og indvendigt Skrig, og i det samme slyngede han sin Arm om Fru Møllers Liv og drog hende ind til sig.

»De bliver jo ikke vred? . . . gør De vel? . . . jeg føler mig saadan trukket ind imod Dem,« hviskede han.

I Mørket gled der som en Strøm af hede Kys over hans Ansigt. Saa mødte de hinandens Læber og holdt dem længe sammen. Han havde

lukket sine Øjne og trykkede hende endnu stærkere til sig. Og medens hendes varme Aande blandedes med hans, der sitrede svagt af tilbageholdt Op-hidselse, hviskede hun til ham:

»Nej — nej! . . . min Ven . . . hvor kan Du tro? . . . Jeg havde tænkt, haabet . . . at det maaske vilde komme saadan . . .«

Hendes Stemme lød saa øm og saa blid. I et Øjeblik's Hæftighed kyssede han hendes Hals og Øjne og Kinder. Det var Kærtegnene, han hengav sig til, de hede, varme Kærtegn. I lange Tider havde han undværet og savnet dem. Han havde undertiden troet, at han ganske kunde leve dem foruden, og han havde foresat sig, at han vilde søge andre Glæder end dem, som de gav. Nu følte han sig atter kastet midt ind i dem. En indre og stærk Magt havde dræbt alle halsstarrige, vanvittige Ræsonnementer i ham, og han lod sig gennemgløde og ganske beruse af disse Kys og disse ømme Ord. Han knugede hende ind til sig, og det var næsten, som om han selv bævede i dette Favntag.

»Jeg elsker Dig . . . elsker Dig . . . Og jeg fryser,« hviskede han.

»Det har længe været imellem os,« sagde hun sagte. »Men en Gang var jeg helt bange for Ellen . . . Jeg syntes, at hun drog Dig til sig . . . uden at Du vidste det og tænkte over det . . . Men saa blev jeg beroliget . . . Jeg hørte alle Jeres pjankede Samtaler . . . det var

ikke Kærlighed, der laa her under . . . det kunde aldrig føre til noget alvorligt . . . det var kun hendes Ungdom, hendes lyse Smil, der drog Dig i Øjeblikket, og som Du holdt af . . . ikke sandt? . . . er det ikke sandt? . . . Hvad kunde hun ogsaa være for Dig?»

»Ja, Du har Ret . . . Du har ganske Ret,« sagde han.

Han følte nu saa klart, at det var sandt, som hun sagde. Der kunde ikke være andet end dette imellem ham og Ellen, og der vilde heller aldrig komme noget mere.

»Nej, hvad kunde hun være for Dig, min Ven?« spurgte hun. »Denne unge Pige! . . . Med hele Dit tidligere Liv, med alle Dine Sjælskampe og Dine Erfaringer saa tilhører Du mig og ikke hende . . .«

Han lukkede hendes Mund med Kys, og hendes Arme laa om hans Hals og hvilede paa hans Skuldre.

»Skal vi gaa, min Ven?« spurgte hun. »Skal vi gaa ned til Stranden? . . . Det blæser endnu der nede. Sandet maa være helt tørt; det har ikke regnet længe . . . Jeg kender en Vej der ned til . . .«

»Ja . . . lad os kun gaa der ned! . . . det vil jeg gerne,« sagde han oprømt.

Han favnede hende endnu hæftigt nogle Gange.

»Kære . . . kære Du,« sagde han. »Nej, jeg

vil ikke kalde Dig Viola. Jeg kan ikke lide det Navn. Hvad hedder Du ellers? . . . naa, Agnes? . . . kom saa, Agnes . . . lad os skynde os . . .«

Med Armen om hendes Liv fremskyndede han deres Skridt, og hendes Kjole raslede om hende under den hurtige Gang. Sommetider stod de atter helt stille og kyssedes, og naar de saa gik videre, fortalte hun ham, om hvordan hun havde syntes om hans Ansigt og om alt ved ham strax den første Aften. Han var i Besiddelse af Ævnen til at tækkes Kvinder, alle Kvinder, sagde hun. Det var hans milde Stemme, der bar noget af Skylden her for. Man var saa tryk i hans Selskab, og han var saa taalmodig og saa opmærksom, naar *de* talte. Man følte sig aldrig frastødt af ham, altid trukket ind og trukket ind imod ham. Det var hans Melankoli og hans Godhed, der gjorde dette.

De gik ned ad en sandet Vej, der skraanede ganske jævnt. Et Sted i Mørket kom de forbi et Par sorte Træskure. Længere henne laa der et langt og smalt Hus; det var Toldvæsnets Bygning, sagde hun. Og hele Vejen blæste det, stærkere og stærkere.

Da de endelig kom ned ad Hulvejen, der førte igennem Klitterne, følte de atter ligesom i Formiddags denne næsten uimodstaaelige Magt, som Blæsten havde. Sandet fæg om Ørerne paa dem i Mørket. Det kom nede fra Stranden, fløj igennem Hulvejen, ind over Byen og langt ud ad

Landevejen. Derfor var det, at der næsten altid var sandet paa Gulvene i Husene.

De hørte, hvorledes den lange tjavsede Marehalm spøgelseagtigt hvislede og bølgede med Vinden op ad Klitterne. Selv gik de saa trygge og saa glade ved hinandens Side og tæt ind imod hinanden.

Der var slet ikke koldt nede ved Stranden, tværtimod næsten ganske lunt. Her nede mærkede de ikke Blæsten som noget, der piskede dem i Ansigtet, men den var som en usynlig Magt, der svagere eller stærkere uden nogen Sinde rigtig at slippe dem søgte at skubbe og tvinge dem tilbage imod Øst.

De saa i Halvmørket, hvordan en lille Bæk, der ellers laa saa tynd og saa spinkel, nu i Aften løb ganske over sine Bredder af Saltvand og viskedes ud som en Pladder i Sandet.

Havet laa som en urolig, mørkladen Masse. Himlen var en lille Smule rødlig ovre mod Vest, langt borte, oven over Horizonten, hvor Solen var gaaet ned for længe siden. Det var som en rødlig Aande af Ild fra et usynligt og kæmpemæssigt Arnested. Nærmere ved var Himlens Graanen malet med en døende Mathed. Der sad en klar og blinkende Stjerne oppe over Klitterne. De afstivede Baadeskrog tegnede sig sorte over det mørke Sand, medens deres spinkle Master silhuetterede sig imod Himlen.

Vindens Tuden langt der ude naaede deres

Øren. De hørte Brændingens Raslen og den tunge, dumpe Torden af de bølgende, faldende, fjærne Vandmasser.

Og da de længe havde gaaet og gjort hinanden opmærksom paa alt dette, havde set og hørt det paa samme Tid og ligesom af samme Indskydelse, saa var det, som om de følte sig endnu stærkere, endnu hæftigere kastet i hinandens Arme.

»Jeg kan ikke skilles fra Dig nu,« hviskede han lidenskabeligt med sin Mund imod hendes Øre og knuget til hende. »Hvor kan man dog være lykkelig i sit Liv! . . . Jeg elsker Dig . . . elsker Dig! . . . Du maa kysse mig, min Ven, hører Du . . . Og saa gaar jeg med Dig . . . Du nægter mig det jo ikke? . . . vel? . . . gør Du vel!«

Da de paa Hjemvejen atter kom op igennem Klitterne med Armene om hinandens Liv, slog Blæsten hendes Kjole ind om hans Ben. Han følte sig som omslynget af hende -- beruset af hende.

Og de stod atter stille, favnende hinanden, kyssende hinanden.

»Elskede Du! . . . hvor jeg glæder mig ved Dig! . . . min egen kære . . .«

De kom nu helt hjem.

Der laa Andersens Hus, og oppe paa Loftet under Taget sov den brave Træskomand og hans Kone i deres Fællesseng. Inde i den lille tarve-

lige Dagligstue, hvor man havde redt til ham, dør skulde han slet ikke være i Nat. Maaske først i Morgen, naar Lyset begyndte at skinne igennem de to nedrullede Gardiner, hvor »den tapre Landsoldat« stod med sin Sejersgren strakt triumferende i Vejret over sit Hoved — maaske først saa skulde han komme listende.

Han vendte sig imod Doktorens Hus.

Og dør laa Ellen inde — den uskyldige, søde — dette Barn — —

Det var et Øjeblik, som der blev ganske stille rundt omkring ham, stille midt i Blæsten, saa besynderlig stille, at det gjorde ham urolig.

Han saa en Stund, hvor Skyerne jog over Hovedet paa ham. Hvilken Magt, hvilken ubændig Kraft i Naturen! — Og hvilken Magt i Menneskene, der drev dem imod hinanden!

I det samme knirkede Døren let, og han saa Fru Møllers Skikkelse midt i Aabningen. Inde bag ved hende skimtede han Doktorens Entré. Der hang Doktorens Hat paa en Knage og Ellens Hat og hendes lange Overstykke.

Hvor der dog var stille — saa mærkværdigt stille!

Han var et Øjeblik ganske rensat for enhver Rus. Det var, som om disse Omgivelser havde vakt ham. Der var nu aller snarest som en Tomhed i hans Sjæl, hvor over en svag og reflekterende Tanke svævede som i et Kølvand af kruset Angst.

Men saa blev han afbrudt.

»Carl . . . Carl . . .«

Det var hendes Stemme.

Han gik sagte og forsigtigt. Hans Hjærte bankede saa hæftigt, at det smærtede i hans Bryst. Og inden han endnu var kommen helt ind, mødte han i Mørket hendes Læber og følte hendes Arme omkring sig.

IX.

Næste Dag sov Carl haardt og sundt til langt op ad Formiddagen. Strax da han vaagnede, huskede han alt, hvad der i Gaar var passeret, og han sagde til sig selv: Nu skulde Du jo altsaa være lykkelig, nu elsker Du jo! Men der var en mørk og angstfuld Tvivl bag denne Tanke. Det forekom ham, at der var koldt et Sted i hans Hjærte, hvor der netop burde være yndig Varme. Alligevel var der imellem alt det andet en vis brutal og modig Energi oppe i ham, som han ikke længe havde kendt. Han sprang resolut ud af Sengen, forberedt paa alt, paa Sorger eller Glæder, Skuffelser eller Lykke, hvordan det nu kunde falde. Medens han klædte sig paa, var han vexelvist et Bytte for hurtige, forudseende Beregninger og for glødende, berusende Minder fra Natten. Da han rullede det første af de to Rullegardiner op og saa ud over Gaarden med

Vandposten og den lille tarvelige Have, som Formiddagssolen legende beskinne, saa drømte han om Fru Møller fuld af Forhaabninger. Da han vendte sig om og hældte Vand i sit Vandfad og hørte den lille Marie synge ude i Køkkenet, tænkte han misundeligt: »Ja, Du kan sagtens synge!« Han søgte at gøre sig Begreb om, hvorledes og hvornaar han og Fru Møller en Gang i Dag maatte træffe sammen, og han var næsten bange for dette Gensyn.

Da han kom ud for at drikke Te, fortalte Madam Andersen ham, at hun havde banket paa hans Dør i Morges ved sædvanlig Tid, Klokken otte, uden at dette dog havde hjulpet noget. Saa var hun uden videre gaaet ind for at ruske i ham, men da laa han og sov saa trygt med Smil om sin Mund. Hun havde ikke nænnet at vække ham, og derfor havde han faaet Lov til at blive liggende saa længe.

Carl følte en mærkelig og varmende Glæde skyde op i sig ved at høre om, hvorledes han havde ligget smilende og rolig hen i Søvn. Det forekom ham, at denne ubetydelige Meddelelse indeholdt en Mængde lykkelige Varsler for ham, og han gjorde sig Umage for selv at gøre sig en Forestilling om, hvordan han havde set ud.

Medens han sad og drak sin Te, kom han imidlertid atter til at tænke paa Fru Møller, og snart bestilte han ikke andet. Der kom en Mængde Anelser op i ham om en yndig Lykke, som han

skimtede igennem Mindet om hendes straalende, forelskede Øjne og hendes varme Kys og hendes Favntag i Natten. Saa var der ogsaa Anelser om Ulykke, om Taarer og om mange bitre Timer, der alt sammen stod i Forbindelse med hende. Men der var ingen Ting, der greb ham rigtig dybt eller stod rigtig klart for ham. Han var endnu alt for nær paa Livet af Begivenhederne, og paa den anden Side var disse Begivenheder endnu kun alt for meget til i deres Vorden. Deres Omrids formede sig saa utydeligt, og de gav Plads for en Mængde Tanker, Anelser og Forhaabninger af en højst uensartet Beskaffenhed, hvor i der slet ingen Ro og slet ingen Fasthed var at finde. Hver Gang Carls sædvanlige klare, aarvaagne og grundige Eftertanke vilde til at bryde frem i ham, kom strax Minderne. De var endnu saa hede; de fyldte ham ganske, og i den søde Rus, som de fremkaldte, gled al Eftertanke ud, som Dagens klare Lys glider ud i dæmrende Aftenrøde.

Den halve Dag vandrede han ørkesløs omkring i Stuerne, ude imellem Byens Huse og Haver og nede ved Stranden, hvor han saa Fiskerne tage Hummer hjem.

Først da *hun* kom, forsvandt alle ængstelige Tanker. Nu vaklede han ikke mere, og ethvert Overlæg, enhver Eftertanke var overflødig og umulig i samme Nu. Paa den rolige Maade, hvorpaa hun mødte ham, paa de glade og straalende Smil, som han genkendte i hendes Øjne, saa han strax,

at der var foregaaet noget imellem dem, som var uudsletteligt, og som *maatte* bringe Lykke.

Og saadan var ogsaa deres Liv i mange Dage. Carl hengav sig ganske i en exalteret Tro paa sin Kærlighed og i en uforstyrret Nydelse af de sanselige Glæder, som dette Forhold forskaffede ham. Der havde ganske naturligt slet ikke været talt et Ord om Ægteskab imellem dem, og alt det skjulte, hemmelige og paa en Maade farlige, som omgav dem paa alle Sider, bidrog sit til at vedligeholde Rusen i ham. Synet af hende og Følelsen af hendes Kærlighed, der var saa aldeles ægte og upaatvivlelig, opvakte ogsaa en Mængde Glæder i ham, der havde næsten alt til fælles med den sande Kærligheds Væsen. Der var heller aldrig Anledning til Reflexioner; alle disse lykkelige Sindsbevægelser holdt ham i Aande.

Fra nu af spaserede de helst ud alene, og naar de var i Selskab med andre, trak de ofte og utaalmodigt i de hemmelige og usynlige Traade, som forbandt dem med hinanden. Et eneste Ord, hvori der skjultes en Hentydning, en ligegyldig Mine eller noget hvilket som helst andet, det var mere end nok; saa forstod de hinanden.

Og det var netop dette skjulte og farefulde, hvor af de altid omgaves, der, naar de endelig en Gang var helt alene og helt sikre, kunde bringe dem til at blive ganske kaade.

Som de saaledes en Dag gik alene og var

kommen langt ud ad den nøgne Landevei, udbrød Fru Møller pludselig:

»Se, der har vi en Bondemand . . . en rigtig skikkelig og dum Bondemand! . . . se, hvor han kommer vraltende . . .«

»Hvor er han? . . . hvor?« spurgte Carl.

»Dèr!«

»Naa ja! . . . men hvad saa?«

»Jo, lad os hilse rigtig dybt og højtideligt paa ham, saa skal vi se, hvad for et Ansigt, han stiller op . . . Jeg har saadan en Lyst til at gøre lidt Nar ad ham; jeg ved ikke hvorfor, men lad os bare gøre det.«

Carl gik strax ind paa Spøgen. Det morede ham at se hende bryde med sin Værdighed. Desuden smigrede det ham — og saa syntes han ogsaa, at det ligesom gjorde hende baade yngre og smukkere.

Da saa Bonden kom dem paa nært Hold, hilste de begge med den mest alvorlige og udsøgte Høflighed. Carl sænkede Hatten langsomt helt ned til Knæerne, og Fru Møller bøjede sig, som var det for en eller anden fyrstelig Fremtoning, hun mødte paa sin Vej.

Den stakkels Mand blev saa forbavset, at hans »godda—au« ganske døde hen paa Læberne af ham, og han glemte rent at nikke igen.

Carl og Fru Møller var lige ved at briste af tilbageklemmt Latter.

»Nu staar han stille der henne og ser efter os; det tør jeg vædde paa,« sagde Carl.

»Tror Du?«

»Ja, det tror jeg.«

»Saa se Dig om da . . . jeg tør ikke.«

Carl vendte sig hastigt om.

»Ja, sagde jeg det ikke nok!« udbrød han.

»Tror Du nogensinde den Slags Folk har elsket?« spurgte hun.

»Nej—nej! aldrig! . . . de gifter sig, men de elsker ikke! . . . de sover, de spiser, de arbejder ærligt og de favner hinanden, men de elsker ikke . . .«

Deres Øjne skinnede hinanden i Møde i Følelsen af at *kunne* elske. Det var, som om de stod langt, saa ubeskrivelig langt over denne stakkels skikkelige Bonde. I Sammenligning med ham nød de Glæden ved deres Aandsoverlegenhed.

»Men skynd Dig nu bare, min Ven,« sagde saa Carl og trak hende med sig. »Skynd Dig! . . . skynd Dig . . .«

»Men Carl, hvorfor skal jeg skynde mig? . . . hvorfor?« spurgte hun.

»Fordi!« Han stirrede lidenskabeligt paa hende. »Fordi nu har jeg hele Formiddagen gaaet imellem alle de andre og set paa Dig uden at turde røre ved Dig! . . . Nu kan jeg ikke holde det ud længere! . . . jeg kan ikke holde denne Bonde ud! . . . jeg vil langt bort fra ham! . . .

jeg længes efter Dig, længes efter at være helt alene med Dig! . . . vil Du saa skynde Dig?»

De gik ganske tæt ind til hinanden. Saadan at Bonden ikke kunde se det, greb de hinandens Hænder. Og de skyndte sig.

Eller en anden Dag, naar de var alene, og de var kommen langt ud ad en Landevej eller ind paa en lille Mark, hvor de aldrig før havde været, kunde Carl pludselig staa som henfalden i dybe Tanker, medens han stirrede paa hendes Haar eller paa hendes Ansigt.

»Men hvad er der, Carl? . . . hvad tænker Du paa, min Ven?» spurgte hun saa. »Det plager mig, at jeg ikke ved selv det aller mindste, Du tænker . . .«

»Jeg tænker slet ikke,« svarede han. »Jeg ser blot paa Dit Haar eller paa Dit lille Øre . . . Jeg har aldrig set et finere Øre eller kønnere Haar, end Du har . . . det er saa mørkt og fyldigt . . .«

»Det mener Du ikke! . . . mener Du virkelig?» spurgte hun, medens et inderligt glad Smil gled over hendes Ansigt.

»Du er næsten et Barn,« sagde han. »Vil Du have, at jeg skal forsikre højt og dyrt, før Du tror mig . . .«

»Nej—nej—nej! . . . Du gør mig kun saa glad, min Ven! . . . for jeg vil saa gjerne være køn i Dine Øjne . . .«

Og hun gav sig til at kysse ham i overstrømmende Æmhed.

Det var henrivende Nætter, de tilbragte i hinandens Arme. Der var noget rørende i Fru Møllers Lidenskabelighed. Lige saa stolt og næsten kølig, som denne Kvinde vel maatte forekomme enhver fremmed, lige saa fuld af den fineste Æmhed og den mest hengivne Æmhu var hun i sin Kærlighed. Den Følelse, hvormed hun ledede hele dette Forhold, ligesom rensede den Vellyst, hvor under de sukkede i hinandens Arme.

Sommetider kunde de finde paa at lukke Vinduet i hendes Værelse op, saa den milde, friske Sommerluft strømmede ind til dem. Dette Vindu vendte ud til Doktors lille Have, hvor der stod en lang og spinkel Poppel, som maaske var det eneste Træ, der var i hele Lejet. De sad og saa paa denne Poppel, hvis Blade skælvede sagte for Vinden og kunde blive ganske metallisk blanke, naar Maanen skinnede paa dem et Øjeblik. Hun lænede sig inderligt ind imod ham. De var saa roligt trætte af at nyde. Og det var, som om denne Tilfredsstillelse af deres Attraa gjorde deres Hjærter blide og føjelige, samtidig med at den lempeligt aabnede alle deres Sanser, som Blomsten aabner sin Kalk, naar Jorden, hvori den er plantet, er gennemstrømmet af Sommerens Fugtighed og Sommerens Varme. Fordi han følte hendes Nakke hvile trygt imod sin Arm og hendes Skulder imod sit Bryst,

mærkede han ogsaa Luftens milde Renhed fyldigere og saa Lyset skinne paa Poplens Blade klarere og med mere Liv end nogensinde ellers. Hans Hjærte bankede saa roligt. Nattens Mørke og Stilhed forekom ham som et Værn, der beskyttende og underdanigt, stumt og tjenende vogtede paa hans Kærlighed og omgav den med det Slør, der gjorde -den hellig for ham og hende alene. Alle hans Tanker gled ud i lutter roligt aandende Nyden, og han hviskede sagte til hende:

»Hvor her er yndigt.«

»Ja, yndigt,« hviskede hun igen.

Og de sad atter stille hen hver med sine egne Drømme.

Saa kunde de lidt efter vexle blot disse Spørgsmaal:

»Hvad tænker Du paa?«

»Jeg tænker paa Dig! . . . og Du?«

»Jeg tænker paa Dig, min Ven.«

Han sad virkelig ogsaa og tænkte paa hende, denne smukke, ømme Kvinde, der før havde været ham ganske fremmed og nu var hans alene, hans med baade Sjæl og Legem. Egentlig var han en Smule forundret, men roligt og smilende som et Barn forundres, naar Livet pludselig og uanet som i blinkende Solskin sænker sine rige Glæder i dets unge Hjærte. Og der var meget af et Barn i Carl; det anede han selv i en saadan Stund. Midt imellem virkelig og dyb

Fordærvelse kunde der være jomfrueligt frodige Oaser af skær og yndig Ubesmittethed i hans Hjærte. Han reflekterede, han favnede og han led som en Mand, men som et Barn glædede han sig i sin Sjæl.

For Carl var denne Kærlighed ingen Sejr og ingen Triumf, som den vilde have været det for mange Mænd. Hans Stolthed over at besidde kom ikke frem, hans Mandsfølelse brystede sig ikke i den. Nej, den var et gyldent Hjemland for alle hans blide Længsler og alle hans Drømme om Fred og Lise for sit Hjærte. Maaske havde han nok mange Gange alligevel drømt om at finde Styrke i den, men i Virkeligheden blev det noget ganske andet. For ham var Kærligheden den guddommelige, milde Aande, der blødgjorde hans Sjæl og aabnede alle hans Hjærtes Kilder, saa at denne tilbagetrængte Æmhedstrang, hvor af hans Væsen saa besynderligt var gennemvævet, frit og uhindret kunde skaffe sig Udløb. Lige saa meget, som han tog, lige saa meget ønskede han at give af sit eget. Idet han besad, følte han Hengivelsens Sødme næsten som en Kvinde.

Og nu, da han først rigtig kendte hende og kendte hendes Livs Historie, gemte hun i sig selv ingen Overraskelser for ham mere. Det, der forundrede ham og udvidede hans Sjæl, det var en Berøring med Kærlighedens eget Væsen, dette Under, som altid vilde vedblive at være nyt og

ungt for ham, saa længe, han levede. Fra nu af var hun en Gaade, han havde løst. Hans Evne til at fatte et andet Liv end sit eget var trængt ind i hendes Sjæl, og paa en naturlig Maade forklarede han sig af alle denne Sjæls Viljes- og Følelsesytringer dens hele Sammensætning.

Men det var langt fra, at han allerede nu følte sig mindre tiltalt af hende her for. Tværtimod! De havde saa meget til fælles. Der var saa meget hos hende, der, idet han mødtes med det, vidnede for ham om alt det gode, han havde tilkæmpet sig eller havde bevaret i sin egen Sjæl. En ugunstig Skæbne havde en Gang halvvejs ødelagt dem begge to, og en stadigt arbejdende og redelig Vilje havde endt med atter at føre dem paa rette Veje. Bag hvert et Ord og hvert et Kærtegn af hende mærkede han et retskaffent, ømt og ærligt Hjærte banke sig i Møde. Han stødte idelig paa en varm og oprigtig Længsel efter at yde Kærlighed og føle Genkærlighed, og han havde rig Lejlighed til at glæde sig.

Men sommetider kunde alligevel hans Fordærvelse, som han endnu ikke helt var befriet for, umærkeligt snige sig ind over ham. Alle disse stærke, sanselige Nydelser, som han badede sig i, bragte ham til svagt at tørste efter endnu flere og endnu stærkere. Hans Tanker skejede da ud, og naar han hurtigt overraskede dem, blev han overordentlig skamfuld. I et saadant Øjeblik opstod der en dyb og pinefuld Tvivl i ham om

hans egen Kærligheds Sandhed. Han sammenlignede hendes med sin, og hvor var den stærkere og renere end hans! Hvor var i det hele taget den jævne, noble og dannede Kvinde meget renere i sit Følelsesliv og navnlig i sin Kærlighed end Manden!

Og for saa at modsige disse Tanker overvældede han hende med sine ømmeste Kærtegn, som hun modtog med Taknemlighed og gengældte med Henrykkelse.

Naar Carl ud paa Natten forlod sin elskedes Kammer — hvilket til sidst næsten altid skete igennem Vinduet, hvorfra han sagte lod sig glide ned i Haven — var han fuldstændig beruset af sin Lykke. Han kunde aldrig finde sig i at gaa lige hjem og sove, og medens han ungdomslet og med Hovedet fuldt af Minder vandrede ud ad Landevejen, smilede han foragteligt ad dem, der kunde finde Synden gemt i Kærligheden. Hvor var det dog muligt, at der kunde findes Synd imellem to Mennesker, der elskede hinanden og kyssedes og kun ønskede at gøre alt saa inderligt og kærligt for hinanden, som det vel kunde tænkes? Hvor kunde der i det hele taget være Synd i et Favntag, hvor to Hjærter bankede sammen i Lyst, hvor brændende Læber mødtes, og to Øjepar stirrede mod hinanden i Henrykkelse?

Han sparkede til sine tidligere Tanker, om hvad man burde gøre for Dyden og for at blive bedre og bedre. Nu var han jo god nok, naar

hun elskede ham! Hvad brød han sig om Dyden, naar han følte Kærligheden leve i sit Hjærte!

Og det bedste Bevis for, at alt det andet i Virkeligheden slet ikke duede, var jo netop, at han heller ikke i aller egentligste Forstand havde levet i hele denne Dydsperiode af sit Liv. Al denne Tid havde jo været opfyldt af lutter Lidelse for ham, og Lidelse — det *var* nu ikke Meningen med Livet. Nej, først nu levede han!

Som han vandrede fremad i Sommernattens Halvmørke, maatte han absolut i sine Tanker gøre Oprør imod Samfundet, men ogsaa tilgive, ogsaa beklage og føle Medlidenhed med det.

Og han tænkte paa alle disse gamle snobbende Mennesker, der gik omkring og prædikede Dyd og gode Sæder og malede Fanden paa Væggen alle Vegne. Det var dem, der satte blaa eller sorte Stempler og satte Priser paa alle Ting her i Verden. De vilde ogsaa stemple Kærligheden. Aa, de stakkels gamle, fortørrede Mennesker, de var bleven blinde af et Trædemølleliv i et støvet Samfund. De kendte simpelthen slet ikke den Hengivenhed og Lykke, den Ungdom og de Glæder, der brusede igennem hans Sjæl! — Aa, de Daarer! — og de vilde dømme! — —

Han lo haanligt.

»Men maaske . . . maaske,« tænkte han, »er jeg ogsaa en Undtagelse, en særlig begunstiget af Lykken!«

Ja, han troede det. Han troede det. Han

mærkede paa sig selv, at ingen kunde nyde, som han kunde gøre det.

»Se, den dybe Nattehimmel og Maanen og alle Stjærnerne over mit Hoved!« tænkte han. »Hvor jeg forstaar Jer nu, alle I sværmeriske gamle Digtere, der altid talte om Himlen og Maanen og Stjærnerne! Naar man har kaldet Jer sentimentale, hvorfor skulde det saa være en Bebrejdelse imod Jer? . . . Hvor vifter Vinden ikke dejligt hen over mit Ansigt! . . . Og Duften af Markerne og Køernes sagte Støj der ude, hvor er det ikke henrivende alt sammen . . .«

Han skød Brystet fremad og trak Vejret saa frit og dybt. Det var et rent sanseligt Velvære, der nu bredte sig i ham. Han følte sig saa ung og sund og stærk, og han vandrede længe om i Ensomhed, før han gik hjem for at finde Hvile.

Men selv den Del af Dagene, som Carl tilbragte sammen med Børnene, randt for ham i Fred og Fornøjelighed. Det var ligesom han pludselig havde lært at leve Livet rigtigt og uden at gøre sig unødige Bekymringer over det. Tidligere havde Carl altid fordret en vis Dybsindighed af en Samtale, da han ellers hurtig blev træt og ligegyldig for den. Men nu fandt han, at der var saa mange andre Aarsager, hvorfor man burde tale med hinanden: dels for at gøre hinanden en Glæde og dels for simpelthen at faa Tiden til at gaa, til det blev Aften. Hans Samtaler med

Ellen havde allerede i Forvejen lært ham meget, men nu lærte han meget mere. Han lærte at opsøge alle de smaa Glæder i Livet, dem han tidligere var gaaet blindt forbi og havde ladet ligge. Det var, som om en indre og gennemgribende Følelse havde gjort hans Hjærte føjeligere og smidigere og havde bragt det til at banke i Samklang med alt og alle rundt omkring ham.

— —

Ved Siden af, at Andersens drev Forretning med Træsko og Beklædningsgenstande, havde de ogsaa Udsalg af forskellige Ølsorter. Og naar Andersen nu sad og tappede Øl af ude i Kælderskuret — et lille Bindingsværkshus, der laa bag ved Haven — saa sad Carl ogsaa og hjalp ham med at proppe, medens han drak sig et Par Bajere af det friskt anstukne Fad, og medens han sad og snakkede nok saa hyggeligt. Han holdt da mest af paa en godmodig og halvsatirisk Maade at filosofere over Livs- og Lykkespørgsmaalene i Verden. Han talte om den store og uretfærdige Forskel i Vilkaar, der var for de rige og for de fattige. Skønt, Uretfærdighed kunde der jo egentlig slet ikke være Tale om; ti Livet var ikke uretfærdigt; det bare *var* — *var* paa en aldeles bestemt Maade, fordi det ikke kunde være anderledes. Saa maatte vi stakkels Mennesker indrette os paa det, saa godt vi evnede.

Men der var én Ting, som var lige uundværlig og lige vanskelig for os alle at erobre, enten vi saa var høje eller lave, rige eller ringe. Og det

var Kærligheden. Naar vi kun havde denne ene Følelse i vort Hjærte, saa vilde vi være rige, selv om vi kun ejede det bare Brød at putte i Munden. Vi skulde elske og gøre godt imod hinanden alle sammen. Kærligheden var det aller eneste, der kunde gøre Verden bedre og Livet let at leve for os alle. Kærlighedens Bud var det eneste store Bud i Livet, sagde Carl, og det var der forresten mange, der havde fundet paa før ham i en lignende Situation.

Naar Carl kom ind paa at tale her om, var han langt fra logisk, men den Varme, han følte i sit Hjærte ved at udgyde sig paa denne Maade, erstattede rigeligt for ham den Smærte, som alle mulige Brud paa Logiken kunde have tilføjet ham.

Og lige saa længe, som han sad og proppede Flaskerne, lige saa længe kunde han blive ved med at snakke. Egentlig var det ham, der førte Ordet hele Tiden, og Andersen kom kun engang imellem med en lille Bemærkning. Men Carl var lige glad for det. Han syntes, at de netop forstod hinanden saa rart og godt, og han forlangte da ingen bedre til at høre paa sig end Andersen.

Ja, selv Madam Andersen syntes Carl i den sidste Tid at være traadt meget nærmere. Naar hun nu var ude i Køkkenet eller var inde for at gøre rent eller rydde op i Dagligstuen, stod Carl ofte og passiarede med hende halve Timer igennem, uden at det kedede ham. Hendes pudsige

Maade at fortælle om sine Børn og sine Naboer paa morede ham, og samtidig hermed følte han, at lige saa meget som hun i Dannelse og paa alle andre Omraader stod under ham, lige saa meget holdt han af hende alligevel. Hun var brav og god og flittig, det var det vigtigste af det hele. Ligesom han selv, saadan havde hun ogsaa Hjærte, og hvor forskelligt deres Hjærter end ytrede sig, saa mødtes de dog i Hovedsagen. Saadan gik det med alle gode og retskafne Mennesker; ubevidst eller bevidst stræbte de alle hen imod det samme: at gøre Livet lyst og godt og venligt for hinanden.

Han havde forliget sig med Verden. Han holdt af hende, og han holdt af alle, som han mødte paa sin Vej.

Men aller bedst havde han det dog, naar han laa oppe i Klitterne sammen med Børnene. Liggende paa Ryggen i Marehalmen og stirrende op imod en dyb og blaa Himmel, hvorfra en mild Sommersol gød sit varme, gyldne Lys ned over dem og ham, syntes han, at nu var al Ting godt, og som det skulde være. Nu var han i Fred med Naturen og med Menneskene. Denne dybe Ro, som han i Aarevis havde længtes efter og havde savnet, den bar han nu i sit Hjærte, og alle Ønsker laa saa langt borte fra ham. Han tænkte med Taknemlighed og stille Glæde paa Fru Møller, og han gav sig til at tale med Børnene. Han var saa meddelsom,

og han laa og digtede Æventyr for dem, saa fuld af Æventyr var han selv.

Hvad hans Forhold til Ellen angik, var det tilsyneladende ganske uforandret. Kun syntes han, at de nu endelig havde fundet den naturlige og lette Maade at omgaas hinanden paa, som var den eneste rette for dem. Den Ro, som i denne Tid bredte sig i ham bag ved alt, hvad han foretog sig, strakte sig ogsaa til hans Omgang med hende. Han talte gjerne med hende, naar de daglige Tilfældigheder bragte dem sammen, og den Plads, hun indtog i hans Tanker, udgjorde en hel og afsondret lille Verden for sig alene. Desuden syntes det ogsaa, som om hun var bleven mere meddelsom end i deres Bekendtskabs første Dage. En indre og livlig Følelses Magt bragte Ordene til at forme sig let paa hendes Læber og udgød et Præg af Bevægelighed og Udtryksfuldhed over hendes Ansigt, som han altid glædede sig ved at iagttage. Et Smil kunde ligesom forvandle hende og gyde Lys over hendes Træk, og hun var nu saa nydelig som ingensinde tidligere.

Naar Carl laa oppe i Klitterne og kom til at tænke paa hende, var det uden Uro og med en dyb Fred og dyb Glæde som paa det smukkeste, yndigste og bedste, han kendte, og som han var taknemlig over at have truffet i sit Liv. Der var aldrig Sindsbevægelser eller tunge Tanker imellem ham og hende mere, og det var, som om hans

Syn paa hende var bleven renere og bedre, efter at hans Forhold til Fru Møller havde udviklet sig til det, det nu var. De Samtaler, han havde med hende, efterlod en mild Glæde i hans Sjæl. Som en yndig Sommerdag, uendelig og uforklarlig skøn, hvor ingen Attraa vækkes, men hvor man kun er idel Fryd og idel Beundring, saadan gled hun igennem hans Hjærte.

X.

En Eftermiddag havde Carl været i Bad, og Vandet havde været saa salt og forfriskende. Da han stod inde i Badevognen og var færdig med at klæde sig paa, tændte han nynnende en Cigar og gik ind imod Klitterne, hvor Marie og Niels Jacob og lille Anders gik og ventede paa ham. Dernæst klavrede de alle fire leende og smaa-snakkende op i den aller højeste af Klitterne, og Carl lagde sig paa Ryggen lige saa lang, han var, medens de andre spredte sig i Marehalmen rundt omkring ham.

Det var en prægtig Sommerdag; man kunde ikke tænke sig den kønnere. Carl laa og stirrede op imod Himlen, der hvælvede sig saa gjennem-sigtig klar og blaa over hans Hoved. Eller han stirrede ud over Havet, der laa langt nede, badende sig i Solen og strækkende sig blinkende fjærnt i al sin Uendelighed og Vælde og Skønhed. Vendte

han Hovedet til den modsatte Side, saa han ned over Engene, hvor der hang hvide, flagrende Tøjstykker til Tørring. Lidt henne til Siden laa alle Lejets smaa rødtagede Huse; saa kom Landevejene, og saa kom Markerne, hvor Møllen vinkede til ham langt borte.

Og som han med Velbehag laa og røg sin Cigar og inddrak al denne Friskhed og Skønhed, følte han sig pludselig, som han saa tit havde gjort i de sidste Dage, grebet af en urokkelig Fred og Ro, der nu fyldte ham saa stærkt og dybt som nogensinde. Maaske gjorde Virkningen af Badet, Smagen af Cigaren og denne rene Luft sit til at fremkalde dette Velbefindende i ham. Maaske var det i det hele taget nok de velplejede og sunde Sanser, der var de egentligste og underste Bærere af denne yndige Ro, hvor af han var opfyldt; men hans Hjærte fandt Styrke og Hvile her i, og han følte det som en Lykke. Et Øjeblik var denne Lykke saa fyldig og saa stærk, at han maatte betro sig til nogen. Han kaldte derfor paa Børnene, og da han saa alle deres smaa venlige, sunde og nysgærrige Ansigter rundt omkring sig, sagde han:

»Ved I hvad, Børn? . . . Jeg er det aller lykkeligste Menneske paa Jorden! . . . men det forstaar I vist ikke . . .«

Nej, de forstod ham ikke. De sad en Stund og saa forundret paa ham med opspærrede Øjne,

og saa gav de sig atter til at lege med Sandet og med Marehalmen.

Men en anden Dag noget længere henne i Ugen, da han laa og stirrede op imod den samme dybe Himmel og med Velbehag nød Røgen af sin Cigar, følte han sig langsomt gennemstrømmet af et rent og klart Vemod. Det var uden Livslede og slet ikke bittert, men det var som en mild og stærk Sorg, der uanet og med blid Smærte trængte sig igennem ham lige fra Bunden af hans Sjæl, uden at han vidste, hvordan det kunde være, og uden at han kunde forhindre det. Et Øjeblik saa han sig helt forundret og ængsteligt omkring i sig selv og søgte Udveje og Forklaringer uden dog at finde dem. Denne blide, tunge Smærte, der pludselig indhyllede ham, kom ligesom aller inderst og aller dybest fra i hans Sjæl. Den var som Budbringer til ham fra hemmelighedsfuldt skjulte og stadigt arbejdende Kræfter i hans Hjærte, hvor til denne Ro, som han havde været opfyldt af, alligevel endnu ikke var trængt igennem. Han følte sig pludselig fremmed i disse Omgivelser, hvor han før havde følt sig lykkelig, tryk og hjemme. Hans Blik droges bort fra Dagens snævre Liv og ud imod det stores og det eviges fjærne Vidder. Han kom til at tænke paa, at dette mægtige, vidtstrakte Hav, der laa saa langt der nede, det vilde blinke koldt eller mildt, bruse oprørt frem eller ligge stille, smilende hen, selv efter at han var rejst bort her fra. Denne dybe

Himmel vilde i mange, i utallige Aar lyse over andre Mennesker, som han slet ikke kendte, som vandrede omkring her oppe, glade eller bedrøvede, lykkelige eller lidende, selv efter at han var langt borte eller slet ikke var til mere.

Hans Tanke var ganske løsrevet fra dette Liv, som han havde levet her ovre snart i et Par Maaneder. Og som han havde glemt hele sit tidligere Liv og sit Hjem, saadan droges han nu imod det af denne Smærte og de Minder, som den fremkaldte i ham.

Han saa sine Forældres Dagligstue der hjemme: Lyset faldt bredt og fyldigt ind igennem det store, trefags Vindu, hen over Gulvet og hen over Bordet, hvor hans to yngste Brødre sad og læste. Henne i Krogen til venstre, tæt ved Vinduet, saa han sin Moder siddende i Lænestolen. Hun sad med bøjet Hoved og strikkede. Han følte en saa hæftig Længsel efter at være hjemme hos hende og trykke sine Læber imod hendes kære, rynkede Kinder, at han fik Taarer i sine Øjne.

Saa saa' han ogsaa sit eget Værelse. Lyden fra Pianoet trængte ind igennem Væggen til ham og irriterede ham. Henne paa Bordet laa alle de store, tunge Bøger opslaaet, og alle de mange gamle, tunge Minder laa og flød i Luften her inde.

Men han rev sig hurtigt løs her fra; der var noget i hans Hjærte, som ikke vilde finde sig i at lide ved Tanken om Hjemmet og ved Mindet om

hele dette Liv, som, han syntes, nu skulde ligge i Fred saa langt, langt borte fra ham.

I det samme mærkede han nogen kravle hen over sine Knæ, og da han saa, at det var den lille Anders og saa denne Purks ganske smaa Ben og ganske bitte smaa Træsko, gled han pludselig over i en rørt Stemning. Han rejste sig og løftede Drengen højt op i sine Arme og satte ham ned paa Jorden igen. Saa tog han baade hans og Niels Jacobs Haand og sagde kærligt til dem:

»Saa Børn! . . . nu gaar vi hjemad . . . her bliver saa ensomt her oppe . . . Skal vi saa tage vore smaa Pusselanker paa Nakken og skynde os . . .«

De gav sig hurtigt til at gaa ned ad Klitterne. Marie kom lidt bag efter, springende og nynnende. Men snart var hun foran, og saa løb hun ned ad Skraaningen og hjem efter lige saa stærkt, hun kunde.

Da de kom ned paa det hvide Sand paa Strandbredden, saa Carl deres Fodspor fra før, da de var gaaet op i Klitterne.

Han var endnu saa tungt og saa vemodigt stemt, og han sagde til Børnene:

»Se, Anders og Niels Jacob, der kan I se Jeres smaa Træsko og mine Støvler med de store, brede Hæle trykket af i Sandet! . . . Ja, Vind og Vejr vil snart viske disse Fodspor ud . . . tror I ikke? . . . Vind og Vejr, det er det evige

Liv, og vore Fodspor er vort eget, flygtige, forbigaaende Liv . . . Men det forstaar I vist ikke meget af?»

Nej, ikke en eneste af hans Dybsindigheder eller hans tunge Tanker forstod de, og han havde naturligvis heller aldrig ventet sig det af dem. Men i Øjeblikket mærkede han som en let Kulde snige sig over hans Sind i Følelsen af den Væsensforskul, der var imellem ham og disse to Smaamennesker, som han her traskede af med hver ved sin Haand. Det var, ligesom han saa tværs igennem deres smaa runde Hoveder uden at støde paa nogen Hindring. Han tog saa Øjnene bort fra dem, og fra nu af gik han hele Vejen med bøjet Hoved og Blikket uafbrudt stirrende imod det kolde, hvide Sand.

Men da han denne Aften fortalte Fru Møller om sit Vemod, beredte hun ham saa mange Glæder ved sin Ømhed og Forstandighed, som han endnu aldrig havde nydt i hendes Arme. Af fuld Fortrolighed og fuldt Hjærte øste han ud for hende af sine Sorger, og i et Øjebliks Exaltation følte han det som en Lykke at lide, naar han bag efter kunde betro sig til hende.

Men saa havde han tilfældigvis en Dag været ude at spasere en Tur alene med Ellen, og han havde undervejs mærket, at der var noget nervøst og adspredt udbredt over hele hendes Væsen. Sommetider, naar han talte til hende, strøg der pludselig som et Lysglimt over hendes Ansigt, og en øje-

blikkelig Veltalenhed fløj ud over hendes Læber som en lille opskræmt Fugl, der ængsteligt smaa-kvidrende flagrer op i Skoven en Sommerdag, naar den forstyrres af en ensom Vandrers. Sommetider saa han hende gaa saa stille ved Siden af sig og med et saa mørkt og indadvendt Udtryk over sit Ansigt, som han slet ikke havde tiltroet hende, og som forbavsede ham.

»Men hør, Frøken Ellen!« sagde han saa. »Hvad er der dog i Vejen med Dem i Dag? . . . Er der nogen, som har gjort Dem Fortræd, eller er der en Sorg, der tynger paa Deres lille Hjærte? . . . De maa sige mig, hvad det er; De har ikke Lov til at være saa indesluttet . . .!«

»Men!« Hun fór lidt sammen. »Der er ingen Ting . . . slet ingen Ting i Vejen med mig!«

»Jo, De narrer mig ikke,« sagde han. »Et eller andet er der, som piner eller bedrøver Dem i Dag! . . . Jeg har nu kendt Dem saa længe, at jeg kan dømme der om . . . Maaske kender jeg Dem meget bedre, end De tror . . .«

»Ja, saa ved jeg ikke, hvad det er . . . for det er saa mærkværdigt . . . der er ingen Ting . . .«

Hendes ene Haand gled nervøst op og rettede ved Haaret over hendes lille Øre. Det saa et Øjeblik ud, som om hendes Blik vilde vige til Siden og undgaa hans; men saa saa' hun atter paa ham ganske roligt. Og da han mødte disse klare, frimodige, brune Øjne, hvor i der i denne

Stund skjalv som et bristende Glimt af stille Smærte, satte han i et eneste Tankens Nu hendes mærkelige, forandrede Adfærd i Forbindelse med sin Nærværelse.

»Det er ikke muligt!« tænkte han. »Skulde ogsaa Ellen elske mig? Altsaa begge disse Kvinder!«

Han følte det først som en tavs og dyb Stilstand af Forundring og Ufattelighed i sin Sjæl og saa som en stærk Uro, fordi disse Formodninger, saa blottet for virkelige og egentlige Beviser, som de i Grunden var, vakte en Mængde Minder i ham og en Mængde hastige, fremskydende Tanker.

Han huskede nu pludselig saa meget og saa' det i saa skarpt et Lys for sine Øjne. Han erindrede sig den Stormvejrs eftermiddag, da de var spaseret ud ad Landevejen, og Ellen og den lille Marie var gaaet lidt i Forvejen, foran ham og Fru Møller. Saa var hun lige paa en Gang, som de gik aller bedst, vendt om og var gaaet hurtigt hen imod sin Tante, hvem hun stirrede stift imod uden netop at se paa *ham*. Derefter havde hun klaget over daarligt Humør og var løbet hjem ad sammen med Marie. Men noget af det undvigende og ængstelige, som han for et Øjeblik siden havde skimtet i hendes Øjne, det havde der ogsaa været i dem den Gang. Han erindrede hele denne Scene saa tydeligt og det Indtryk, som den havde gjort paa ham og paa Fru Møller.

Alt, hvad han i den senere Tid havde oplevet og talt sammen med Ellen, saa og genhørte han nu saa klart, og det traadte helt ud fra alt det andet, han havde levet. Hans Tanke vandrede hastigt og springende fra hende og til Fru Møller og tilbage til hende igen, undersøgende, belysende, forklarende for sig selv dette mærkelige, som han pludselig havde fattet.

Nu forstod han hendes Livfuldhed og hendes Veltalenhed i den sidste Tid, alt dette, som han i sin egen Optagethed havde fundet saa naturligt, og som han havde været saa tilfreds med. Han erindrede, at hun da altid havde talt om sig selv, om sin Barndom og sin Fader og sin kære gamle Stine der hjemme. Det var lutter Minder og lutter Selvopfattelse, der var bleven vakt og havde faaet Liv og Lys og Glans i hans Nærværelse. Det var hele hendes lille kære Person, alle disse smaa Oplevelser, alle disse smaa yndige Tanker, der i en fremspirende Kærligheds forunderlige Uro havde strakt sig ud imod ham, uden at han havde anet det. Derfor var det, at der pludselig kunde komme ligesom Solglans over hendes Ansigt, naar han talte til hende, og derfor var det, at det kunde ligesom sløves af rugende Mørke, naar hun fattedes noget i sit Hjærte.

Han forstod nu, at hele hendes stille, kyske og ensformige Liv her oppe i det lille Doktorhus skjult bag Klitterne, det var ganske bleven bragt ud af sin jævne, daglige Ligevægt ved hans An-

komst. Hidtil kun omgivet af en melankolsk og lige saa indesluttet som kærlig Fader og af en gammel, halvdøv, skikkelig Tjenestepige havde dette Pust af ungt og fremmed Liv, som han medførte, naturligvis maattet udøve sin store Indflydelse paa hendes Tanker og hendes Følelser. Deres stadige Samtaler og hans Spøg og Venlighed havde bragt Kærligheden til at spire frem i hendes lille varme Hjærte. Maaske vidste hun selv endnu ikke rigtig, hvad det var, der jog med hendes Stemninger, og gjorde dem snart smilende lyse og snart drømmende mørke; men *han* saa det. Og i Følelsen af sin Afmagt over for alt det, som her var sket, mærkede Carl sig pludselig i Besiddelse af en overlegen og ufølsom Ro, som paa en og samme Tid lod ham baade se og tage Afstand fra det hele.

Han havde endogsaa Evne til at være munter, og han sagde spøgende:

»Nej, hør nu Frøken Ellebel . . . jeg siger altid Ellebel, naar jeg er vred paa Dem . . . vi kan slet ikke være bekendt over for hinanden at gaa saadan og surmule . . . Jeg er ogsaa bleven ganske smittet af Dem . . . i de sidste to Minutter tror jeg ikke, der er én af os, der har sagt det mindste . . . Skal vi saa skynde os! Vi kan ikke taale al den Ensomhed her ude, vi to alene; jeg følte noget lignende ogsaa forleden Dag . . . Man møder aldrig et Menneske her . . . Nu maa vi

hjem og se, om vi kan finde paa noget, der kan more os . . .«

Da de kom hjem, tog de imidlertid hurtigt Afsked. Stemningen imellem dem var uhjælpeligt nedslaaet.

Men denne Dag havde Carl ingen Lyst til at gaa ud i Kælderskuret og tappe Øl af sammen med den brave Træskomand. Instinktmæssig undgik han ogsaa Madam Andersens intetsigende Sladder, og han satte sig mørk og indesluttet hen i Sofaen i Dagligstuen og gav sig til at læse.

Han følte det et Øjeblik som en Mangel og en Ulykke, at der ingen Adspredelser var for ham herovre som hjemme i København. Som han altid plejede, naar han trængte til at beroliges, maatte han da ogsaa snart ud i Luften igen, ud at gaa sig en Tur alene. Han vilde have Rede paa, hvad det var, der rørte sig i hans Hjærte, og hvad der burde gøres for at hjælpe paa det. Men da han havde gaaet vel et Par Timer langs Strandkanten, vendte han tilbage uden at have høstet anden Erfaring end den, at vort Hjærte aldrig paa Kommando lægger sig klart og aabent for os. Naar vor Forstand af en eller anden Aarsag pludselig ønsker at trænge til Bunds i dette besynderlige Hjærte for at udgranske dets hemmeligste og skjulteste Rørelser, saa lukker det sig haardnakket sammen og adspreder vor Forstand eller indhyller den i en let Taage, saa vor Tanke bliver til et eneste Spørgsmaal og intet fatter.

Vort Hjærte udvikler sig i Kriser, der kan komme voldsomt og overraskende, eller det glider ud i Overgange, saa umærkelige og saa svage, saa vi næsten ikke aner, hvor vi bæres hen der af. Saadan ogsaa med Carl. Da han kom hjem, var han ikke klogere, end da han gik ud; men han var overordentlig irriteret og gjorde sig Umage for at drukne alle sine Tanker ved at spise meget til Aften.

Han var forfærdelig sulten efter denne Tur.

»Det hele har vist slet ingen Ting at sige, hverken for Ellen eller mig,« tænkte han et Øjeblik, medens han spiste. »Aa, jeg er saa utaalelig til at gøre et stort Nummer ud af alt; intet kan jeg tage fornuftigt og naturligt paa; naar skal det dog blive anderledes!«

Ikke desto mindre gled der i disse Dage som en stærk Skygge over Carls Forhold til Fru Møller, og de mærkede den begge, uden at *hun* kunde begribe, hvorfra den kom.

Sommetider bebrejdede hun ham mildt, at han skjulte noget for hende, eller at hans Kærlighed kølnedes, men saa var han overstrømmende Ømhed. Da tav hun stille, medens hun dog led der ved; ti hun lod sig ikke skuffe; hun var altfor forstandig og altfor ømfindtlig i sin Følelse til intet at mærke.

Men en Aften var de atter saa lykkelige i hinandens Arme som nogensinde. Den Misstemning, som i den sidste Tid, omend mange Gange

ganske uudtalt, havde været til Stede imellem dem, havde som en Modvægt imod sig selv frembragt en Æmhedstrang i dem, der nu gjorde sig gældende. De formeligt klyngede sig til hinanden og hviskede de ømmeste og de mest glødende Elskovsord i hinandens Øren. De vilde glemme alt — alle Misstemninger og alle halvbitre Tanker i denne Rus af sanselig Kærlighed.

Saa kom der et af disse Øjeblikke, som er Kærlighedens aller sødeste og skønneste. Al Rus havde lettet sig og var ligesom bortvejret. De elskende Hjærter bankede atter roligt imod hinanden, og Sindene var opfyldt af den inderligste og gladeste Fortrolighed. Deres Tanker bevægede sig saa let og behageligt i de lune og bløde Skygger af deres Lykke, og han havde lagt sin Arm om hendes Hals og trykket sin Kind ømt imod hendes. Som sædvanligt var Vinduet ogsaa denne Aften aabnet ud til Haven, og de sad og saa paa det klare, sølverne Maanelys, der under en sagte Sommervind dryppede fra Blad til Blad paa den lange, spinkle Poppel udenfor og flød som en bred Strøm ind i Værelset til dem.

Dog, som de saadan sad, hørte de pludselig en Dør blive aabnet et Sted ude i Korridoren. Smaa lette Trin gav Genlyd i Natten og bevægede sig hurtigt henimod hendes Dør.

Der fløj i et Nu som en stivnende Rædsel igennem Carl.

»Var det Ellen? . . . sov hun endnu ikke . . . ?«

»Har Du lukket Din Dør af,« spurgte han kortaandet, hviskende.

»Nej.«

»Men hvis hun nu kommer?«

»Ja . . . jeg véd ikke . . .«

I det samme følte Carl hele dette som en Forbrydelse imod Ellen, og samtidigt maalte han, ved en eneste og hastig Tankeparalellisering, Dybden af sin Kærlighed til Fru Møller. Netop i Aften havde deres Kærlighed været lutter sugende, glødende Kys og lutter hæftig Knugen. Alle disse ildnende Elskovsord, de havde hvisket til hinanden, genlød nu i hans Øren og faldt til Jorden, tomme og udslukte foran denne Prøvelse.

I en skarp og kvalfuld Angst slyngede de Armene om hinanden, disse to, og sad en Stund med alle Sanser spændte og lyttende i Mørket. Hele Tiden hørte de hinandens hæftige Hjærteslag. De var afmægtige, turde ikke røre sig, turde næppe drage Vejret.

Carl tænkte som i en Evighed; ti enhver af hans Tanker betød saa meget:

»Hvis nu Ellen kommer her ind? . . . ja, hun vil naturligvis komme! . . . Hun har maaske ikke kunnet falde i Søvn, saa vil hun nu adsprede sig ved at tale med sin Tante! Maaske aabner hun Døren raskt og træder langt ind i Stuen . . . i Negligé . . . uden at ane . . . at jeg . . .«

Ved denne Tanke forøgedes hans Angst til det utrolige.

Men saa hørte de hende gaa forbi og ud i Køkkenet. Lidt efter kom hun langsomt og forsigtigt tilbage, rimeligvis med et Glas Vand, som hun havde hentet sig. Saa lukkede hun atter sin Dør, og alt var stille.

Det var, som et Bjærg løftede sig fra Carls Bryst, og medens han slap sin Elskerinde ud af sine Arme, følte han en underlig Mathed snige sig igennem hele sit Legeme.

Han sad længe tavs, og i dette Halvmørke tog hun hans Haand og Ansigt og hviskede bekymret:

»Hvor vi blev bange! . . . er Du meget nedtrykt, min Ven . . . ?«

Han rørtes ikke i sit Hjærte af al den Bekymring, som han hørte i hendes Stemme, der ængsteligt bad om Tilgivelse.

»Du burde altid have Din Dør lukket,« sagde han tonløst.

Ganske tom i sin Sjæl frigjorde han sig lempeligt for hendes Kærtegn, der plagede ham.

Hun holdt sig frygtsomt fra ham, og hendes Fingre skælvede om hans Haand, imedens hun sagde:

»Er Du vred paa mig, Carl, for denne Angst? . . . Du maa ikke . . . Du maa ikke, min Ven; jeg led selv saa frygteligt og lider endnn under

Din Vrede . . . Tal venligt til mig, Carl, hører Du . . . sig, at Du vil glemme det . . .«

Han følte Medlidenhed med hende.

»Nej . . . jeg er ikke vred,« sagde han.
»Jeg vil aldrig kunne blive vred paa Dig, det føler jeg . . .«

Og det var Oprigtighed fra hans Side. Han vilde aldrig kunne blive vred paa hende; det vidste han. Han kyssede hende, men uden Fyrighed og uden Varme. Hans Hjærte var ganske tomt. Eftertanken laa og lurede paa ham bagest inde i hans Sjæl. Han saa' saa koldt paa dette hvide, rolige Maanelys, der faldt ind igennem Vinduet, hen over Gulvet og op ad Benene paa en af Værelsets Stole. Nu vilde han snart liste over til sig selv og sove.

Lidt efter rejste han sig ogsaa for at gaa sin Vej. Da han bøjede sig ned over hende for at kysse hende til godnat, slyngede hun sine Arme omkring hans Hals og trykkede hans Ansigt imod sit, som om hun aldrig vilde slippe ham mere. Han mærkede, at hendes Kinder var ganske vaade af Taarer.

»Du maa ikke græde min kære . . . kære . . . hvor kan Du dog græde?« hviskede han ømt og kyssede Taarerne af hendes Øjne.

Hun rejste sig nu ligeledes. Hendes Bryst bevægede sig hæftigt en Stund, men saa blev hun rolig under hans Kærtegn. Hun tog hans Hoved mellem sine Hænder, strakte det lidt ud fra sig

og stirrede længe paa det med Øjne, der glinsede af Taarer.

»Carl . . . Du forlader mig jo aldrig?« spurgte hun saa med en Stemme, som Graaden og denne Sindsbevægelse havde gjort ganske besynderlig. »Det vilde være Døden for mig, Carl . . . hører Du . . . det vilde . . .«

»Forlader! . . . men kære Agnes! . . . forlader! . . . hvor kan Du sige . . .«

Hans Stemme lød saa overbevisende, og han hørte selv, hvor overbevisende den lød. Han knugede hæftigt hendes Haand, og medens han tænkte paa, hvor meget alvorligt og maaske sørgeligt, der i denne Stund laa imellem dem, og som ikke vilde faa Ord, kyssede han hende endnu en Gang og bad hende sove roligt.

»Den lille Ellen,« sagde han nedslaaet spørgende, idet han gik hen imod Vinduet. »Hun skulde bare vidst hvilken Angst, hun har jaget i Kroppen paa os . . . godnat, godnat, kære Agnes . . . Nu maa Du virkelig ikke græde mere . . . Sov nu vel og paa Gensyn i Morgen . . . Jeg glæder mig til at se Dig i Morgen.«

Da han kom uden for, følte han en tung Sorg gyde sig over sit Sind. Han havde slet ingen Lyst til at tænke, eller ogsaa frygtede han maaske for det. Han skyndte sig over til sig selv, og i en stærkt knuget Stemning klædte han sig af og faldt strax i Søvn.

XI.

Men fra nu af var der ingen Fred, næsten ingen Fred i hans Hjærte mere. Tvivlen var saaet i ham, og han tænkte uafsladelig paa sit Forhold til Fru Møller, paa de Følelser, han havde opvakt i Ellen, og dem, som han selv nærede for hende.

Desuden vidste han med sit Kendskab til Kvinden, at sammen med den Kval og de Taarer, som hin Aften ganske uformodet var kommen til Udbrud imellem ham og Agnes, havde der ogsaa listet sig en Angst ind i hende for at miste selv det ringeste af hans Kærlighed. Saa længe, der endnu ikke havde vist sig nogen Sky paa deres Kærligheds lyse Himmel, saa længe var Tilliden til og Troen paa en Lykkes evige Solskin endnu urørt; men med den første Regndraabe kom den første Angst og den første Forsigtighed. Fra nu af vidste han, at selv om han var borte fra hende, saa kresede hendes Tanker dog omkring ham til enhver Tid. Hun sagde det ogsaa selv til ham.

»Jeg tænker alt for meget paa Dig,« sagde hun. »Hvert Minut paa Dagen er Du i mine Tanker! . . . Jeg kan ikke andet! . . . saa højt elsker jeg Dig!«

»Men Du er altfor voldsom, kære Agnes,« sagde han. »Du ængster mig næsten lidt, saa voldsom er Du . . .«

»Og det bebrejder Du mig?« spurgte hun
Mellem Klitter.

pludselig med et mørkt Udtryk over sit Ansigt og med et Blink i sine Øjne, som han ikke kunde klare sig.

»Nej—nej! . . . der er slet ikke Tale om at bebrejde,« svarede han i en lidt irriteret Tone. »Hvor kunde jeg bebrejde Dig noget som helst! det var umuligt! Men jeg siger kun, at Du er for voldsom, og at Du ængster mig med Din Voldsomhed! Hvor der er saa glødende Lys, kære Agnes, der bliver Skyggerne ogsaa saa skærende sorte. Og vi er ikke Børn nok til at tro paa en hel og uforstyrret Lykke for os . . . vel? . . . det er vi ikke! Der kommer ogsaa mørke Timer for os imellem de glade, lyse . . . Du ved, hvor meget jeg holder af Dig, og jeg har fortalt Dig det! Lad os elske hinanden, men lad os ikke hidse os . . .«

»Du er altfor fornuftig! Jeg hader denne Fornuft!« sagde hun, stadigt med dette mørke Udtryk i sit Ansigt. »Men det er rigtigt nok tænkt af Dig! Undertiden føler jeg selv næsten en Smule Angst over min Hæftighed . . . Men lad os nu ikke tale mere om det! . . . Kys mig! det fortjener jeg af Dig, ved jeg da.«

Og medens han kyssede hende, opklaredes hendes Ansigt til lutter Smil.

Men fordi Carl selv gik med en lidt daarlig og bestandig urolig Samvittighed, følte han sig ogsaa altid opmærksomt og skjult iagttaget af hende. Idet han fandt, at hun maaske nok havde Grund

til at være lidt mistænksom, syntes han at mærke, at hun med hele en skinsyg Elskerindes Aarvaagenhed vaagede over de flygtige Skygger, der gled hen over hans Ansigt. Eller han tænkte, at hun hemmeligt lyttede til et synkende eller stigende Tonefald i hans Stemme, som om alle disse ubetydelige og vage Udtryk for hans øjeblikkelige Stemninger kunde være hende en Maalestok for hans Kærlighed til hende og kunde vise hende, om den aftog i Styrke, eller om den forandredes. Følgen her af var, at han nu altid gjorde sig Umage for at bære sit Ansigt smilende og ubekymret og søgte at holde sin Ømhed paa Overfladen. Men den dybe Fortrolighed, der hidtil havde været imellem dem, og som han altid før havde følt sig styrket og trøstet ved at hengive sig til, den mistede han paa denne Maade, og der indtraadte nu ofte noget unaturligt og tvungent i deres Forhold, som baade trættede og mishagede ham.

At Fru Møller paa sin Side i Virkeligheden omgikkes med Tanker, hvor om hun slet intet fortalte ham, fik han ogsaa en Bekræftelse paa en Aften, han tilbragte ovre hos hende bag den nu altid forsvarligt aflaaede Dør.

Efter at de havde favnet og kysset hinanden i en af de Timer, der endnu havde bevaret al sin Glæde og al sin Tiltrækning for dem begge, sagde hun pludselig:

»Carl . . . der er noget, jeg vil tale med Dig om . . .«

»Hvad er det da, Agnes?«

»Ja, det er et Forslag, jeg vil gøre Dig . . . Jeg ved slet ikke, hvad Du vil sige til det . . . men jeg vil haabe . . . haabe, at Du vil synes om det.«

»Men saa fortæl . . . fortæl mig da, kære Du, hvad det er! . . . Hvorfor saa omstændelig?« sagde han.

Det var en mærkelig forberedt og ligesom lidt ængstelig Nysgærrighed, der greb ham.

»Jo, jeg vil spørge Dig, om vi ikke skal rejse?« spurgte hun. »Lad os tage til København! . . . hvad skal vi blive her efter? . . . vi har jo ingen Ting at gøre her mere! . . . Hvad siger Du, Carl? Hvad synes Du om det, min Ven . . . ?«

Han blev i Øjeblikket saa sammentrængt rolig. Hun sad anspændt og ventede paa hans Svar. Han kunde mærke, at det var af Vigtighed for hende at faa dette Spørgsmaal klaret. Og saa sagde han:

»Det kommer saa overraskende, Du! . . . Er det nødvendigt, at vi bestemmer os til det lige strax? . . . Skal vi ikke vente lidt med det? Vi har det saa uforstyrret herovre, saa langt borte fra alle andre . . .«

Men saa brød hun ud, og idet hun gjorde sig Umage for at dæmpe sin hæftige Hvisken, der kun

daarligt skjulte hendes Uvilje og hendes Skuffelse, sagde hun:

»Nej! . . . Carl! . . . er det uforstyrret, alt dette her? . . . Du husker, hvor angst vi blev forleden Aften; jeg vilde ikke opleve det en Gang til for aldrig det! . . . Du kan heller ikke mene, hvad Du siger! Jeg føler det hver Dag som en Pine, at jeg skal blive i dette lille elendige Hul af en Fiskerby! Alle disse Koner, der kommer maabende til Vinduet, saa snart man bare viser sig, alle disse Bønder, vi møder paa Landevejen, og som vender sig om efter os, tror Du ikke, de tænker noget? Jo, de nøjes ikke med at tænke; de er saa sladderagtige! Jeg forsikrer Dig for, de skaaner os ikke, naar de har deres Snak med hinanden! Jeg har set dem stikke Hovederne sammen nogen Gange! Jeg kan ikke fordrage disse maabende, skulende, nærige Mennesker! Jeg *kan* ikke! . . . Ja, hvis vi ikke gik saa ofte sammen med Ellen, som vi gør, saa var det nu helt galt! . . . Men det er lige meget! . . . Det er maaske ganske anderledes for Dig der er Mand, eller det er maaske, fordi Dine Forhold herovre er saa vidt forskellige fra mine; det ved jeg ikke; men jeg *kan* ikke blive her mere! Jeg forstaar ikke hvorfor, men jeg er kommen til at holde meget mindre af baade min Broder og af Ellen! Al Ting, hvad der ikke er Dig, det plager mig nu! . . . Lad os rejse! . . . Lad os tage tilbage til København, hvor vi skal have det

’saa frit og godt, og hvor intet kan forstyrre vor Glæde! . . . Hvis Du ikke vil rejse nu, Carl, saa holder Du ikke af mig mere!» Og paa den mest indtagende og fortryllende Maade slyngede hun sine Arme om hans Hals og bedækkede hans Kinder og Mund med sine Kys. »Vil Du saa rejse? . . . vil Du? . . . hvis Du siger ja nu, saa ved jeg, at Du elsker mig . . .«

Han gengældte hendes Kærtegn. Men det i ham, som havde bragt ham til at føle sig saa mærkelig rolig, imedens hun klagede sig for ham, det havde allerede taget sin Beslutning, og idet han ganske svagt og ligesom for at mildne sine Ord berørte hendes Kind med sine Læber, hviskede han til hende:

»Men jeg kan ikke . . . jeg kan ikke rejse nu, Agnes! . . . Kan Du huske, jeg fortalte Dig forleden Dag, at jeg havde skrevet hjem til mine Forældre? Da havde jeg netop skrevet, idet jeg tænkte paa Dig, at jeg befandt mig saa overordentlig vel herovre; her var saa henrivende, at jeg endnu slet ikke kunde fjærne mig fra det alt sammen; de maatte ikke vente mig for det første . . . Saa kan jeg ikke komme dumpende hjem lige paa en Studs . . . ikke strax . . . det forstaar Du nok! . . . Men skal vi vente en fjorten Dages Tid, eller blot otte Dage maaske, til jeg har faaet forberedt dem, saa kan vi rejse begge to . . . Vil Du saa vente saa længe paa mig, hvad Agnes? . . . Tiden plejer jo at flyve

for os og at være os alt for kort, saa saadan et Par Dage vil svinde, uden at vi mærker det . . . Vil Du saa? . . . vil Du saa vente saa længe?»

»Har Du virkelig skrevet det?» spurgte hun eftertænksomt.

»Ja, jeg har,« svarede han. »Men Du har jo heller ikke før betroet mig det mindste om, at Du befandt Dig saa ilde herovre . . . Du tvivler da vel ikke om, hvad jeg siger til Dig?«

»Nej — nej!« hviskede hun og klyngede sig inderligt til ham. »Jeg tvivler ikke om noget, af hvad Du siger . . . Jeg kan ikke tvivle om Dig, Carl . . .«

Men han sad og tænkte paa, at det egentlig slet ikke var sandt, hvad han havde fortalt hende, i det mindste ikke helt sandt. Han havde den Gang kun løselig skrevet, at han muligvis ikke vilde komme for det første, og saa havde han ikke berørt dette mere.

Saa tænkte han paa, hvad det kunde være, der havde faaet ham til at lyve for hende, og skønt han i sit Hjærte dunkelt anede, hvad det var, fortalte han dog sig selv, at han aldrig vilde kunne fatte det. Men saa hengav han sig ogsaa til alle disse ømme Kærtegn, der altid bragte fuldstændig Fred og Glæde imellem dem. Og den Trang, der i de sidste Aaringer havde været i ham til at fordybe sig i sine egne Sorger, selv om det pinte ham, den bevægede ham nu til at

udfritte hende om hendes. Hvorfor befandt hun sig dog ikke mere saa vel i det lille Fiskerleje? spurgte han. Hvad var det, der nu pludselig havde begyndt at plage hende? Hun maatte fortælle ham det!

Hun troede, at hans Spørgsmaal var dikteret af varm Medfølelse, og hun udgød sig glad i en oprigtig Fortrolighed, der skaffede hende Luft for alt, hvad der længe havde trykket hende.

Jo, det var hendes Forhold til ham, der havde forandret al Ting for hende, sagde hun. Hun var bleven saa urolig og saa mistænksom. Hun kunde ikke gøre for det, men saadan, som hun før havde været, saadan var hun slet ikke mere, og hun blev det vist heller aldrig . . . Disse maabende Koner og disse Bønder, der vendte sig om efter hende, alt dette havde slet ingen Ting at sige; det var kun hendes øjeblikkelige Stemning før, der havde bragt hende til at ud-bryde saa skarpt imod dem; i Virkeligheden regnede hun det for ingen Ting! . . . Nej! . . . nej, det var slet ikke saa meget det; men det var i det hele taget denne Uro, hvor af hun var opfyldt, og som hun ikke kunde frigøre sig for, der plagede hende! . . . Alle de smaa Glæder, hun før havde haft, og alle de Sysselsættelser for hendes Tanke, som tidligere havde været hende nok, til at hun kunde leve sit Liv fredeligt og fattet, alt det savnede hun nu, eller det havde slet ingen Værd for hende mere . . . Det var

maaske ogsaa nok, fordi hun nu ikke kunde tale til nogen om det, der inderst inde saa levende og saa stadigt opfyldte hende, at hun sommetider i sig selv kunde nære helt fjendtlige Tanker over for sine nærmeste Omgivelser, skønt hun, naar alt kom til alt, dog holdt saa meget af disse Mennesker . . . Ja, det var sikkert nok det, der undergravede hendes Glæde og hendes Tilfredshed, sagde hun. For egentlig talt saa var hun aldrig rigtig glad mere, uden naar hun saa ham og talte med ham: Saa svandt alle Sorger og alle bitre Tanker.

»Men saa bliver vi her, til Du vil rejse,« sluttede hun, idet hun kyssede ham. »Og Du bliver her jo kun saa længe, det er nødvendigt, det ved jeg . . . Jeg er saa glad ved, at jeg har faaet talt med Dig; jeg burde have sagt det alt sammen til Dig for længe siden, og jeg gjorde det kun ikke, fordi jeg var bange for at trætte Dig . . . Men nu taler vi ikke mere om det! . . . Naar blot jeg har Dig, saa er jeg lykkelig . . .«

Carl følte, at hendes Fortrolighed virkelig havde trættet ham, men idet han tænkte, at det kun var en øjeblikkelig, slappet Stemning hos ham, forsikrede han hende om det modsatte. Forresten syntes han, at hendes Kærlighed havde gjort hende mindre behersket og mindre overlegen kløgtig, end hun før havde været. Samtidig tænkte han, at der var saa meget, der bandt dem fast og inderligt til hinanden: hvordan det saa

vilde gaa dem i Fremtiden, kunde han aldrig nogensinde andet end omfatte hende med den varmeste og dybeste Sympati. I Følelsen her af lod han sine Kærtegn voxte i Inderlighed sammen med hendes; men han mærkede dog ogsaa, at denne indre, hæftige Glød, der før og navnlig i Begyndelsen havde ligget bag ved hvert eneste et af dem, hele denne Begejstring, den var der ikke mere. Han blev alligevel længe hos hende, og snart gled de over til roligt og venligt at tale om alt, hvad der ellers kunde interessere dem. Da han langt om længe forlod hende, kyssede hun ham hæftigt og gjorde sig Umage for i Mørket at se hans Ansigt. Han klappede ømt hendes Kind, kyssede begge hendes Øjne og sagde saa godnat.

Men da han kom uden for, vidste han ikke rigtig, om han skulde gaa sig en lille Tur ud ad Landevejen, eller om han skulde gaa over til sig selv og sove. Han besluttede sig dog til det sidste. Og pludselig følte han, at alt, hvad hun i Aften havde fortalt ham om sig selv, det tyngede paa ham. Han forstod først nu, hvordan han havde revet hende ud af hendes tidligere tilfredse og rolige Liv, og han forstod, hvad han maatte være for hende, naar han skulde kunne erstatte, hvad han havde taget fra hende. Saa kom han til at tænke paa Ellen, og den Uformodethed, hvormed hendes Billede blandede sig ind imellem

alt det andet, han tænkte paa, pinte ham. I det hele taget pinte det ham at tænke paa disse to Kvinder ved Siden af hinanden. Det havde været en daarlig Aften for deres Kærlighed, syntes han. Nu mærkede han ogsaa, at alle disse Kærtegn i Længden enerverede ham, og desuden havde han en Følelse, som om der manglede ham noget i hans Sjæl et eller andet Sted.

Men saa tog han sig sammen og skyndte sig over.

En Eftermiddag, en halv Uges Tid senere, da Carl stod alene ude i Butikken og røg sig en Pibe, hørte han pludselig et Skrald af Doktors Gadedør, som hastig blev smækket til ovre paa den anden Side af Vejen, og han saa Ellen komme springende ned ad Trapperne. Hun var iført en lyserød, klar Kjole og havde en stor, rund Straahat paa Hovedet, hvilket vilde sige, at hun skulde lidt ned til Stranden og »drive«. Idet hun skyndsomt gik forbi Butiksvinduerne, saa Carl, at hun skottede hen til dem, uden at hun dog fik Øje paa ham. Og saa var hun allerede borte.

Men han stod endnu med det fulde Indtryk i sig af denne unge, smidige, lysklædte Pige, der saa hastigt og som i et Solblink var ilet forbi ham.

»Hvor komisk hun dog slingrede med sine Arme, imedens hun gik,« tænkte Carl smilende og paa samme Tid ligesom en Smule misundelig.

»Hvor hun er ung! hvor hun er livsfrisk! hvor hun er yndig!«

»Men hun gik jo alene,« tænkte han saa igen. »Hvor er Agnes henne? . . . skal hun ikke med . . .?«

I det samme greb han hurtigt sin Hat, som laa paa Disken ved hans Side. Butiksdøren smækkede efter ham, og saa var han ogsaa ude.

»Frøken Ellen!« raabte han, da han saa hende lidt borte.

Hun vendte sig og blev staaende.

»Hvor skal De hen?« spurgte han.

»Jeg skal lidt ned til Stranden.«

»Saa gaar jeg med! . . . Jeg stod netop og skumlede, da jeg saa Dem gaa forbi . . . Men hvor er Deres Tante? . . . Vil hun ikke ud at spasere i Dag?«

»Nej, hun gik ind og lagde sig lidt. Hun havde Hovedpine . . . Hun var saa gnaven,« sagde Ellen og smilede.

De lo fornøjet til hinanden, imedens han gav hende Haanden. Og saa fulgtes de.

Men da de gik igennem Metodistbondens Gaard, og da Hunden ligesom sædvanlig kom farende og gøende imod Carl, fór der en saadan Skræk i ham, at han rigtig mærkede, hvor nervøs han virkelig var i Øjeblikket. Han jog forbitret ad denne Hund, der saadan havde overrumplet ham; men der var intet gjort hermed, og den Nervøsitet, som var faret i Kroppen paa ham, for-

lod ham ikke derfor. Endnu medens de vandrede ned ad mod Klitterne imellem alle de smaa Haver og Huse, følte han den i sig, og han tænkte paa den.

Alle disse Tanker, hvormed han i den sidste Tid havde dvælet ved Ellen, de var nok ikke gaaet sporløst igennem ham, følte han nu. De havde skabt en ny Uro i hans Hjærte, som han ikke var Herre over. Der var noget imellem ham og hende, som ikke var klaret, og som han ængstelig undgik i denne Stund.

Men forøvrigt viste det sig, at de netop i Dag var rigtig oplagt til at snakke og til at more sig med hinanden. Maaske var det, fordi Fru Møller ikke var med dem, eller maaske skyldtes det noget andet. I over to Timer gik de langs med Stranden og saa paa Fiskerne, der trak deres Hyttefade ind og rensede dem. Det var et dejligt Sommervejr. Det næsten rolige Hav bar al Eftermiddagens Solskin ind paa Ryggen af sine blanke, glatte Bølger og skød det op paa Sandet. Himlen var saa dyb og blaa. Fiskerne gik og røg paa deres korte Piber og var saa jævne og saa flittige i deres Færden. Rundt omkring paa Stranden laa der en Mængde Børn og legede.

Hver Gang Carl tilfældig kom til at røre ved Ellens Haand eller ved hendes Kjole, følte han det som en Lykke. De saa ofte ind i hinandens Øjne og smilede ofte, og Tiden randt for dem

saa hurtigt og saa let og lykkeligt som ingen-sinde.

Men ellers var Carl saa godt som aldrig sammen med Ellen alene; Fru Møller skulde ogsaa nok være til Stede. Og nu indtraadte der en Tid for ham, hvor han følte det som en Pine paa en Gang at befinde sig i begge disse Kvinders Selskab. Den Livlighed, der tidligere havde besjælet ham, naar han saa sig omgivet af dem, den savnede han nu ganske. I dets Sted var han opfyldt af en Mængde stærke, stridende og sorgfulde Tanker, der fik hvert et spøgefuldt Ord og hvert et Indfald til at forstumme paa hans Læber.

De kunde sommetider gaa sammen i flere Minutter ad Gangen under en pinlig Tavshed, der tydeligere end alt andet fortalte Carl, at de hver for sig alle tre følte det Misforhold, som herskede imellem dem. Han troede dog nok, at han selv led mest her ved, og det kunde da hænde, at hans Tanker formede sig til et klart og tydeligt Udtryk for den Stemning, der optog ham i Øjeblikket.

»Hvor er Livet ikke meningsløst,« kunde han saa tænke. »Her gaar nu vi tre! Agnes elsker mig, og Ellen elsker mig! Jeg elsker Ellen til Gengæld og staar i Forhold til Agnes!«

Efter en Selvtilstaaelse af denne Beskaffenhed, kunde der komme en saadan Kval op i ham og en saadan Storm af angstfulde, besynderlige

Tanker, at han følte sin Sjæl ganske forvirres, og han ønskede sig langt borte.

Naar han saa begyndte at blive roligere, følte han saa levende Nødvendigheden af at maatte fatte en Beslutning. Saadan som det nu var, saadan kunde det ikke blive ved; det indsaa han; der maatte foretages en Forandring. Og imedens han med et bedrøvet og stjaalent Blik listede sig til at se paa Ellen, der gik med sit lille smukke, alvorlige og tankefulde Hoved bøjet mod Jorden, gjorde han op med sit Liv. Han var endnu ganske mat af den Sindsbevægelse, som lige havde martret ham, og han tænkte:

»Det var maaske dog altfor sort, saadan som jeg før saa det; i Virkeligheden er der endnu ikke sket nogen Ulykke . . . Hvem siger, at Ellen elsker mig? det er jo slet ikke sikkert; det er kun en Formodning! Vel holder hun nok af mig, det tror jeg; men hun er saa ung og saa uskyldig; det er kun et Sværmeri for hende . . . Selv elsker jeg hende vistnok ikke, omendskønt jeg sikkert kunde komme til det. Naar jeg altsaa nu afbryder denne farlige og denne skønne Leg mellem vore unge Hjærter, naar jeg afbryder alle Haab og alt imellem os, saa vil der intet ske . . . Ja, det maa være saadan; det *kan* ikke blive anderledes; nu er det for sent! . . . Saa vil hun glemme mig, maaske med en Taare. Jeg vil komme til at staa i hendes Liv som en smuk Erindring, hun holder af at dvæle ved, indtil den ganske

udviskes . . . Og jeg? . . . Jeg selv vil ogsaa glemme . . .«

Han følte sig usigelig bedrøvet men tillige saa rolig ved denne Tanke.

Ja, det kunde ikke være andet. I Aften vilde han fortælle Fru Møller, at nu kunde de rejse. Saa vilde han tage hjem og arbejde. Som et galt Menneske vilde han arbejde.

Han drømte om, hvordan det nok skulde gaa for ham der hjemme imellem kære Forældre og imellem Søskende. Og Fru Møller! En Del af hans Aftener og hans Nætter skulde tilhøre hende. Han holdt jo dog i Virkeligheden af hende; det kunde han ikke nægte for sig selv; det gjorde han. Hendes Erfaring var saa rig og hendes Forstand saa ypperlig. Naar han først havde hende ganske alene, saa vilde al Splid udslettes af hans Hjærte, og saa vilde alt blive godt igen. — Og Fremtiden! — hvorfor altid tænke paa denne dumme Fremtid, naar man var ung? Hvad kom den ham ved? — Det, som det gjaldt om, var at leve sit Liv i Arbejde og Fred og Ro, saa vilde alt nok jævne sig ad Aare.

Efter at have bragt en saadan Klarhed i sine Tanker, kunde Carl godt give sig til at passiare, skønt der tyngede som en Vemodssky over hans Sind. Men naar Aftenen kom, og den tagne Beslutning skulde føres ud i Handling, vaklede han. Saa gruede han for det Liv, som han med Fatning og fuld Fortrøstning havde udmalet sig.

Under de dybeste Tvivl, der næsten udmattede hans Sjæl, lovede han sig endnu et Par Dages Henstand. Han maatte tænke mere over denne Sag. Vistnok var denne Beslutning den eneste rigtige, og det var ogsaa hans Agt at udføre den. Men det hele var kommet saa pludseligt, undskyldte han sig med. Endnu en lille Tid maatte han vente — kun et Par Dage. — Saa skulde det blive Alvor.

Dette Par Dage randt imidlertid, uden at der indtraadte den aller mindste Forandring i Carls Forhold. Jo mere han søgte at komme til Klarhed i sig selv og finde Kræfter til at udføre sin Beslutning, desmere forvirredes al Ting for ham, og desmere følte han sin Svaghed overmande sig. Paa et enkelt Punkt kom der dog for saa vidt Klarhed, som der under det Pres, Begivenhederne øvede paa ham, opstod en dyb, hæftig og exalteret Kærlighed i ham til Ellen. Som i lys og flammende Lue slog den ud i hans Sjæl, idet den sommetider næsten ganske blændede ham, for atter at lade ham vaagne i ensom og knugende Bedrøvelse over at træffe den under disse Forhold.

Naar han nu tænkte paa Ellen, saa forstod han Renheden og Uskyldigheden, det, som aldrig var bleven smittet: født af Kærlighed, værnet af Ærefrygt og opvoxet i Agtelse for og Tro paa det gode. Det var en afguderisk Tilbedelse af hendes Uskyld og Uberørthed, der greb hans skælvende Hjærte. Om Dagen en tilbagestængt og

martrende Fryd, om Natten en eneste vaagen Længsel i Mindet om hendes Skønhed og det barnlige og rørende Alvor eller den yndefulde Skæmt, der talte ud af hendes dejlige Øjne eller hendes Stemme. Her saa han sit Ideal af et Liv liggende udstrakt for sig: Den roligt elskende Ellen. Et Liv i Hengivenhed, Renhed og Ret-skaffenhed. Et Liv fuldt af Ærbødighed og Agtelse og fri for alle støjende, bitre og svækkende Liden-skaber. Det var saadan, hans stadige Ønske havde været. Hele hans Sjæl havde villet det og tørstet efter det alle Tider.

Under Indflydelse af den Rus, som greb ham i disse Dage, flygtede han hjemme fra. Uden at fortælle Fru Møller det ringeste, vandrede han afstød tidlig om Morgenens, traskede ud ad Lande-veje, ind mellem Marker, langs med Klitterne og Havet paa Steder, hvor han aldrig før havde været, og han vendte først tilbage baade sjælelig og legemlig træt, naar det blev Mørke. Det var en Mængde Stemninger, Haab og Kræfter, der brødes i hans Hjærte paa disse Vandringer. Snart var det en Opblussen af glødende, exalteret Hen-rykkelse over alt muligt: over hende, over Naturen, over sine smærtefulde Minder og sine Fremtids-haab. Snart var det en eneste Hensynken i kval-fuld og sort Sorg, der syntes at ville døde og slukne al Ting i sig. Men han havde ingen Rede paa noget af det. Naar han kom hjem, listende som en Tyv, og naar han angstfuld og med

bankende Hjærte stirrede imod det lille, stille Hus, der rugende i sit Mørke gemte baade *hende* — og den anden i sig, saa var hele Dagens Liv som visket ud af hans Hoved. Saa var han kun træt og uden Forstaaelse af nogen Ting. Og saa sov han.

Den lille Niels Jacob saa' saa opmærksomt og saa ynkeligt efter ham om Morgenens i denne Tid, syntes han. Men han undgik baade ham og alle de Spørgsmaal, som Andersen og hans Kone rettede til ham.

Saadan forløb én Dag og én Dag til, men da han den tredje Dags Aften kom hjem i en fattig og meget nedslaaet Stemning, gik han over til Fru Møller, fordi han ikke syntes, der var andet at gøre. Det kom til en Scene imellem dem, der begyndte med hendes Vrede, men endte i Graad, Forsoning og under Kærtegn saa hæftige og saa lidenskabelige som aldrig før.

Efterhaanden gik det i det hele taget gærne saadan, at naar alle disse skiftende Tanker og Følelser en hel Dag igennem havde brudt sig i ham, saa endte han i Armene paa Fru Møller. Naar denne Kærlighed til Ellen, der, fordi den nu forekom ham saa umulig og saa urimelig, netop blev saa meget desto mere hæftig og exalteret, naar den for en Stund sank sammen i ham, saa efterlod den i hans Sjæl en Forvirring og en knugende Nedtrykthed, som han *maatte* flygte fra. Det var i saadanne Øjeblikke, at en hed Attraa

til Agnes listede sig ind over ham. Der opstod da en brændende Længsel i ham efter at udfylde sin Sjæls Tomhed og Pine med Kærtegn, efter at forandre sin frygtelige Ensomhed til tryk Besiddelse af en Kvinde. Og denne Attraa kunde komme over ham midt om Natten, naar han havde ligget længe søvnløs, eller naar han efter at have sovet et Par Timer pludselig følte sig vaagen og samtidig følte al sin Sjæls Forvirring og Sønderrevethed leve i sig. Mindet om alle disse glødende Elskovsnætter, naar Maanens be- daarende Sølvlys viftet af en sagte Vind dryssede ned ad Poplens Blade der udenfor hendes Vindu, greb ham da med en uimodstaaelig Hæftighed. Naar han stod op af sin Seng og saa nervøst be- hændig og lydløst listede sig over til hende, bankede hans Hjærte voldsomt og smærteligt. Med lukkede Øjne drømte han sig ind i hendes Arme. Han formelig skælvede af Længsel efter at føle hendes Mund og hendes Bryst og hendes hele Legeme hvile tæt ind imod sig.

Men Reaktionen udeblev heller ikke. Naar han atter vaagnede af sin Rus, saa fortrød han al Ting og sørgede over det. Naar han følte hendes inderlige Afskedslys imod sine Læber og saa den Hengivenhed og Kærlighed, som lyste ud af hendes Øjne, saa sammensnørede en uendelig Be- drøvelse hans Hjærte. Ethvert af hendes Kys var da en Glød til hans Smærte, ethvert af hendes Elskovsord en Anklage imod ham. Med skælvende

Hænder klappede han hendes Kinder. Naar hendes hvide Arme kærligt omslyngede ham og vilde holde ham tilbage lidt endnu, saa vristede han dem lempeligt fra sig, kyssede mildt hendes Pande og gik hurtigt med Brystet fyldt af en frembrydende, kvælende Graad.

Naar han da listede sig igennem den lille Have, mens Nattens Aandedrag strøg svalt og mildt imod hans Ansigt, hvor følte han saa ikke Modsætningen imellem Naturens værdige, stor-slaaede Fred og Ro og sin egen Søndersplittethed. Et Øjeblik kunde han staa ganske aandeløs, lyttende til denne dybe, uendelige Naturfred, der i Øjeblikket egentlig forekom ham overnaturlig, og som bølgede ind imod ham gennem Luften. Over for denne Uendelighed stod hans Kval en Stund ganske stille. Denne Graad, der sad som en truende Krampe i hans Bryst, opløste sig i et mildt tyngende og dybt Vemod. Det var den inderligste Medlidenhed, der gennemrislede hans bedrøvede Hjærte: Medlidenhed med sit eget Liv, der havde været en fortsat Kamp for at vinde denne Lykke, som aldrig skulde blive hans, og som altid flygtede fra ham netop, naar han kunde skimte den. Medlidenhed med Agnes, som nu laa der inde, henrykt og trøstet i Troen paa hans Kærlighed, som slet ikke existerede.

Hvor han nu forbandede den Længsel efter Kærlighed, der som en rød Traad var gaaet igennem hele hans Liv, og som var Skyld i al hans

Ulykke. Stakkels Agnes! stakkels, stakkels Agnes! den Skuffelse, og den Sorg og den Bitterhed, hun gik i Møde! For hendes Hjærte vilde forbitres i al den Kval, som han efterlod i hende, det forudsaa han. Al hendes fredelige, stille og saa møjsommeligt erhvervede Lykke havde han søndret imellem sine Hænder. Og selv i denne Stund, hvor han ransagede sit Hjærte, drevet af en uimodstaaelig Trang til at se Sandheden lige i Øjnene, hvor han ubarmhjærtigt satte Sonden paa det aller ømmeste Sted i Saaret, selv i denne Stund fandt han sig uden egentlig Skyld. Det var atter og atter kun denne stærke Trang i ham til at føle Livets Sødme, der bragte baade ham og alle de andre i Ulykke. Kunde han gøre for, at han var skabt med disse Længsler? Kunde han gøre for, at hans Hjærte tog fejl idelig og altid! Nej, nej, nej! Han havde lidt tusinde Gange mere end de fleste for at gøre det, som ret og rigtigt var! Det var ikke hans Skyld, naar han saa alligevel aldrig havde evnet det! — Og dog bebrejdede han sig det; han kunde ikke andet. Han havde glemt andres Lykke i Kampen for sin egen; det var Fejlen; det var hans Skyld!

Naar han saa igennem Haven kom forbi det Vindu, indenfor hvilket Ellen sov sin rolige, unge Søvn, saa overvældede hans Bedrøvelse og hans Kærligheds Smærte ham. Denne korte Gang var for ham en Uendelighed af Lidelse, hvor under

han nu følte sig bøjet i Knæ paa Jorden med den tunge, hede Pande trykket ind imod den haarde Stenmur under Ellens Vindu.

Medens han græd brændende bitre Taarer imod denne kolde Mur, følte han al sin Kærligheds og sit Livs Afmagt tynde paa sig. Hans hele Legeme skælvede af Udmattelse, Kulde og Smærte.

Hvor han elskede hende i denne Stund og midt i denne Lidelse.

»Min lille Skat, Du som nu sover der inde saa roligt, Du er alt for mig!« hviskede han, og Taarerne gjorde hans Kinder og hans Hænder ganske vaade. »Mit stakkels Hjærte klynger sig til Dig. Som Blomsterne og alt levende strækker sig imod Solen for at varmes og for at blive elsket, saadan strækker jeg mig i Tanken imod Dig. Jeg elsker Dig saa ubegribeligt.«

Men denne Forstand, for hvilken han alt havde ofret saa meget, og som det havde kostet ham saa megen Lidelse at udvikle, den skulde ogsaa i denne Stund volde ham Pine.

»Nu forstaar jeg! nu forstaar jeg først,« hviskede han. »Der er to Slags Kærlighed i en Mand, min lille Ellen. Den ene er en bydende, voldsom Trang i ham til at føle en Kvinde, en hvilken som helst ung og sund Kvinde i sine Arme. Den anden Kærlighed er hans Væsens ømme Tilbedelse af kun et eneste andet Væsen paa hele Jorderig . . . Det er min Sjæl, der søger

Dig i denne Time, min lille Skat, saa lidende — saa lidende er jeg inde hos Dig! Ved Dit Sengegærde staar Uskyldigheden paa Vagt. Alle Dine smaa, kære Tanker har aldrig faaet Lov til at ane en Lidenskab. Men i Manden er nedlagt disse bydende, voldsomme Drifter. Manden jages ud i Livet, undertiden ud i Snavset; han ser alt og kommer i Berøring med alt. Ak! Du fatter ikke, hvilke blinde, ubændige Lyster der kan vækkes i ham, Lyster, for hvilke Retfærdighed er intet, som bare *vil — vil — vil* uden Hensyn.

Min stakkels Kærlighed kysser Dine sovende Tanker. Jeg tilbeder Dig. Jeg er afsindig. Jeg ligger paa Gulvet for Dine Fødder der inde, lyttende til Dit yndige Aandedrag, som jeg ikke tør forstyrre.

Og Du aner intet, ikke den Kval, ikke den Fryd, som blander sig i mit Hjærte.

Hvorfor? — hvorfor? — hvorfor?

I et Øjeblikks dyb og tavs Sjælsafmagt sank han ganske sammen, hvor han laa. Maanens blege Lys skinnede imod Muren og aftegnede hans Skygge. En sagte Vind raslede med Havens Buske og gled hen over hans Hoved.

Nu forstod han, at han aldrig vilde kunne tale et Ord om sin Kærlighed til Ellen her paa dette Sted, hvor han tilhørte Agnes. Og han forstod, at han aldrig vilde kunne bryde med Agnes her, hvor Ellen var.

Som det altid hændte, naar han var mest nedbøjet og mest hjælpeløs, tænkte han nu paa sin Moder, og han drømte om, at hun vilde have tilgivet ham alt, hvis han blot havde kunnet aabne sit Hjærte for hende.

Han tørstede efter Tilgivelse i denne Stund.

Tilgivelse! — sukkede han. — Tilgivelse for alt, hvad vi har levet! — Tilgivelse! — Tilgivelse!

— — Ak, hvor ved jeg noget uden denne dybe Bedrøvelse, som fylder mit Hjærte! — Hvor kommer denne Bedrøvelse fra? og hvor denne Kærlighed, der voxer op i mig saa stærk og sammen med Minder om mit Hjem og om min Moder?

— — Min lille Sjæl, jeg tilbeder Dig og ønsker kun at gøre Dig godt og værne om Dig, saa intet ondt skal vederfares Dig. Min egen? Enhver Taare i Dine Øjne vil sønderrive mig. Jeg føler det paa Forhaand.

— — Hvad gemmer vi ikke i vort Hjærte? en uanet Skat! en Rigdom af de dybeste og skønneste Følelser, som maaske aldrig faar Lyd, og som maaske uænset dør med os! Med al min Klogskab og alle mine Tanker, saa forstaar jeg dog intet. Jeg føler kun i min Sorg en uendelig Beundring for Livet, dette store, dette rige, vidunderlige, som indeholder og skjuler saa meget godt i sig, som jeg maaske aldrig skal komme til at føle mit Hjærte banke imod.

— — Min lille Sjæl! det aller bedste, som er i mig, det er Dit! Jeg ved ikke hvorfor, men det er saadan. Jeg føler en Længsel i mig efter at ofre, give, efter at leve mit Liv for andre — leve det for Dig. —

— — Ak, hvad er Døden? Hvor er min Frygt for Døden i denne søde Sorg? I Sorg og i Kamp skal Livet leves! Sorgen, den er nok i sig, og Kampen, den har sine Tilfredsstillelser, sine Glæder, sine Sejre. Men Døden, den er hverken Sorg eller Kamp eller Hvile eller nogen Ting; den er mindre end det, mindre end det aller mindste — for den er intet, slet intet — —

Jeg vil leve! — Jeg vil saa gerne leve.

Min lille Ellen — —

Langt om længe vandrede Carl over hos sig selv for at gaa til Hvile. Hans Øjne og hans Pande brændte. Han hørte og han saa intet af Natten, der sagte hviskede om ham og om den lille By. Men der var en saadan Dødstræthed over hans Sjæl, at han næsten intet orkede. Han rev sit Tøj af sig og smed det hulter til bulter over Stolene og over Bordet. Han løftede Dynen, der var saa tung i hans kraftløse Hænder. Saa sank han om paa sit Leje, og Sorgen kvalte ham ind i Søvn.

Men ud paa Natten vakte Andersen og hans Kone af lange, klagende Skrig, som kom fra deres Dagligstue. De gik begge to ned. Blege og

angstfulde og med Lys i Haanden aabnede de Døren og traadte inden for.

Der laa Carl. Han sov endnu. De traadte helt hen til Sengen.

Han laa ganske rolig udstrakt paa Ryggen. Lyset faldt paa hans fortrukne, hvide Ansigt med de lukkede Øjne og den sammenknebne Mund. Af og til løftede hans Bryst sig en lille Smule, og saa skreg han, saa hjerteskræende og saa jamrende, at de gøs.

»Ak, Herre Jøsses, han sover jo!« sagde Madam Andersen. »Den Stakkel! . . . Skal vi vække ham?«

Hun havde allerede strakt Haanden ud imod ham. Men saa holdt Andersen hende tilbage.

»Nej, lad ham ligge. Saa længe han sover, ved han intet og lider mindre . . . det vil snart gaa over.«

De blev endnu staaende en lille Stund. Lyset kastede flakkende Skær over deres bekymrede Ansigter, over Loftet og over Stuens Stole med Carls uordentligt henslængte Tøj.

Saa begyndte han ogsaa at falde i Ro. Der var kommet et mildere Udtryk over hans Ansigt. De Magter, der selv i Søvn stred deres Kamp i ham, lod til foreløbig at have sluttet Fred.

Nu kom der kun et lille Suk fra ham engang imellem.

Madam Andersen lagde Dynen lidt til Rette om ham. Baade hun og hendes Mand sendte ham

endnu et forskende og bekymret Blik, og saa listede de bort saa stille, som de var kommen.

XII.

Der var mange Aftener, hvor Carls Sorg overvældede ham med en saadan Træthed og Tyngsel, at han sov ind i den fulde og faste Overbevisning, at det vilde være ham umuligt nogensinde at vaagne efter dette.

Men han var jo saa ung og saa stærk! Døden er aldrig Sorg; den er noget helt andet; det fik han at mærke. Søvnens bragte ham nogle Timers Glemsel og Forfriskelse. Og saa kom atter Dagen med sin Søndersplittelse, sine haarde Tvivl og sine exalterede Glæder.

Ti der var altid disse to Stormagter, der stredes i hans Sind, uden at nogen af dem kunde faa tilkæmpet sig og bevare Overtaget: Der var hans Kærlighed til Ellen, som fordrede fuld sjælelig Hengivelse for hende alene, og hvis Drømme han ikke kunde skilles fra. Og der var hans Attraa til Fru Møller, som vakttes atter og atter, fordi det var ham umuligt at bryde Forholdet med hende. Denne Attraa laa paa Lur i ham, bag hans Minder og bag hans Modløshed. I alle hans svage Stunder, naar han frygtede Ensomheden og sig selv, og naar han aller stærkest følte Afsavnet af et Hjærte, et Menneskebryst,

som han kunde hvile sig imod, saa listede Længslen efter hende sig ind over ham og magtstjal ham.

Mange Gange stod det saa klart for ham, at han *maatte* bryde med alt dette — og bryde snart. Men at tage den afgørende Bestemmelse — det overkom han aldrig. Der rejste sig tusende Stemmer i ham for at skaffe ham en Udsettelse, og hans Vilje var for svag til at handle umiddelbart og paa Trods af alle Ræsonnementer.

Naar Carl og Ellen var alene, følte de saa sikkert, at de elskede hinanden; men de talte ikke om det. De saa det i hinandens Øjne, hørte det i hinandens Stemmer og mærkede det paa den søde Skælven, der gennemfør dem, naar de blot rent tilfældig kom til at strejfe hinanden med en Haand eller med en Kjole eller et Ærme. Han mærkede, at hendes Kærlighed til ham var saa sjælelig, saa blottet for enhver Tanke om Besiddelse, at han sommetider slet ikke syntes at kunne fatte det. Trods alt, hvad der var imellem dem, var deres Samtaler for det meste dog i og for sig betydningsløse, lette og livlige som i deres Bekendtskabs første Dage. Han fandt nogle Stunders yndige, ubeskrivelige, berusende Hvile i dem, medens han samtidig alligevel mærkede, at deres Hjærter mødtes inderligt for hver Gang, stræbte ind imod hinanden, glædede sig ved hinanden mere og mere for hver Dag, for hver Time, der randt. Alene det at være i hinandens Sel-

skab var en Fryd for dem. For nogle Øjeblikke forvandlede han her under. Naar hans Sjæl ikke var for dybt bedrøvet, saa alt var sitrende Graad og bævende Vemod i ham, saa blev hans Tanker livligere, lettere og lysere. Han havde aldrig Mangel paa Ord. Han kunde tale om de aller ubetydeligste Ting med et Udbytte, som han følte i sit Hjærte. Og hun forvandlede ogsaa i dette Samvær. Han mærkede, at hendes Tanker var impulserede af ham. Trangen til at nyde og føle Skønhed rejste sig stærkere og stærkere i hende. Det var hendes lille rene, uskyldige Sjæl, der droges ind imod ham i Ønsket om at elske ham, føle med ham, være om ham alle Tider.

I denne Tid lærte Carl, at det ikke er for en Kvindes Begavelses Skyld, at man elsker hende; ti man elsker ikke med Forstanden. Man elsker med Hjærtet, og alt det hos Kvinden, som gør Indtryk paa ens Hjærte, det elsker man: hendes Ynde — hendes bløde Stemme — de Følelser, de Sindsbevægelser, man vækker i hende — den Kærlighed, man er Genstand for i hende — alt dette elsker man.

Sommetider gled Timerne saa hurtigt for ham i hendes Selskab, at han følte det som en Ulykke, naar de skulde skilles. Ligesom en brusende Flod, for hvilken der kun et Øjeblik har været opdæmmet, saadan brød da al hans Mismod og al hans sorte Fortvivlelse ind over ham i jagende, ødelæggende, stormende Bølger. Alt, hvad han

havde glemt, imedens hun var hos ham, det erindrede han sig nu, da hun var borte. Da huskede han Fru Møller og alle de Krav, hun havde paa ham, al den Magt, hun ejede i ham og i hans Svaghed. — Ak, det ulykkelige Aag, som han i en Rus, en Fejltagelse, en Forglemmelse havde lagt paa sine Skuldre, og som han nu ikke mægtede atter at befri sig for!

Da var hans Fortvivlelse uden Grænser, alle Støttepunkter svigtede ham, og han sagde til sig selv:

»Du bør fly denne unge Pige, denne lille kære, elskelige Ellen! Istedetfor at glæde hende gør Du hende ulykkelig og forstyrrer hendes Liv og hendes Fremtid. Du har ikke Lov der til! Du er allerede gaaet for vidt! Flygt! Flygt! Dit Liv og Din Lykke er umuliggjort! Du maa ingen knytte til Dig . . .«

Den kolde Angstsved sprang ham frem paa Panden. Eller der løb som en Ildstrøm hen over hans Bryst og igennem hans Hjærte. Dersom han tilfældigvis gik imellem Byens smaa Huse og Haver, og nogen mødte ham og saa paa ham, følte han med Gru, som gik han i en fremmed Verden og imellem Væsner, med hvem han intet, slet intet havde til fælles.

Det var næsten Vanvid. Hans Sjæl udmattedes og forvirredes af disse hæftige og vexlende Sindsstemninger.

Det værste var netop, at denne Forvirring,

som havde indsneget sig i hans Sjæl, fik mere og mere Magt i ham og foretog sit Ødelæggelses- og Opløsningsværk med stærkere og stærkere Skridt. Der var aldrig noget sluttet, aldrig noget gennemført i hans Tanke mere. Alle logiske og strængt følgerigtige Tankesammenkædninger blev afbrudt paa Halvvejen uden at faa Lov til at øve nogen Indflydelse paa hans Bestemmelser. Over for al denne Meningsløshed, der som en uigennemtrængelig Mur rejste sig rundt omkring ham, faldt de magtesløse til Jorden. Det var kun disse oprørte, stærke, forvirrede Følelser, der i Øjeblikket fik den afgørende og styrende Indflydelse paa hans Handlinger. Og disse Følelser blev stærkere og dybere og mere indgribende for hver Dag, der gik. Hans Glæder blev mere exalterede, hans Haab mere urimelige og hans Sorger sortere og mere afmægtige end nogensinde.

Det var nu oftere og oftere kun Nætterne, han tilbragte sammen med Fru Møller; ti saa trængte han stærkest til hende. Disse lange Nætter, hvor han nu for det meste laa vaagen til hen ad Morgenstunden, var bleven til en Rædsel for ham. Naar han kom om Aftenen og skulde til at klæde sig af og stod og saa trøstesløst paa sin Seng, var det, som om iskolde Hænder greb om hans Hjærte og knugede det, og han tænkte: »Dér staar Dit Smærtensleje! . . . Nu skal Du pines!« Hans Halvslummer var idelige Mareridt, hans Søvn en Afmagt. I det hele taget følte han nu, at om

Ro kunde der ikke mere være Tale, men kun om en Læmpelse af hans Uro, en Dæmper paa den.

Naar han var sammen med Fru Møller, iagttog han hemmeligt og mistroisk hendes Kærtegn. Naar hun kyssede ham, saa var hans kolde Tanke imellem hende og ham. Han sporede hendes Skinsyge og Bebrejdelser, længe før hun selv havde tænkt paa at bebrejde ham. Han anede, at hendes Tanker søgte at trænge ind i hans Sjæl for at fatte og gøre sig rigtig klart, hvad det kunde være, som nu var i Færd med at skille dem, og af hvilken Beskaffenhed det var. Han var paa sin Post. Han trængte hende tilbage. Hun maatte intet vide — endnu ikke; han kunde ikke taale Tanken her om. Og alligevel følte han sig mod sin Vilje tvunget til i sig selv at gøre Forholdet op imellem dem; en indre, sejt vedholdende og stærk Magt drev ham til det.

Naar hun nu spurgte:

»Hvad tænker Du paa, min Ven? . . . Du er saa stille! . . . Du er ikke saa kærlig imod mig mere . . .«

Saa svarede han:

»Paa Dig! . . . Jeg tænker paa Dig, Agnes . . .«

Og han løj ikke.

Naar han sad tavs ved hendes Side, saa vejede han i sig selv hendes Kærlighed for at se, hvor ægte den var. Han beskyldte den for at være sanselig. Han mistænkte den, for bag efter at være nødt til at anerkende den. Ti der var

intet andet for ham at gøre. Det Indtryk, som hendes Gærninger havde gjort paa hans Hjærte, det *kunde* han ikke udviske af sin Erindring eller lyve sig fra. Jo mere han tvivlede, og jo mere han mistænkte, des stærkere og uudsletteligere stod det i ham bag efter. Han kunde ikke andet end agte hende. Hun havde hengivet sig til ham, drevet af sine Følelser, af fuld og inderlig Æmhed — for at føje ham — fordi han vilde.

Hans Anger var da stor, og for et Øjeblik fik ogsaa hans Æmhed den dybe, inderlige Kærligheds ydre Natur.

Men hans Sønderrevethed og Uro var lige stor derfor. Ingen Steder var der Lægedom for hans Hjærtesaar.

En Dag, han sad ude i Haven og saa' tungsindigt frem for sig, fik han Øje paa den lille Niels Jacob, der laa henne i et Bed paa Jorden og stirrede imod ham paa sin sædvanlige, forskende, forelskede Maade.

Denne lille Dreng havde af en eller anden Grund fattet en Kærlighed til Carl, som ikke var til at miskende. Og skønt Carl aldrig nogensinde havde gjort det ringeste for at nære denne Følelse, ja ikke engang altid havde været rigtig venlig imod Drengen, saa fulgte han ham dog stadigt med den samme usvækkede Inderlighed, det samme rørende, forelskede og lidt forknytte Blik i sine smaa Øjne.

Hvad var dog dette for en Kærlighed? spurgte Carl sig i Øjeblikket. Hvorfor var den?

Han kaldte paa Drengen, tog ham ind imellem sine Knæ og stirrede længe og granskende paa dette lille runde Bondehoved og ind i disse smaa blide og lidt ængstelige Øjne.

Midt i sin Forladthed fik han pludselig en velgørende Følelse ved at sidde med denne lille Dreng imellem sine Knæ, tæt ind til sig. En mærkelig og dyb Rørelse betog ham. Han havde en Fornemmelse, som om dette lille Væsen, hvis uudgrundelige Kærlighed han saa uforskyldt havde vakt, var den eneste, imod hvem hans stakkels Hjærte kunde banke i fuld Fred, uden bitre Tanker og uden Sorger.

Han tog ham endnu tættere ind til sig og spurgte:

»Holder Du meget af mig, lille Niels Jacob?
. . . gør Du?«

»Ja . . . ja, jæ gør,« hviskede Drengen undséligt og saa ned med bøjet Hoved.

»Men hvorfor holder Du da saa meget af mig?«

»For Du er saa skøn, bette Carl . . . saa skøn . . .«

Carl sad længe med ham. Et yndigt Vemod rislede igennem ham.

»Jeg skal aldrig glemme Dig, min lille Ven . . . aldrig . . . aldrig,« hviskede han til ham. Han bøjede sig ned over ham og fæstede sine

Læber sagte imod hans lille Hoved, hvor Haaret var bleven brændt ganske hvidt af Solen, fordi han altid gik uden Hue. Sagte — sagte Kys trykkede han imod hans Haar, og Drengen stod ganske stille og turde næppe røre sig.

Ujævnheden i Carls Sind voxede og voxede altid.

Sommetider følte han Ellens sjælelige Ynde som en Salighed. Det var, som han bares bort fra Jorden i hendes Selskab. Naar de af og til fulgtes ad langs Stranden ganske alene, saa var hans Henrykkelse ubeskrivelig. Han glemte i Øjeblikket alt for hende, og det, at de aldrig havde vexlet et Kærtegn eller talt et aabent Ord om deres Kærlighed, exalterede ham endnu yderligere. Tiden gled for ham som i en Drøm, i lutter Nyden af hende, lutter Anspændelse for at møde hende, behage hende, forstaa hende. Men de ganske forkerte Forhold, hvor under denne Kærlighed levede i ham, kunde til Tider ogsaa fylde ham med en uforklarlig og ufjærnelig Svimmelhed, som han næppe var Herre over. Da kunde han gaa helt ophidset ved hendes Side, alt syntes ham forkert, og han forstod intet. Disse rent sjælelige Opløftelser ved Siden af disse Sanseberuserer ødelagde ham. Denne Skinsyge, som han ofte mærkede hos Fru Møller, alt dette oprev ham, og til sidst gik han næsten stadig om i en Tilstand af Angst og Oprevethed, som var forfærdelig.

En Søndag Formiddag i dejligt Solskin, da Carl tilfældigvis stod udenfor Andersens Butiksdør, kom Ellen fornøjet springende ned ad deres Trappe med Hat paa Hovedet og Parasol i Haanden.

»Goddag! . . . Skal vi gaa lidt ud alene?« sagde hun og gik ham i Møde. »Tante er meget fordybet i et Par Breve . . . Jeg har saadan udmærket Tid nu . . .«

Han følte det i Øjeblikket, som om hun havde bedt ham om at gaa med sig for hele Livet, som om det var noget overordentligt, der var paa Færde. Han kunde ikke tage naturligt paa nogen Ting mere.

»Men De ser jo næsten helt forskrækket ud,« sagde hun smilende. Og idet hun traadte helt hen til ham: »Er De bange for mig?«

»Forskrækket! . . . nej—nej—nej!«

»Jamen kan De da ikke lide mig mere?« spurgte hun skælmsk.

Han tog ogsaa strax dette saa alvorligt.

»Jeg forsikrer Dem,« sagde han. »Jeg har maaske aldrig holdt saa meget af Dem . . . jeg ved, at jeg aldrig har holdt saa meget af Dem som netop nu!«

Han talte pludselig fra Hjærtet, og de stod begge en Stund lidt bestyrtede. Saa fortrød han det, og der blev Misstemning imellem dem, medens de gik. Da de kom ned til Stranden, var han saa tavs, at han næsten ikke sagde et Ord. En

umaadelig Uformuenhed havde sænket sig over hans Sind. Han evnede ikke at bryde den og kunde ikke finde paa en eneste Smule, som han kunde fortælle hende. Han mærkede, at hun gik stille og forknyt og iagttog ham, og sommetider forekom det ham, som om hun saa helt forbavset paa ham. Da de endelig skiltes, syntes han, at al Ting var saa meningsløst, hele hans Liv saa forfærdelig meningsløst.

Denne Følelse af Meningsløshed hjemsøgte ham nu ofte, og den kunde sommetider overfalde ham under en hel egen og ny Form, nemlig som en dyb og trøstesløs Livslede. Den Uro, som stadig opfyldte ham, havde for længe siden bragt ham saa vidt, at naar nogen uformodet aabnede en Dør, saa skælvede han, naar nogen hurtig kom bag paa ham, saa gyste han. Men nu kom han der til, at aller bedst, som han sad ved Bordet midt imellem hele Andersens Familie, og naar de paa deres jævne, dagligdags Maade og i deres slæbende, jyske Sprog begyndte at tale om deres rolige Livs smaa Ubetydeligheder, saa følte han som en kvælende og modbydelig Atmosfære rundt omkring sig. Hvad var det for en Mængde ækelt Snak, disse Mennesker levede paa? De havde jo ikke nogen Verdens Ting at leve paa! Det var kun Vrøvl og Bagateller, Bagateller og atter Vrøvl, der fyldte deres Tanker! Naar Samtalen drejede sig om en af deres Naboer eller en Næringsdrivende i Byen, og de saa en enkelt Gang kom

til at udbrede sig lidt nedsættende om denne, syntes Carl strax, at det var en ondskabsfuld Sladder, de førte. Nej, tænkte han, det er kun jammerlige Ubetydeligheder og væmmeligt Brødnid, der fylder saadanne Menneskers Dage. Naar han da saa hen paa Andersen eller hans Kone, fyldtes han af en uendelig Lede over Livets Jammerlighed, Grimhed og Latterlighed. Med hele Sindet saa knugende tomt sad han med et alvorligt Ansigt og svarede elskværdigt og forekommende paa alle deres Henvendelser til ham.

Men en Eftermiddag kom Fru Møller og bad Carl om at følge sig lidt. Der var noget særligt i Vejen med hende. Han saa hurtigt paa hendes Ansigt og hele Adfærd, at hun var lidt oprørt, og idet han anede et eller andet alvorligt, beredte han sig strax paa at imødegaa en Storm. Da de saa var kommen lidt ud ad Vejen, sagde hun pludselig og uden Overgang:

»Men hvad har Du dog gjort ved Ellen? . . . I har gaaet saa meget alene i den sidste Tid! . . . Det er ogsaa forfærdelig ufornuftigt af Dig! . . . I Aftes, som vi sad aller bedst der hjemme, kastede hun sig pludselig med Armene om sin Faders Hals. Hun græd og græd og var ikke til at standse og heller ikke til at faa noget ud af . . . Hvad er der hændet?«

Carl svarede overordentlig hæftigt:

»Hændet? . . . Der er ikke hændet det mindste . . . ikke det aller fjærneste! . . . I al

den Tid, vi har gaaet og spaseret sammen her ovre, har vi ikke talt om andet, end hvad enhver maatte høre! . . . Hvis Du tror . . .» Der dirrede et Øjeblik en Smule Haan i hans Mundvige. »Hvis Du tror, at hun ved noget som helst af, hvad der er foregaaet imellem os, saa tager Du fejl! . . . Jeg har ængstelig sporet efter det. Hun er saa uskyldig og saa uvidende her om, at hun ikke aner det aller ringeste . . . Du kan for saa vidt være ganske rolig!«

Men denne Aften var det Carl umuligt at være hjemme. Da Lampen var bleven tændt i den lille Dagligstue, og Madam Andersen og Marie gav sig til at strikke, og Andersen gjorde Forsøg paa at faa en Passiar i Gang, kunde han føle sit Hjærte banke ganske højt af Uro og af Lede. Hele denne Ro rundt omkring ham harmonerede saa lidt med hans egen Sjælstilstand og irriterede ham. Hele denne Samtale om Ubetydeligheder oprørte ham, og han tog sit Overtøj og gik sin Vej under et eller andet Paaskud, som vist kun daarligt tilfredsstillede Andersens.

Som et jaget Dyr gik han ned imellem alle Byens smaa Huse og Haver. Et venligt, gulligt Lys skinnede ud til ham igennem disse Huses bitte smaa firkantede Vinduer. Og han gik ned igennem Klitterne, ned til Havet, der laa og skvulpede, og hvor der var ganske mørkt.

Med hastige Skridt som for at tilfredsstille den stærke indre Trang, der var i ham til Uro

og til Bevægelse, vandrede han længere og længere ud ad langs med Strandkanten. Først tænkte han paa Ellen og saa igen paa Ellen, saa paa Andersens der hjemme, paa Fru Møller, som hun havde staaet for ham i Eftermiddags, og endelig gled han ud i en Mængde ubestemmelige, mørke, sorte, fortvivlede Tanker, der jagede i ham, og hvor af ikke en eneste var til at holde fast paa. Det var en Storm af hæftig Bitterhed, Harme, Sorg og Ulykke, der hærgede i hans Sjæl, medens han hastigt gik fremad. Og Havet laa og mumlede og skvulpede og brødes for hans Fødder, og Klitterne stak frem af Mørket som sorte, uhyggelige, puklede Bjærgtoppe.

Hvor længe han havde gaaet saadan fremad med bøjet Hoved, det vidste han ikke. Men pludselig blev han staaende og saa sig om saa mærkelig anspændt.

Hvor var han henne? Hvad var alt dette her for noget?

En voldsom og uforklarlig Angst kom op i ham. Først gled der som en gysende Kulde ned ad hans Ryg og saa som en brændende Hede ud over hans hele Krop.

Hvad det var for noget? Hvad det var?

Han blev nødt til at svare sig selv paa dette meningsløse Spørgsmaal, og han gjorde det hastigt og med Feberfart i sine Tanker.

Ja, det var jo Havet, som laa dèr! Havet, det var Vand, en uendelig Mængde Vand, som

Vinden havde sat i Bevægelse, og som nu kastede sine spøgelseagtige, uhyggelige Nattelyde ind imod ham.

Og det var jo Klitterne dèr, Sandbunker, som Vinden selv havde blæst op i Top, og hvor over der nu groede raslende, vippende, jamrende Marehalm.

Men hvad kom det ham ved? Hvad i Helvede kom Mørket ham ved? Han troede jo ikke paa Spøgelser eller den Slags Ting! Han troede jo ikke paa noget som helst!

Naar han vilde gaa her i Mørket og alene, saa blev det jo hans Sag! saa *vilde* han gaa her! og saa *vilde* han ikke forstyrres af latterlige Skræmmebilleder, latterlige Betragtninger!

Han forsøgte endnu at gaa nogle Skridt fremad, men der kom da en saa overhaandtagende, en saa vanvittig Angst op i ham, at han pludselig vendte om og gav sig til at løbe, løbe som en rasende. Han var bange for Ensomheden, bange for Vandets Skvulpen, bange for Klitterne og for Mørket. Som en gal Mand løb han, til han var ved at segne, og saa løb han endnu videre og endnu videre; det var, som om Vejen aldrig skulde faa nogen Ende. Al sin Kval og al sin Fortvivlelse havde han glemt blot for at flygte fra denne Angst og lægge Mil imellem sig og den og komme imellem Mennesker, lige meget hvilke.

Men da han saa endelig naaede den lille By,

saa hadede han den atter. Han hadede sin Seng, hvor Kvalen kom og ingen Hvile var at finde. Han hadede alt og alle.

Han kom til at tænke paa, hvordan han tidligere havde adspredt sig ved at drikke. Han vilde glemme — glemme alt — rigtig mere sig igen en Gang og aldrig, aldrig ofre denne Kval en Tanke mere. Saa i Morgen vilde han rejse.

Han gik hen paa Kroen.

Da han traadte indenfor, bragte Modsætningen mellem den mørke, angstfulde, dystre Ensomhed der nede ved Stranden, som han lige havde forladt, og saa denne lyse, lune Krostue ligesom en Slags Hygge ind over ham.

Det var en rummelig Stue, han nu stod i: lav til Loftet, men stor i Firkant.

Henne i den ene Krog stod der et meget stort og rundt brunmalet Fyrretræsbord med sex Ben og en meget stor gammeldags Sofa med sort Hestehaarsbetræk. Her satte Carl sig.

I den anden Krog til venstre for ham sad der tre Mænd og spillede Kort ved et lille Bord. Det var dog egentlig kun de to, der spillede. Den ene var svær med et rundt og rødt og tykt Ansigt, hvor over et evig gemytligt Grin sad og bredte sig og blinkede ud af de to tæt sammenknebne, plirrende Øjne. Den anden var mager og fastbygget, sorthaaret og med skarptskaarne, dristige Ansigtstræk. Den tredje sad og saa til med bøjet Hoved, Albuerne paa Bordet og i posede,

blaastribede Skjorteærmer. De saa alle ud til at være Fiskere.

Midt paa Gulvet henne under den store Petroleumslampe, der kastede Lys over hele Stuen, sad Postkarlen i sin røde Frakke og læste Amtstidenden. Foran ham paa Bordet laa Kasketten ved Siden af en dampende Kaffepunsch.

Carl forlangte sig en halv Flaske Portvin, og da han havde drukket sig to store Glas hurtigt efter hinanden, henfaldt han atter til sine Tanker.

Helt henne i den anden Ende af Stuen saa han en Slags Buffet. Foran denne stod der et stort, svært Fruentimmer; det var Værtinden. Paa Gulvet ved hendes Fødder laa der en to-tre mindre Børn og tegnede i Sandet med deres Fingre, og ude i Køkkenet hørte man endnu flere Børn pludre.

Ved Siden af Buffeten stod der en Dør aaben ind til en anden Stue, hvor Lampen var halvt nedskruet, og hvor der ingen var inde, kun Borde og Stole.

Nu var det for det meste Eftertanke og alt saadan noget imellem hinanden, der fyldte ham. Hans gamle Menneskeforagt var ved at bryde frem i ham sammen med Minder om den. Han følte i Øjeblikket, hvorledes han det meste af sit Liv havde vandret alene, imellem Forældre, Søskende, Venner og Elskerinder, — altid alene i Verden. Han havde aldrig følt sig hjemme imellem deres smaa Tilfredsstillelser og smaa Glæder. I de fleste af

deres Sorger havde hans Hjærte dog vel nok banket med dem, syntes han nu. Det gale var, at hans Tanke altid løftede sig op over dem og deres Liv og ind i en Syslen med Idéer og Idealer, under hvilke alle disse Mennesker blev saa smaa og ligesom kun afgav Stof til Betragtning, en kølig Betragtning. Derfor var det, at han altid droges ind i disse Sorger og voldsomme, smærtelige Glæder; fordi han var alene. Og dog havde hans Hjærte altid brændt, længtes, tørstet efter Kærlighed, Fred og Kærlighed; det vidste han; det følte han nu.

Det var atter denne hede Bitterhed, der kom op i ham, disse Eder.

Hvorfor i Helvede skulde han gaa alene hele sit Liv igennem? — aldrig en Ven! — aldrig en Kvinde, som han kunde finde fuld og hel Forstaaelse hos nogensinde! — Han kunde sagtens fylde ud i deres Liv, men de var kun en Uge, en Maaned i hans! Saa kendte han dem, saa blev de smaa, ubetydelige, latterlige i hans Øjne, og de var intet mere for ham.

Han hadede dem og hele dette usle Liv i denne Stund.

Medens han hurtigt drak sig et Par Glas, hvilket fyldte ham med Hede i Kinder og Øjne og hele Kroppen, saa han hen paa den tykke, drævende Kroværtinde, der stod og talte med Postkarlen.

Se nu hende! tænkte han. Hun staar og

taler saa trevent og uvenligt; hun gider ligefrem slet ikke være venlig; for hun er saa sikker paa at tjene sine Penge. — Hun er snavset og sjusket i sin Paaklædning! Hvad bryder hun sig om at afgive noget Skønhedsindtryk, om at være ren og net i andres Øjne! Nej, de kommer jo til hende, kommer alligevel! Kroen kan de ikke undvære!

Tro bare ikke, at hun kender til Moderkærlighed! Se blot, hvor hun visker en af sine Unger af, fordi den trækker hende i Kjolen. Nu er hun bleven gammel. Hun har bragt otte Børn til Verden uden Skrupler, uden Samvittighedsnag, uden at tænke paa andet end paa at slukke sin Sansetørst. Nu visker hun dem af, naar de vil lægge for stort Beslag paa hende. Der er alt for mange af dem. De slider for meget paa hende. — Hvad bryder hun sig om dem!

Han skyllede den sidste Slurk Vin i sig.

»Aa, giv mig mere her! . . . en Halvflaske til!« sagde han, og hans Stemme var brøsig.

Hun kom saa roligt med det forlangte og saa' koldt paa denne unge, hovne Mand.

Og han drak videre.

Se disse Mænd, der spiller dør! tænkte han i stigende Hæftighed og Hede. Den ene snyder den anden! For en lumpen Gevinst sælger han Ven- skab imellem Mænd og sælger sin Ærlighed! Han, den tykke, bliver ordentlig taget ved Næsen!

men han ser ogsaa saa skikkelig og dum ud! — se, hvor han griner, det Fæ! — Ja, dum, dum og skikkelig, det er det eneste, man ikke maa være her i Verden! — —

Uha! Jeg gider sku ikke se Jer! Jeg hader Jer og spytter paa Jer, baade Dig, Idioten, og Dig, der snyder! Jeg hader Jer alle sammen!

Jeg hader Agnes! Jeg hader mig selv for disse Storhedsidéer, der altid har plaget mig som en Mare, og som er vanvittige i en saadan Verden, hvilket jeg burde have indset for længe siden.

At jeg gider — at jeg gider mere — jeg forstaar det sku ikke — —

Han mærkede forresten godt, at han var ved at blive beruset, og han drak videre. Naar han nu lettede lidt paa sig og trak Vejret dybt, følte han det som en ildnende Hede i sit Ansigt. Naar han nu saa rundt omkring sig, var der som en Taage for hans Blik, en let Forvirring, let Utydelighed.

Men saa blev han lidt efter lidt mildere stemt. Det var Vinen, der bragte Omslag i ham. Der var saa lunt og saa varmt i Stuen — — Og nu klappede Konen jo den ene af sine Børn paa Kinden — en til og en til — de hang jo ved hende!

Og se! dèr ovre ved Bordet i Krogen trykkede de hinandens Hænder.

»Du gamle Ven!« sagde den tykke. »Ja, Du

er fiffig i Kort, men Du er lie'godt . . . lie'godt min gamle Ven, er Du!»

Der kom Minder op imellem dem om de Dyster, som de havde klaret sammen paa Havet, naar Garnene skulde trækkes, og i Ondtvejr, naar de var ude med Redningsbaaden.

De var altsaa ikke saa slemme, som han havde troet! Det var blot ham, der ikke forstod deres Liv! Men hvorfor forstod han det ikke, naar han dog saa inderligt gærne vilde? Han huskede, med hvilke Tanker han var rejst hjemme fra, og hvad han havde tænkt, da han sad paa Vognen og rullede her ned ad imod Vesterhavet. Hvorfor skulde han dog fordømmes til i sin Blindhed at misforstaa alle?

Lidt efter rejste han sig for at gaa sin Vej. Han var ganske beruset, baade af Vin og af Sorg, og imedens han stod og betalte Konen, tænkte han paa Ellen. Da Konen saa gav ham Penge tilbage, tænkte han atter:

»Gud véd, hvad denne Kone nu tror om mig? Gud véd, om hun forstaar det Blink af Sorg og af Fuldskab, som glinser i mine Øjne?»

Da han kom udenfor, havde Rusen for et Øjeblik gjort ham helt træt og helt tilfreds, og han hviskede, medens han lydeligt gabede:

»I Aften kan jeg sove, rigtig sove! . . . Jeg burde blot have drukket meget mere!»

Han havde imidlertid kun gaaet et Øjeblik, saa kom Oprøret atter tilbage i ham og denne

Gang saa voldsomt, uformodet og angstfuldt, at han næsten vidste af ingen Ting.

Da han endelig stod uden for Huset der hjemme, kunde han endnu ikke gaa i Seng. Han var saa lidt oplagt der til, at han slet ikke kunde tænke paa det. Han maatte over til Ellens Vindu. En indre, uimodstaaelig, smærtefuld Lyst drev ham. Men han turde endnu ikke; det var vist for tidligt.

Og han luskede lidt frem og tilbage imellem Husene i den lille By. Himlen var ganske mørk. Ikke en Stjerne, ikke et Lys nogen Steder. Ikke en eneste Lyd nær og fjærn uden hans egne Skridt, som skurede i Sandet og forskrækkede ham. De sov alle.

Saa listede han da der over og stod uden for hendes Vindu. Der var mørkt, der var intet at høre. Jo, en sagte Hvisken af Havens Buske og saa hans eget bankende Hjærte.

At han ikke døde af Lidelse, det forstod han ikke. Han var ved at blive aldeles vanvittig af Lyst til at banke paa denne Rude, det som han ikke turde og heller ikke vilde. Det var, som om Haanden skulde fare op og slaa det skøre Glas i Stykker.

Han flygtede rædselsslagen og havnede i sin Seng i Mathed, Fortvivlelse, Uro og Sønderknuselse. Han tænkte paa sin Moder der hjemme, paa hendes hæderlige, rolige Liv. Hvorfor skulde han have disse Lyster, disse Fejltrin, dette Sind, der

bragte Ulykke baade over hans kære gamle Moder, over disse to unge Kvinder og over alle, som han kom i Berøring med?

Han saa atter og atter Ellen for sig. Hun havde grædt forleden i Ulykke. — Taarer i hendes Øjne! — Det var ikke til at holde ud — som en Tyngsel over hans Bryst, en uendelig Lidelse — —

Aa, om Du saa mig her, min kære, kære! Om Du saa mig knust, fortvivlet, døende! Saa vilde Du have Medlidenhed med mig. Du vilde bøje Dig ned over mig, kysse mig. Dine bløde Arme vilde lægge sig om min Hals, det de endnu aldrig har gjort. Du vilde glide ned til mig, og jeg vilde beruse mig i Dit Haars Duft, kysse Din Kind, til den blev ganske fugtig, lade mit trætte Hjærte hamre sig roligt imod Dit skønne, hvide Bryst.

— — Nej, Nej! Disse Lyster, hvilken Gru! — Dette Legeme, denne Sanselighed, hvoraf man kun igen vilde vaagne til den yderst forøgede Kval, fordi Sjælen ikke var med! fordi Kærligheden ikke var der —

— — Men den var der jo! den var der! Han elskede hende! Han længtes, han pintes, han ønskede saa inderligt! — var det ikke Kærlighed? —

— — Han var gal! afsindig! — Det *var* jo Kærlighed! — det *var* jo!

Hvor havde han dog lidt til ingen Nytte i sin Uforstand!

En Bølge af den voldsomste Glæde skyllede ind over ham, saa stærk, at ogsaa dette var ham en Lidelse.

— — Aa, den forbandede Kval, dette Helvede!
— Ja, hvad var egentlig Helvede imod hans Pinsel? — Jo, jo! det var Livet levet saadan i Evighed! — Men der var jo ingen Evighed! —

Her smilte han haanligt.

Man blev syg, eller man blev ældre. Man slappedes i sin Leveevne, man mistede sine Kræfter, og saa døde man. Det var Enden paa Livet. Kræfterne holdt jo ikke evigt.

— — Jo! det var jo netop det, man sagde, at de gjorde! Livet var evigt efter Døden! Det lærte man Børnene i Skolen, det prædikede man i Kirkerne! Det var hele Verdens Tro! Det havde saa mange, mange levet paa igennem Aarhundreder, og de havde følt det rigtigt, og de var døde paa det!

Hvorfor skulde saa *han*, den Stymper, dette Menneske, der oven i Købet havde anvendt al sin Tid saa daarligt, hvorfor skulde saa *han* have Ret?

Nej! det var naturligvis sandt! —

Han svedte. Hans Seng var ganske vaad af Sved. Tankerne løb uden at standse.

Og saa kom Angsten snigende, jagende. Hidtil havde han ligget med lukkede Øjne og vaandet og væltet sig. Nu rejste han sig med et Sæt op i Sengen og med vidtaabne Øjne.

Hvad var alt dette? Hvad var det for et Lys, der koldt og glat gled ind igennem hans Vinduer og hen over hans Seng og op ad ham?

Aa, det var Maanen! det var kun Maanen! — Men hvad var saa Maanen? Hvor kom den fra? Hvor sad den? Hvad lyste den for? — —

En voldsom, ustyrlig Angst pressede hans Bryst sammen og forvirrede hans Forstand. Den tvang ham til at træde ud af Sengen. Med skælvende Knæ og i sit blotte Linned, frysende og rystende paa hele Kroppen tumlede han ud paa Gulvet.

Det var denne Forvirring, som saa længe havde ligget og luret i hans Sjæl! Det var Vanviddet! Nu kom det endelig!

Magtløs og sindsforstyrret droges han hen imod Vinduet, hvor man i Aftes havde glemt at rulle ned, og hvor Maanens blege, kolde Skin nu straaledede ind til ham.

I et forfærdeligt Oprør lænede han sin brændende Pande imod Vindusposten, og hans Hænder knugede sig krampagtigt til den. Ti der var atter denne vanvittige Lyst oppe i ham efter at slaa Glasset i tusinde Stykker; den var blot nu meget stærkere end før.

Men saa kunde han ikke holde dette Lys eller nogen Ting ud mere. Han smed sig da hen paa Gulvet i den mørkeste Krog af Værelset. Hans Hjærte hamrede saa voldsomt og saa højt, at det dunkede i ham, og at denne Lyd var det eneste,

der fyldte hans Øren. Han pressede sit stakkels Bryst imod Gulvet for at dæmpe dets Smærte. Han vred sine Hænder og sine Fødder, som en itutraadt Orm vrider sig paa Jorden.

»Og her er ikke et Menneske,« tænkte han. »Men det gør heller ikke noget. For de kan ikke hjælpe . . . ikke hjælpe mig . . . Det er altsaa Vanviddet! nu er jeg gal! min Forstand slaar ikke til længere! jeg fatter intet! jeg er færdig . . .«

Og han laa længe saadan. Han blev ikke roligere, men trættere og trættere. Af og til blussede Angsten op i ham i smaa Stød. Saa stilnede den atter af og blussede op igen. Han tænkte ikke mere, han vidste ikke, hvor han var henne. Men han rystede af Kulde over hele sin Krop, rystede saa Tænderne klaprede i Munden paa ham.

Langt om længe rejste han sig.

»Det var ikke Vanvid, ikke Døden,« tænkte han ganske tom i sin Sjæl. »Saadan dør man altsaa heller ikke . . . For det var kun Angst . . . Angst . . . og jeg er angst endnu . . .«

Da han saa ganske knust og dødstræt traadte op i sin Seng, faldt al Spænding i ham. Hele denne Angst opløste sig i Sorg, og Taarerne trillede brændende hede og uafbrudt ned over hans Kinder.

»Ellen! . . . Ellen,« hviskede han. »Min elskede, giv mig Livet . . . Jeg dør . . . jeg dør jo fra Dig . . .«

Han gemte sit Hoved i Puderne.

Hans Graad randt ustandseligt og stille. Og med hendes Navn paa sine Læber drømte han sig ind i Søvn.

Men den næste Dag var Carl i en ubeskrivelig nedtrykt Stemning. Al Ting sitrede i ham. Han levede sit Liv som paa opskruede, overspændte, bristefærdige Nerver.

Hen imod Aften traf han Ellen alene, og de gik langs med Stranden, ud ad og ud ad, meget længere end de plejede.

Som en Kugle af smeltet Guld gled Solen ned bag Havet, der laa med en Uendelighed af smaa blanke, jævnt fremadskydende Bølger. Og rundt omkring Solen strømmede Skyerne sammen. I Kanten var de frynsede af Guld, men inderst inde var de graaligt matte i Farven, en fast og tryk Mathed som kinesisk Maling.

Horizonten laa langt, langt borte: mørk, blaanende og bestemt. Ved det Baglys, som Solen kastede over Havet, saa man, at det rundede.

Efter en let Eftermiddagsregn hvilede Sandet paa Stranden som drukket mæt af Væde, fyldig i den graa Tone. Og Bølgerne kom med flammende, flygtigt Guld paa Ryggen og med en Kam af dryppende Sølv.

Saa kunde man se en Dampskibsskorsten langt ude i Horizonten. Røgen trak sig som

en mørk Stribe ind i dybe Soltaager og gled ud i osende Rødme og fortonende Gennemsigtighed.

Over tre Baadeskrog, der var trukket op paa Stranden, blinkede der et flygtigt Guldskær.

Bølgerne slikkede med lange, flade Guldtunger ind over Sandet.

Enkelte Hyttefade laa og vippede der ude i Guldet.

Da Carl og Ellen havde set alt dette, vendte de sig imod hinanden. Al deres unge, inderlige Kærlighed bævede igennem dem, og da hændte det, at de i Øjeblikket glemte alt rundt omkring sig for at mødes med hinanden. Han lagde sin Arm om hendes Liv, hun skød sin op om hans Hals, og deres Læber mødtes.

Evig Troskab og evig Hengivenhed lovede de hinanden med al den Inderlighed i Overbevisningen, som kun tilhører Ungdommen. Og de fortalte hinanden alt om deres Lykke og deres Savn og deres Længsel. Uden at berøre sit Forhold til Fru Møller fortalte han hende om sit Liv og sine Kampe og Kvaler, medens hun lyttede til ham.

Fra nu af saa de intet uden hinandens Øjne og Ansigter, og de hørte intet uden sig selv.

Ved deres Fødder laa Havet. Det blaa i Vandet blev grønligt i Tone — mørkere og mørkere.

Det grønne blev graagrønt — graat — mørkegraat.

Bølgerne jog deres egne Skygger foran sig. Guldet blev bleg og mager Blankhed.

Saa kom de et Sted forbi nogle Drenge, som vadede sjappende og plaskende om i Vandet paa deres bare Ben, imedens deres Skygger hoppede lydløst hen over Bølgerne.

De saa pludselig, at Klokken var ved at blive mange, og at de var kommen langt bort. Og de blev ved med at gaa.

Men saa kom de forbi to Par Fiskerkærestefolk, og nu opdagede de, at Klokken var bleven alt for mange. Ellen blev helt bange. Hendes Fader og Fru Møller havde spist til Aften for længe siden og maatte have ventet paa hende. Nu var hun nødt til at skynde sig.

For sidste Gang lagde hun Armene om hans Hals og kyssede ham inderligt og længe.

Saa sagde hun:

»Nu løber jeg! . . . Nej, nej! Du maa ikke følge med mig! saa kommer vi ikke saa hurtigt afsted! . . . Jeg kender Vejen saa godt! . . . Farvel . . . farvel . . .«

Endnu et lille Kys. Saa skyndte hun sig ind over Stranden og op igennem Klitterne for at naa ud til Landevejen, der var den nærmeste Vej til Hjemmet. Højt oppe i Klitterne vendte hun sig imod ham, vinkede til ham med sit Lommetørklæde og forsvandt.

Men saa snart Carl var alene, følte han atter sin Ensomhed som en Pine. De sidste Dages

stærkt omskiftende og voldsomme Sindsbevægelser bølgede i ham. I Gaar havde han været aller dybest nede paa Bunden af sig selv, i Dag oppe i den aller højeste Lykke.

Ligesom i Gaar Aftes var der ogsaa nu en Svaghedsfølelse i ham, der drev ham hjem efter saa hurtigt som mulig. Han skyndte sig fremad med bøjet Hoved og uden at se sig om hverken til højre eller venstre. Hvorfor var han dog ikke ogsaa fulgt med Ellen! tænkte han et Øjeblik. Angsten sad ham endnu i Kroppen og blussede sommetider uden mindste Foranledning ud i ham som en Svimmelhed eller en springende Sindsbevægelse, der jog ham fremad, hjem, hvor der var Mennesker. Det var ikke saadan, at han ikke forstod noget af det hele, for han saa netop nu saa godt den fornuftige og naturlige Udvikling i alt, hvad han havde gennemgaaet. Der var heller ikke som i Aftes denne Bitterhed og denne jagende Selvopgivelse oppe i ham. Tværtimod var det, som om en Afglans af Lykke, en Anelse, et Løfte om den bar ham igennem denne Spænding. Men hans Hjærte var saa udmattet og saa skælvende af disse Brydninger og Sorger, saa ingen Glæder kunde finde Kræfter nok til at blive staaende i ham.

Det blev mørkere og mørkere rundt omkring. Havet laa og puslede saa sagte. Klitterne skød sig frem af Jorden saa sorte. Og han blev ved med at vandre fremad, indtil han hørte nogen

komme gaaende lige imod sig. Da standsede han. Det var Fru Møller.

»Men hvor har Du dog været henne, Carl? . . . Hvor er Ellen? Var hun ikke med Dig? Er der hændet noget?« spurgte hun øjensynlig oprørt.

»Ellen gik hjem ad Landevejen . . . Hun mente, at det var nærmere, og hun vilde skynde sig,« svarede Carl.

»Skal vi nu ikke gøre en Ende paa alt dette!« sagde saa Fru Møller. »Lad os nu rejse, som jeg har bedt Dig om for længe siden! Jeg *kan* ikke . . . jeg *kan* ikke blive her længere under disse Forhold! . . . Og Du! . . . Du ser jo helt ophidset ud, Carl . . . ,«

Hun saa pludselig bekymret op i hans Ansigt og lagde sin Arm ind om ham.

»Hvad nu! . . . hvad er der, Carl? . . . hvad er der? . . . svar mig dog!« bad hun.

Carl stod et Øjeblik ganske stum. Al denne Angst og denne Forvirring, som i Gaar var jaget igennem ham, vendte nu tilbage og stod i hans Sjæl som en Spænding, der truede med at sprænge den. Men det bekymrede og bedrøvede Tonefald i Fru Møllers Stemme smeltede ham, og i denne Svaghed, hvor Kærlighed var en Nødvendighed for ham, hvor Ligegyldighed var en dræbende Kulde, kastede han sine Arme om hendes Hals og klyngede sig ind til hende som et Menneske, der er ved at drukne.

Han glemte alt for disse frembrydende, stærke Følelser, der tog Magten fra ham. Denne Livskulde, der gyste i ham, maatte dræbes. Han trængte til hendes Medfølelse, hendes Barmhjærtighed, som alt levende paa Jorderig trænger til Varme for at kunne leve.

Han skælvede i hendes Arme, og hans Kinder var ganske vaade af Taarer.

»Hvor jeg skammer mig over denne Graad!« hulkede han. »Hvor jeg skammer mig! . . . Aa, Du holder ogsaa alt for meget af mig, Du . . . Du er alt for god . . . alt for god! . . . For jeg er saa ødelagt, saa forvirret, saa ødelagt! . . . jeg elsker Dig jo ikke . . . Du ved det . . .«

Hun holdt ham længe i sine Arme. Hele hans Ophidselse og Spænding brast i den øjeblikkelige, grænseløse Ulykke. Alle disse spændte Nerver sank sammen, ind imod denne Venlighed og Kærlighed.

Det var ikke Elskovskys, Fru Møller gav ham i denne Stund, og ikke Elskovskys, han tog af hendes Læber. Sagte, varsomme, ømme Kys strøg hun imod hans Mund og hen over hans Pande. De hvilede tæt ind til hinanden, men deres Legemer glødede ikke. Det var Hjælpsomhedens dybe, milde Varme, der var dem imellem. Som naar Mennesker i Nøden hjælper hinanden.

Carl var saa selvoprevet og saa forpint, som han i det hele taget kunde taale at være det;

men hvor dybt hun følte sig saaret, hvem anede det?

Paa alle hans Selvanklager svarede hun trøstende:

»Vist ikke nej . . . Carl . . . Carl . . . Du er netop saa god! . . . Fortvivl nu ikke! . . . hører Du . . . hører Du! . . . Jeg, som kender Dig ud og ind . . . stol dog paa mig, naar jeg siger det . . .«

Mørket havde allerede forlængst sænket sig over dem, som de dør stod. Havet laa og skvulpede sagte for deres Fødder, og den lange Klitrække skød sig sort og ujævn op imod Himlen.

En Gang stirrede Fru Møller ud over Carls Skulder i Mørket. Der laa en hel Menneskesjæl i det Blik — en Sjæl i Vaande.

